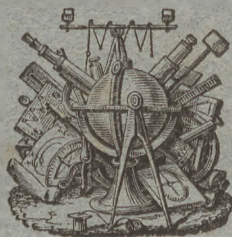
A. GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP.

Kalendarz

DOMOWY

NA ROK PRZESTĘPNY

1832

ROK PIĄTY.

Cena Złp. 2.

SPIS RZECZY

W KALENDARZU ZAWARTYCH.

A. GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP.

KALENDARZ

DOMOWY

NA ROK PRZESTĘPNY

1832

MAIĄCY DNI 366.

W WARSZAWIE,

W DRUKARNI PRZY ULICY ŻABIEY POD N^rem 472.

EPOKI GŁOWNE.

Rok 1832 Ery Chrześciańskiéy iest rokiem:
6545 Peryodu Juliańskiego.
2585 Od założenia Rzymu podług Varrona.
2579 Od Ery Nabonassara ustalonéy dnia 26 Lutego 3967 peryodu Juliańskiego, albo w roku 747 Ery Chrześciańskiéy według chronologów, a w roku 746 podług Astronomów.
2608 Olimpiad, albo 4ty rok 652 Olimpiady poczynaiący się w lipcu, 1832, odnosząc początek Olimpiad do r. 775 1/2 przed Erą Chrześciańską, albo do dnia 1 Lipca r. 3938 peryodu Juliańskiego.
1247 Mahometan poczynaiący się w czerwca 1832, i kończący się w Czerwcu 1833, podług zwyczaiu przyiętego w Konstantynopolu.

LICZBY ZWROTÓW KALENDARSKICH.

Podług nowego (Gregoryańs.) Kalendarza.		Podług starego (Juliańskiego) Kalendarza.
IX.	Liczba Złota	IX.
XXVIII.	Epakta	IX.
XXI.	Okres Słońca	XXI.
V.	PoczetRzyms.	V.
A.G.	Litera Niedz.	C.B.

ZNACZENIE WYRAZÓW W KALENDARZACH UŻYWANYCH.

Liczba złota.

Meton Astronom Grecki pierwszy znalazł iż nowie Xiężyca po 19 latach słonecznych do tych samych prawie dni tygodnia wracają. Gdy takowy peryod czyli okres Xiężyca poczyna się z dniem 1 Stycznia, w którym nów przypada, liczba pokazująca ile lat upłynęło od takiego nowiu w pewnym roku, nazywa się *Liczbą złotą*. Nazwisko złotéy ztąd pochodzi, że ią Grecy złotemi literami na wystawionéy tablicy w Atenach znaczyli. Początek tego peryodu był na ieden rok przed Erą naszą. Liczba złota iest dla obydwóch Kalendarzy taż sama. Do liczby lat daney dodaiąc iedność, a summę dzieląc przez 19, reszta pozostałą będzie liczbą złotą; podług tego rok 1832 ma liczbę złotą 9.

Epakt.

Epaktą pewnego roku iest liczba dni, o którą początek roku czyli dzień 31 roku poprzedzaiącego od ostatniego nowiu xiężyca naprzód się oddalił; czyli Epakta iest liczbą dni, o którą nowie od roku do roku wcześniey przypadaią; iest ona różnicą liczby lat słonecznych nad takąż liczbę lat (miesięcy) xiężycowych w całkowitych dniach wyrażoną. Aby znaleźć Epaktę dla pewnego roku, potrzeba okres xiężyca czyli liczbę złotą dla tegoż roku, podług powyższego prawidła otrzymaną, pomnożyć przez 11, od iloczynu odiąć 30 tyle razy ile się da, reszta okaże Epaktę Juliańską: od téy ostatniéy odiąwszy 11, pozostała liczba będzie szukaną Epaktą Gregoryańską; gdyby pierwsza reszta była mnieysza od 11, dodaie się do niey 30. Podług tego r. 1832 ma Epaktę Juliańską 9; a Gregoryańską 28.

Litera niedzielna.

Dni tygodnia, poczynaiąc od 1 Stycznia, oznaczaią się siedmia głoskami początkowemi alfabetu A, B, C, D, E, F, G, tak, iż po 8, 15 22 dniach taż sama np. głoska A. powraca. Jedna z tych głosek, która na dzień niedzielny przypada, zowie się *Literą Niedzielną*. Rok zwyczayny z 365 dni złożony zawiera 52 tygodnie i nadto dzień ieden; każdy zatém rok zwyczayny kończy się tym samym dniem tygodnia, którym się zaczął; i tak ieżeli rok zaczął się od niedzieli, to ostatni tydzień skończy się w Sobotę, która będzie dniem 364 roku, a że ieden dzień ieszcze pozostał, zatém rok skończy się także w Niedzielę, a rok następny zacznie się od Poniedziałku, rok trzeci zacznie się od Wtorku i tak następnie, z czego wypada, iż litera niedzielna co rok o iedno mieysce się cofa; ieżeli pewnego roku litera G była Niedzielną, następnego będzie F, trzeciego E, i tak daley następowałoby, gdyby każdy rok był zwyczayny, lecz że rok przestępny zawiera 366 dni czyli 52 tygodnie i nadto 2 dni, zatém w roku czwartym litera niedzielna cofnie się o dwie głoski wstecz. Nadto ponieważ *dzień przybyszowy* po dniu 23 Lutego następuie, przeto w roku przestępnym dzień 23 i 24 Lutego miałby też samę literę niedzielną D; dla uniknienia téy niedogodności biorą się dwie litery, iedno np. D i ta służy od 1 Stycznia do 23 Lutego, druga C tuż ią poprzedzaiąca od 24 Lutego do końca roku. Gdyby wszystkie lata zawierały tylko po 365 dni, natenczas litery niedzielne, które corocznie o iedno mieysce się cofaią, po 7 latach też sameby wróciły i znowu w takim samym iak piérwey porządku postępowały; lecz że w Kalendarzu Juliańskim każdy rok czwarty iest przestępny, cofaiący znowu literę o iedno mieysce, przeto mnożąc peryod liter, to iest 7, przez peryod lat przestępnych, to iest 4, wypadnie peryod 28 lat zawieraiący, który litery niedzielne do tego samego mieysca wraca.

W roku 1582, w którym reforma kalendarza Juliańskiego nastąpiła, 10 dni w miesiącu Październiku wyrzucono, gdzie zamiast 5 Październ. ogłoszono 15ty; przez to litera niedzielna o 10 mieysc wyprzedziła Juliuszową czyli właściwie o 3 mieysca bo 10 = 7 + 3, a że rok 1600 iako przestępny w kalendarzu Gregoryańskim pozostał; zatém od roku 1582 do 1700 Gregoryańska litera niedzielna o 3 mieysca naprzód od Juliańskiey postąpiła; od r. 1700 do 1800 o 4 mieysca (bo lata wiekowe u Gregoryańskiego są zwyczayne, zaś u Juliańskiego, iako podzielne bez reszty przez 4 są przestępne i w nich iedna litera przybywa, przez co o 4 mieysca Gregoryańska daley iest od Juliańskiey) od r. 1800 do 1900 o 5 mieysc; od r. 1900 do 2100 o 6 mieysc, od 2100 do 2200 o 7 mieysc i t. d. Litera niedzielna dla kalendarza Gregoryańskiego na wiek 19, to iest od r. 1800 do 1900, w ten sposób się wynayduie. Do liczby lat upłynionéy od roku 1800 dodaie się czwarta część tych lat (w liczbie całey nie maiąc względu na resztę) summę dzieli się przez siedm, pozostałą resztę odeymuie się od 5 lub 12, reszta pokaże literę niedzielną; gdy oznaczemy 1 przez A, 2 przez B, 3 przez C, 4 przez D, 5 przez E, 6 przez F, 7 przez G, podług tego na r. 1832 litera niedzielna iest 1 czyli A. Dla roku przestępnego brać potrzeba dwie litery, iednę otrzymaną tak iak dla roku zwyczaynego, a drugą tuż ią poprzedzaiącą, i tak rok 1832, który iest przestępnym ma iednę literę od 1 Stycznia do 23 Lutego 1 czyli A, a drugą od 24 Lutego do końca roku 7 czyli G.

Dla kalendarza Juliańskiego łatwo wynayduie się litera niedzielna, cofaiąc Gregoryańską o 5 mieysc wstecz i tak r. 1832 ma litery niedzielne C i B.

Okres Słońca.

Okres słońca albo *cykl słoneczny* iest peryod 28 lat zawieraiący, po upłynieniu którego, litera niedzielna powraca na to samo mieysce. Początek tego peryodu kładą na 9 lat przed Erą naszą; tak iż narodzenie Chrystusa przypadło w 10tym okresie słońca; ponieważ litery niedzielne wstecz postępują z mieysc swoich, zatem w 28 roku, to iest w końcu okresu słonecznego albo 19 roku po narodzeniu Chrystusa literę niedzielną A położono. Do liczby lat daney dodaiąc 9 a summę dzieląc przez 28, reszta będzie okresem słońca dla obydwóch kalendarzy; gdyby żadna reszta nie wypadła, wtenczas znaczyłoby, iż iest ostatni rok okresu czyli 28 podług tego na rok 1832 okres słońca iest 21.

Poczet Rzymski.

Indykcya albo *poczet rzymski* iest peryod 15 lat zamykaiący; ten za czasów Cesarza Konstantyna przy publicznych sprawach używanym bywał. Początek tego peryodu przypadł na 3 lata przed Erą naszą. Do liczby lat daney dodaiąc 3, summę dzieląc przez 15, reszta będzie Indykcyą służącą dla obydwóch kalendarzy. Na rok 1832 poczet rzymski iest 5.

SWIĘTA RUCHOME.

Rzymskie.		*Ruskie.*	
NiedzielaStarozap.	— 19 Lutego	Miasojastya - - -	— Nedel 7 dni 2
Niedziela Zapustna	— 4 Marca	Miasopust - - -	— 14 Fewrala
Popielec - - - - -	— 7 Marca	Syropust - - -	— 21 Fewrala
Wielkanoc - - - - -	— 22 Kwiet.	I den welyk posta	— 22 Fewrala
Krzyżowe dni	- 28, 29, 30 Maja	Woskrese-Xtowe	— 10 Aprela
Wniebowstąpienie Pańs.	31 Maja	Woznese-Hospod.	— 19 Maji
Zielone Swiątki - -	— 10 Czer.	Soszest S. Ducha	— 29 Maji
Tróycy Swiętéy - -	— 17 Czer.	Tieło Xtowe - -	— 9 Junji
Boże Ciało - - - - -	— 21 Czer.	Petrowa Posta - -	— 6 Junji
Niedziela I Adwentu	— 2 Grud.	Miasopust Petrów	— Nedel 3 dni 2

Mięsopust, rachując od Nowego roku do Popielca, iest tygodni 9 dni 3. Suche dni i wigilie oznacza +

SUCHE DNI.

Pierwsze	- - 14, 16, 17 Marca	Trzecie	- - - 19, 21, 22 Wrześ.
Drugie	- - - - 13, 15, 16 Czer.	Czwarte	- - 19. 21, 22 Grudn.

WYKŁAD ZNAKOW KALENDARSKICH.

Nów Xiężyca.	Lew
Pierwsza Kwadra.	Panna
Pełnia.	Waga
Ostatnia Kwadra.	Niedźwiadek
Baran	Strzelec
Byk	Kozioroziec
Bliźnięta	Wodnik
Rak	Ryby

Baran idzie przed *Bykiem*, po *BliźniętachRaki*,
Lew przed *Panną* uchodzi, są to letnie znaki;
Waga chodzi z *Niedźwiadkiem*, *Strzelec* zimnem grozi,
Kozioroziec ląd wiąże, *Wodnik Ryby* mrozi.

STYCZEŃ ma dni XXXI. HENWAR. JANUARIUS.

Dni	ty.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN.	Zn.	przyb. dnia
1	N.	NOWY ROK. Fulgenta Bisk.	20. N. *pr.Roz.* Ihnatya.	1. Mieczysław błog.		minut 22.
2	P.	Makarego Opata.	21. Julianyi.	2. Strzezisław.		
3	W.	Daniela M. i Genowefy Pan.	22. Anastasyi.	3. Włościmiła.		
4	S	Tytusa Biskupa Męczen.	23. SS. Mucz. w Kryty.	4. Dobromir.		
5	C.	† Telesfora Papieża Męcz.	24. *Naw.R.Xtwa.*Jewhe.	5. Włościbor.		
6	P.	TRZECH KRÓLÓW.	25. ROZDEST. XTOW.	6. Bojomir.		
7	S.	Lucyana Męczennika.	26. SOBOR P. BOHOR.	7. Swiatosław.		
8	N.	A. 1 po 3 Król. Sewery. Opa.	27. N. STEFANA I M.	8. Mścibog.		minut 48.
9	P.	Marcyanny Panny Męczen.	28. Muczen. w Nikoni.	9. Władymira.		
10	W.	Agatona P. i Wilhelma Bisk.	29. Muczennyk Mład.	10. Dobrosław.		
11	S.	Higina Męcz.	30. Anysyi.	11. Krzesimir.		
12	C.	Honoraty Panny.	31. Melanyi.	12. Czesława.		
13	P.	Godfreda.	1. *Hen.* OB.HOS.IWAS.	13. Bogumir.		
14	S.	Hilarego.	2. Sylwestra.	14. Radogost.		
15	N.	A. 2 po 3 Król. Pawła I Pustel.	3. N. poH.Małachia Pr.	15. Domosław.		minut 55.
16	P.	IMIENIA JEZ. Marc. Pap. Męcz.	4. *Sobor SS. Ap.*	16. Włodzimir Sty.		
17	W.	Antoniego Opata.	5. *Nawecz. Bohojawle.*	17. Rościsław.		
18	S.	Katedry Sgo Piotra.	6. BOHOJAWLENIE.	18. Jaropełk.		
19	C.	Kanuta Kr. i Henryka.	7. *Sob. S. Joan.Krestyt.*	19. Radzisław.		
20	P.	Fabiana i Sebastyana.	8. Hryhorya.	20. Przedzisław.		
21	S.	Agnieszki Panny Męczen.	9. Polyewkta.	21. Jarosław.		
22	N.	A. 3 po 3 K. Wincent. Męcz.	10. N. 1 *poBoh.*S.Hry.Ep.	22. Witosław.		god. 1 minut 22.
23	P.	Zaślub. P. M. i Hildefonsa.	11. Fteodosya.	23. Wrocisław.		
24	W.	Tymoteusza Biskupa.	12. Tatyanny Mucz.	24. Chwalibóg.		
25	S.	Nawrócenie Sgo Pawła.	13. Ermila.	25. Miłosz.		
26	C.	Polikarpa Bisk. Męcz.	14. SS. Otec. w Synai.	26. Skarbimir.		
27	P.	Jana Chryzostoma Bisk.	15. Pawła Wtywey.	27. Przybysław.		
28	S.	Karola W. Cesarza.	16. Weryki S. Petra Ap.	28. Boysław.		
29	N.	A. 4 po 3 Kr. Franc.Sal. Wyz.	17. N. 2 *poBoh.*Ant.Wel.	29. Zdzisław.		
30	P.	Martyny Panny Męcz.	18. Aftanasya.	30. Dobrogniewa.		
31	W.	Piotra Nol. i Marcel. Wdowy.	19. Makarya.	31. Spitogniew.		

WODNIK.

L U N A C Y E.

☉ Nów Stycznia dnia 2 o godzinie 9 min. 56 wieczorem.

☽ Pierwsza kwadra dnia 10 o godz. 7 m. 7 rano.

☉ Pełnia dnia 17 o godzinie 4 m. 18 po południu.

☾ Ostatnia kwadra dnia 25 o godz. 1 m. 29 po północy.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

D. 3 Rozchodesz Szwat czyli 1 Szwat, dnia 7 Szabas. 14 Szabas Szire radosny. 17 Chamisze User beszwat dzień radosny. 21, 28 Szabas.

LUTY ma dni XXIII. FEWRAL. FEBRUARIUS.

Dni	ty.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN.	Zn.	przyb. dnia
1	S.	† Ignacego Biskupa.	20. Effemii.	1. Zegota.		godzina 1 m. 46.
2	C.	OCZYSZCZENIE N. P. M.	21. Maxyma.	2. Miłosława.		
3	P.	Błażeia Biskupa Męcz.	22. Tymefteja.	3. Scibor.		
4	S.	Weroniki Panny.	23. Klymentya.	4. Witosława.		
5	N.	A. 5 po 3 Kr. Agaty Pan. Mę.	24. N. *3 po Boh.* Xenyi.	5. Dobrochna.		god. 2 minut 8.
6	P.	Doroty Panny i Teofila.	25. Hryhorya.	6. Bogdana.		
7	W.	Romualda Opata.	26. Xenofonta.	7. Sulisław błog.		
8	S.	Jana z Matty.	27. *Jana Złotoustego.*	8. Gniewomir.		
9	C.	Apolonii Panny Męcz.	28. Efryma.	9. Gorysława.		
10	P.	Scholastyki Panny.	29. Ihnatya.	10. Tomiła.		
11	S.	Eufrozyny Panny.	30. TRYECH SWIAT.	11. Swiętochna.		
12	N.	A. 6 po 3 Kr. Gaud. B. Ludw. W.	31. N. *Mytara* Kira i Joan	12. Radzyn.		god. 2 minut 38.
13	P.	Juliana Męcz. i Jordana.	1. *Fewr.* Tryfona.	13. Lesław.		
14	W.	Walentego Kapłana Męcz.	2. STRYT. HOSPOD.	14. Niemir.		
15	S.	Fausta i Jowity.	3. Symeona.	15. Szczęsław.		
16	C.	Julianny Panny.	4. Isydora.	16. Przesława Sła.		
17	P.	Sabina Biskupa.	5. Ahafii.	17. Swiętorad.		
18	S.	Konstancyi Panny Męczen	6. Wokuła.	18. Wielosława.		
19	N.	A. STAROZAP. Konrada Wyz.	7. N. *Blasyn* Parftenya.	19. Scisław błog.		godzin 3.
20	P.	Eucheryusza Biskupa.	8. Fteodora.	20. Lubomil.		
21	W.	Eleonory Panny.	9. Nikifora.	21. Onosława.		
22	S.	Paschazego Biskupa.	10. Charlampia.	22. Wrocisław.		
23	C.	Romany Panny.	11. Własya.	23. Przedzisława.		
24	P.	Macieia Apostoła.	12. Meletya.	24. Bogusz.		
25	S.	Flawiana Męczennika.	13. Martynyana.	25. Sławobóy.		
26	N.	G. MIĘSOPUSTNA Alex. i Sygfr.	14. N. *Miasop.* Awxent.	26. Mirosław.		
27	P.	Anastazyi Panny.	15. Onysyma.	27. Luborad.		
28	W.	Fortunata Męcz.	16. Pamfilya.	28. Tworzymir.		
29	S.	Romana Wyznawcy.	17. Fteodora.			

RYBY.

L U N A C Y E.

☉ Nów Lutego dnia 1 o god 10 m. 40 zrana.

☽ Pierwsza kwadra dnia 8 o godz. 8 m. 51 wieczorem.

☉ Pełnia dnia 16 o godz. 5 m. 2 rano.

Ostatnia kwadra dnia 23 o godz. 2 m. 13 wieczorem.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

D. 1 Szabas. 2 Rozchodesz Ador czyli 1 Ador. 4, 11 Szabas. 15 Purim mały. 18, 25 Szabas.

MARZEC ma dni XXXI. MART. MARTIUS.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	SWIĘTA SŁAWIAN.
1 C.	Albina Biskupa.	18. Leona.	1. Budzisław.
2 P.	Heleny Ces. i Amelii Panny.	19. Ahrypy.	2. Rodosława.
3 S.	Kunegundy Cesarzowey.	20. Leona Ep.	3. Sławomiła.
4 N.	G. Zapustna. Kazimierza Kr.	21. N. Syrop. Tymofteja	4. Kazimir Król. S.
5 P.	Fryderyka Opata.	22. Iden w. Posta. Ewhen.	5. Pokosław.
6 W.	Wiktoryna M. i Kolety P.	23. Polyewkta.	6. Woysław.
7 S.	† Popielec. Tomasza z Akw.	24. Obr. Hl. Joan. Kr.	7. Przedbor.
8 C.	Jana Bożego Wyzn.	25. Tarasya.	8. Miłogost.
9 P.	Franciszki R.	26. Porfirya.	9. Mścisława.
10 S.	40 Męczenników.	27. Prokopia.	10. Bożesław.
11 N.	G. Wstępna. Konstantyna.	28. N. 1 Posta. Joanna.	11. Ludosława.
12 P.	Grzegorza Papieża.	29. Wasyłya.	12. Ziemomyśl.
13 W.	Nicefora Bisk. i Patrycyi M.	1. Mart. Ewdokii.	13. Niesisław.
14 S.	† Matyldy Król. Wdowy.	2. Fteodota.	14. Bożena.
15 C.	Cyryaka i Longina.	3. Ewtropia.	15. Długomił.
16 P.	† Patrycyusza B. i Tacya. M.	4. Herasyma.	16. Oycosław.
17 S.	† Gertrudy Panny.	5. Konona.	17. Bronisław błog.
18 N.	G. Sucha. Gabryela Archan.	6. N. 2 Post. SS. 42 Mu.	18. Boguchwał.
19 P.	Józefa Obl. N. P. M.	7. Wasylya.	19. Bogdan.
20 W.	Joach. Oyca N. M. P.	8. Fteofilakta.	20. Polemir.
21 S.	Benedykta Opata.	9. 40 Muczenn.	21. Błogosław.
22 C.	Pawła B. i Oktawiusza.	10. Kodrata.	22. Wiesław.
23 P.	Katarzyny Król. Szwedz.	11. Sofronya.	23. Czcimisława.
24 S.	† Marka i Tymoteusza.	12. Fteofana.	24. Zbisław.
25 N.	G. Głucha. ZWIAST. N. P. M.	13. N. 3 Posta. Nikifora.	25. Ludomira.
26 P.	Ludgiera Biskupa.	14. Wenedykta.	26. Więcisław błog.
27 W.	Ruperta Biskupa.	15. Ahapia.	27. Swiętobóy.
28 S.	Syxta III Pap. i Doroteusza.	16. Sawina.	28. Bogdal.
29 C.	Anastazego Wyznawcy.	17. Alexya Pro.	29. Krzesław.
30 P.	Kwiryna M. i Angeli Wdowy.	18. Kiryka.	30. Mścisław.
31 S.	Kornelii M. i Balbiny Panny.	19. Chrysanfta.	31. Dobromira.

Zn | Przyb d. g. 3m. 24. | god. 3 minut 50 | god. 4 minut 14 | god. 4 minut 30. | god. 4 min. 54

BARAN.

LUNACYE.

Nów Marca dnia 1 o godz. 11 m. 24 wieczorem.
Pierwsza kwadra dnia 9 o godz. 8 m. 35 rano.
Pełnia dnia 16 o godz. 5 m. 46 w wieczór.
Ostatnia kwadra dnia 23 o godz. 2 m. 57 po północy.
Nów Kwietnia dnia 31 o g. 0 m. 8 w południe.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

D. 3 Rozchodesz Ador II, czyli pierwsy Adora II i Szabas Szkulim radosny. 10 Szabas. 15 Post Estery. 16 Purim czyli zapusty. 17 Szabas i Szuszan Purim dzień radosny na cześć Zuzanny. 24 Szabas. 31 Szabas hachodes radosny.

KWIECIEŃ ma dni XXX. APREL. APRILIS.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	SWIĘTA SŁAWIAN.
1 N.	G. Srodopost. Teodory Pan.	20. 4 Post. SS. Otec w Sy.	1. Zbigniew błog.
2 P.	N. P. M. Bolesnéj, Franc. a Pau.	21. Jakowa Apost.	2. Oycomił.
3 W.	Rycharda Biskupa.	22. Wasyłya.	3. Sławoy.
4 S.	Izydora Biskupa.	23. Nikona.	4. Gościsław.
5 C.	Wincent. Fer. Wyz.	24. Zacharyi.	5. Borzywóy.
6 P.	Wilhelma.	25. BLACHOW. P. BOH.	6. Swiętobór.
7 S.	Epifaniusza Biskupa.	26. Sobor S. Hawryiła.	7. Przesław.
8 N.	G. Biała. Dyonizego z Koryn.	27. N. 5 Posta. Matrony.	8. Radosław.
9 P.	Maryi Egipcyanki.	28. Stefana.	9. Dobrosława błog.
10 W.	Ezechiela Proroka.	29. Marka i Kiry.	10. Gorysław.
11 S.	Leona Papieża.	30. Joanna.	11. Jaromir.
12 C.	Juliusza Papieża.	31. Hipatya.	12. Lubosław.
13 P.	Hermenegilda Męczen.	1. Aprel. Maryi Egip.	13. Gościmił.
14 S.	Tyberyusza.	2. Tyta.	14. Myślimir.
15 N.	G. Kwietnia. Lud. i Kassyl. P.	3. N. Cwitna. Nikity.	15. Wacław.
16 P.	Lamberta.	4. Josyfa.	16. Niedamir.
17 W.	Rudolfa Bisk. i Marcyana.	5. Fteodota.	17. Krasław.
18 S.	Apoloniusza Wyznawcy.	6. Eftychia.	18. Gosław.
19 C.	Wielki. Hermogenesa.	7. Wełyki. Hieorhia.	19. Władymił.
20 P.	Wielki. Sulpicyusza Męcz.	8. Wełyki. Irodyona.	20. Czesława.
21 S.	Wielka. Anzelma Bisk.	9. Wełykaja. Ewpsych.	21. Drogomił.
22 N.	G. WIELK. Sotera i Kaja.	10. N. WOSK. XTWE.	22. Strzezimir.
23 P.	WIELK. Woyciecha Bisk.	11. P. SWYTŁY Antypy.	23. Woyciech Sty.
24 W.	Jerzego Męcz. i Bony Panny.	12. W. SWYTŁY Was.	24. Jerzy Sty.
25 S.	Marka Ewangielisty.	13. Artemona.	25. Jarosław.
26 C.	Marcellina Męczennika.	14. Martyna.	26. Spitomir Męcz.
27 P.	Teofila Biskupa.	15. Arystarcha.	27. Krzesomyśl.
28 S.	Witalisa Męczennika.	16. Iryny.	28. Sławogost.
29. N.	G. Przewodnia. Piotra Męcz.	17. N. Ftomina. Symeona.	29. Swiatosz.
30. P.	Katarzyny Senneńskiey.	18. Joanna.	30. Chwalisława.

godz. 5 minut 34 | god. 6 min. 14 | god. 6 minut 38. | godz. 6 minut 56.

BYK

LUNACYE.

Pierwsza kwad. dnia 7 Kwietnia o godz. 9 minucie 19 wieczór.
Pełnia dnia 15 o godz. 6 m. 30 rano.
Ostatnia kwadra dnia 22 o godz. 3 m. 41 po południu.
Nów Maia dnia 30 o godz. 0 m. 52 po północy.

SWIĘTA ŻYDOWSKIE.

Dnia 1 Rozchodesz Nison czyli 1 Nison. 7 Szabas. 14 Szabas hagudel czyli wielka Sobota. 15 16. Pesach czyli uroczyste święta Wielkanocne. 17. 18. 19. 20 wolne święta Wielkanocne. 21 22. święta ostatnie uroczyste Wielkanocne. 28 Szabas.

MAY ma dni XXXI. MAJI. MAJUS.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN.	Zn
1. W.	Filipa i Jakoba.	19. Joanna.	1. Lubomir.	
2. S.	Atanazego B. i Zygmunta K.	20. Fteodora.	2. Częstobój.	
3. C.	Znalezienie Sgo Krzyża.	21. Januarya.	3. Wieńczysław.	
4. P.	Floryana Męcz. i Moniki.	22. Fteodora.	4. Swiętosława bło.	
5. S.	Piusa Papieża.	23. *Hieorhia Mucz.*	5. Czcimisław.	
6. N.	G. 2 po W. Jana Ap. w Oleju.	24 N. *Myron.* Sawwy.	6. Mejmir.	
7. P.	† Domicelli Panny.	25. *Marka Ewang.*	7. Ludomiła S.	
8. W.	STANISŁAWA Bisk. Męcz.	26. Wasyłya.	8. Stanisław S.	
9. S.	Grzegorza z Naz. Bisk.	27. Symeona.	9. Bozorad.	
10. C.	Izydora Oracza i An. B.	28. Jasona.	10. Cierpimir.	
11. P.	Mamerta Bisk.	29. SS. 9. Mucz.	11. Masław.	
12. S.	Pankracego Bisk.	30. Jakowa Apost.	12. Wszemir.	
13. N.	G. 3 po W. Serwacego Bisk.	1. *Maii.* N. *Razs.* Jer. P.	13. Cichosław.	
14. P.	Bonifacego Męczennika.	2. Aftanasya.	14. Dobiesław.	
15. W.	Zofji z 3 Córk i Symplicyta B.	3. Tymofteja.	15. Strzezisław.	
16. S.	Jana Nepom. M. i Ubalda B.	4. Pełachji.	16. Ubisław.	
17. C.	Paschalisa Wyznawcy.	5. Iryny.	17. Sławomił.	
18. P.	Felixa Kapu. i Wenantego.	6. Jowa Praw.	18. Wszesław.	
19. S.	Piotra Celestyna.	7. *Znam. Krest. Hosp.*	19. Twardosław.	
20. N.	G. 4 po W. Bernarda Seyneńs.	8. N. *Samara. Joan. B.*	20. Bronimir.	
21. P.	Heleny Król. i Poliekta M.	9. *Jsaii i Nikołaja.*	21. Przecława.	
22. W.	Julji Panny Męcz.	10. Symeona.	22. Wisława.	
23. S.	Hildefonsa i Dezyderyusza.	11. Mokia.	23. Budziwój.	
24. C.	Joanny Wdowy.	12. Epifanya.	24. Cudobór.	
25. P.	Magdaleny Panny.	13. Hłykieryi.	25. Pantysława.	
26. S.	Filipa Nervusza Wyznawcy.	14. Izydora Mucz.	26. Wierzbosław.	
27. N.	G. 5 po W. Jana Pap. i Bedy.	15. N. *Slipor.* Pach. We.	27. Rusław.	
28. P.	† Germana Bisk.	16. Fteodora.	28. Jaromił.	
29. W.	† Teodozyi Wdowy.	17. Andronika.	29. Boguchwała.	
30. S.	† Felixa Pap. i Ferdynanda K.	18. Fteodota.	30. Szulimir.	
31. C.	WNIEBOWSTĄP. P. Pet. P.	19. WOZ. HOSP. Patry.	31. Bożesława.	

Przyb. dnia go. 7 m. 24 | god. 7 minut 44 | godzin 8. | godz. 8 min. 18 |

BLIŹNIĘTA.

LUNACYE.

☽ Piérwsza kwadra dnia 7 o godz. 10 m. 3 rano.

☉ Pełnia dnia 14 o godz. 7 m. 14 wieczór.

☾ Ostatnia kwadra dnia 22 o godz. 4 m. 25 rano.

◎ Nów Czerwca dnia 29 o godz. 1 m. 36 w południe.

SWIĘTA ŻYDOWSKIE.

Dnia 1 Rozchodesz Jer. czyli 1 Jer. 5. 12. Szabas. 18 Dzień radosny. 19. 26. Szabas. 30 Rozchodesz Sywan czyli 1 Sywan.

CZERWIEC ma dni XXX. JUNJI JUNIUS.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN.	Zn
1. P.	Nikodema i Prokula.	20. Ftalaleja.	1. Wysosław.	
2. S.	Erazma Bisk. Męcz.	21. Konstant. i Heleny.	2. Radysław.	
3. N.	G. 6 po W. Klotyldy Panny.	22. N. SS. *Otec.* Wasyl.	3. Bratomiła.	
4 P.	Opata Biskupa.	23. Michaila.	4. Litomił.	
5. W.	Beny i Waleryi.	24. Symeona.	5. Dobromił.	
6. S.	Norberta Bisk.	25. *Obr. Hl. S. Joanna.*	6. Rościsława.	
7. C.	Roberta Opata.	26. Karpa Apostola.	7. Wisław.	
8. P.	Maxymiliana Medarda.	27. Fteraponta.	8. Sobiebór Męcz.	
9. S.	Prima i Felicyana.	28. Nikity.	9. Prosimir.	
10. N.	G. ZESŁAN. D. S. Bogumiła.	29. N. SOS. S. DUC. Fteo.	10. Bogumił Sty.	
11. P.	SWIĄTECZNY. Barnaby Ap.	30. P. SWYTŁY. Jsaakia.	11. Radomił.	
12. W.	Onufrego Pustelnika.	31. Ermia Apost.	12. Wiszomir.	
13. S.	† Antoniego Padewskiego.	1. *Junji.* Justyna Mucz.	13. Bogna.	
14. C.	Bazylego.	2. Nikifora.	14. Myślibór.	
15. P.	† Wita i Modesta Męczen.	3. Łukilyana.	15. Wit Sty.	
16. S.	† Benona Biskupa.	4. Mytrofana.	16. Rudzimir.	
17. N.	G. SS. TROYCY. Adolfa B.	5. N. 1. *po Sosz.* Dorof.	17. Przecław.	
18. P.	Marcellego.	6. Petr. Post. Jlaryona.	18. Dierzysława.	
19. W.	Gerwazego i Protazego.	7. Fteodota.	19. Borysław.	
20. S.	† Florentyny Panny.	8. Fteodora.	20. Radzsław.	
21. C.	BOŻE CIAŁO. Aloizego Gonz.	9. TJELO XTWO. Ki.	21. Domamir.	
22. P.	Paulina Biskupa.	10. Tymofteja.	22. Brześcisław.	
23. S.	Agrypiny Panny.	11. Warfłolomia.	23. Rosława.	
24. N.	G. 2 po sw. Jana Chrzciciela.	12. N. 2 *po Sosz.* On. W.	24. Jansław.	
25. P.	Prospera Biskupa.	13. Akilyny.	25. Włoscimił.	
26. W.	Jana i Pawła Męcz.	14. Jelyseja Pror.	26. Rychwołód.	
27. S.	Władysława Króla.	15. Amosa Pror.	27. Władysław.	
28. C.	† Leona Papieża.	16. Tychona.	28. Zbrojsław.	
29. P.	PIOTRA I PAWŁA.	17. Manuiła.	29. Piotrosław.	
30. S.	† Emilji i Lucyny PP.	18. Leontya.	30. Cichosława.	

god. 8 min 28 | god. 8 min. 36 | stanowisko. | d. 21 pr. d. z noc. | ub. d. m. 8.

RAK.

LUNACYE.

☽ Piérwsza kwadra dnia 5 o godz. 10 m. 47 wieczór.

☉ Pełnia dnia 13 o godz. 7 m. 58 rano.

☾ Ostatnia kwadra dnia 20 o godz. 5 m. 9 wieczór.

◎ Nów Lipca dnia 28 o godz. 2 m. 20 zrana.

SWIĘTA ŻYDOWSKIE.

Dnia 2 Szabas. 4 i 5 Szewios czyli Zielone Swiątki. 9. 16. Szabas. 18 Post wolny. 23 Szabas. 29 Rozchodesz Tamuz czyli 1 Tamuz. 30 Szabas.

LIPIEC ma dni XXXI. JULJI. JULIUS.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN	Zn.	Ubyłodnia
1 N.	G. 3 po św. Teodozyusza.	19. N 3 *po Sosz*. Judy A.	1. Unisław.		minut 8.
2 P.	*Nawiedze*. N. M.P. i Ottona B.	20. Meftodya.	2. Sendomir.		
3 W.	Heliodora i Anatoliusza Bisk.	21. Juliana.	3. Miłosław.		
4 S.	Józefa Kalasantego Wyz.	22. Ewzewia.	4. Wielisław.		
5 C.	Karoliny i Prokopa.	23. Ahrypiny.	5. Wieńczysława.		
6 P.	Izaiasza Pr. i Dominiki Pan.	24. S. JOANNA KREST	6. Izasław.		
7 S.	Pulcheryi Panny Męcz.	25 Fewronji.	7. Krasnoroda.		
8 N.	G. 4 po św. Cyrylla B. i Jana G.	26. N 4 *po Szosz*. Dawi.	8. Stogniew.		minut 42.
9 P.	Anatolji Panny.	27. Samsona.	9. Radomir.		
10 W.	7 Braci synów Felicyty M. M.	28. Kira i Joanna.	10. Radziwój.		
11 S.	Sabina Wyz. i Pelagii Panny.	29. SS. PIOTRA i PAW.	11. Olcha Sta.		
12 C.	Jana z Dukli.	30. *Sobor* 12 *Apost*	12. Tulimir.		
13 P.	Małgorzaty Panny.	1. *Julji*. Kosmy i Dam.	13. Radomił.		
14 S.	Bonawentury Biskupa.	2. *Pol Ryzy P. Boh.*	14. Dobrogost.		
15 N.	G. 5 po św. Henryka Ces.	3. N 5 *po Sosz*. Jakinf.	15. Radosław.		minut 54.
16 P.	N. M. P. Szkaplerznej.	4. Andreia Kryt.	16. Stomir.		
17 W.	Alexego Wyznawcy.	5. Marfty.	17. Dzierżykraj.		
18 S.	Szymona z Lipny i Kamilla.	6. Sysoja.	18. Chwalimir.		
19 C.	Wincent. z Pauli Wyzn.	7. Ftomy.	19. Wodzisław.		
20 P.	Eliasza Pror. i Czesława Wyz.	8. Prokopia Mucz.	20. Czesław Sty.		
21 S.	Daniela Pror. i Praxedy Pan.	9. Pankratya.	21. Dysław.		
22 N.	G. 6 po św. Maryi Magdal.	10. N 6 *po Sosz*. 49 Mucz.	22. Bogusława.		god. 1 minut 14.
23 P.	Apolinara Bisk. Męcz.	11. Effimji.	23. Żelisław.		
24 W.	Krystyny Panny Męcz.	12. Prokła i Harya.	24. Lubomira.		
25 S.	Jakóba Apost. i Kunegundy.	13. *Sobor Hawr. Arch.*	25. Sławisz.		
26 C.	Anny Matki N. M. P.	14. Akwity Apost.	26. Mirosława.		
27 P.	Pantaleona Męcz.	15. Kiryka i Julity.	27. Wszebór.		
28 S.	Innocentego Pap. i Celsa.	16. Anftynohena.	28. Swiętomir.		
29 N.	G. 7 po św. Martyny i Ser. PP.	17. N 7 *po Sosz*. Mar. M.	29. Cierpisława.		
30 P.	Abdona i Senny Męcz.	18. Emelyana.	30. Ludomir.		
31 W.	Ignacego Lojoli Wyzn.	19. *Makryny*	31. Zytesław.		

LEW

LUNACYE.

☽ Pierwsza kwadra dnia 5 o godz. 11 m. 31 przed południem.

○ Pełnia dnia 12 o godz. 8 m. 42 wieczór.

Ostatnia kwadra dnia 20 o godz. 5 m. 53 rano.

● Nów Sierpnia dnia 27 o god. 3 m. 4 wieczorem.

SWIĘTA ŻYDOWSKIE.

Dnia 7 Szabas. 14 Szabas. 15 Post zburzenia 1 świątyni. 21 Szabas. 28 Szabas i Rozchodesz Aw czyli 1 Aw.

SIERPIEŃ ma dni XXXI. AWHUST. AUGUSTUS.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN	Zn.	Uby. d.
1 S.	Piotra w Okowach.	20. Jlyi Pror.	1. Rolisław.		g. 1 m. 32.
2 C.	N. M. P. Anielskiej.	21. Symeona.	2. Swiatosława.		
3 P.	Augusta Wyznawcy.	22. Maryi Mahdal.	3. Letosław.		
4 S.	Dominika Wyznawcy.	23. Trofima Mucz.	4. Ostromir.		
5 N.	G. 8 po św. Pan. Mar. Snież	24. N. 8 *po Sosz*. Bor. i H.	5. Stanisława.		god. 1 minut 54
6 P.	Przemienienia Pańskiego.	25. *Anny Matki P. Boho.*	6. Chlebosław.		
7 W.	Kajetana Wyznawcy.	26. Jermolaja.	7. Olech.		
8 S.	Cyryaka i Larga Męczen.	27. Pantaleimona.	8. Niezamyśl.		
9 C.	Romana Męcz.	28. Prohora.	9. Borys i Chleb.		
10 P.	Wawrzyńca Męcz.	29. Kalynnyka.	10. Wawrzyniec Sty.		
11 S.	Zuzanny i Dygny PP.	30. Sylly.	11. Włodzimira.		
12 N.	G. 9 po św. Klary Panny.	31. N. 9 *po Sosz*. Ewdoki.	12. Wanda.		god. 2 minut 16
13 P.	Hipolita i Kassyana MM.	1. *Awhust*. SS. M. Mak.	13. Rosław.		
14 W.	† Euzebiusza Wyznawcy.	2. Stefana.	14. Bogufał.		
15 S.	WNIEBOWZ. N. M. P.	3. Jsaakia Pror.	15. Sobiesław.		
16 C.	Rocha Wyznawcy.	4. 7 Otrok w Efezi.	16. Domarad.		
17 P.	Mirona Męczennika.	5. Ewsewia.	17. Miron Sty Męcz.		
18 S.	Agapita Męczennika.	6. PREOBRAZ. HOSP.	18. Bolesław błog.		
19 N.	G. 10 po św. Benigny i Bron.	7. N. 10 *po Sosz*. Domet.	19. Bronisława Sta.		god. 2 minut 40.
20 P.	Bernarda Wyznawcy.	8. Emelyana.	20. Jacek Sty.		
21 W.	Joanny Fremiot Wdowy.	9. Mafteja Apost.	21. Bolesława.		
22 S.	Joachima i Symforyna.	10. Ławrentya.	22. Radomił.		
23 C.	Filipa Benjamina.	11. Ewpla.	23. Cichomił.		
24 P.	Bartłomieja Apostoła.	12. Fotya.	24. Tutomir.		
25 S.	Ludwika Króla.	13. Maxyma.	25. Nasław.		
26 N.	G. 11 po św. Zefiryna Męcz.	14. N. 11 *po Sosz*. Mich. P.	26. Włoscimira.		god. 3m. 8.
27 P.	Cezaryusza i Przenies. S. Kaz.	15. USPEN. P. BOHOR.	27. Dersław,		
28 W.	Augustyna Biskupa.	16. Dyomida.	28. Wszewołdomir.		
29 S.	Scięcie Sgo Jana.	17. Mirona.	29. Racibor.		
30 C.	Felixa Męcz. i Gaudentego.	18. Flora i Ławrą.	30. Szczesny Sty.		
31 P.	Raymunda Wyz. i Rufiny P.	19. Andreja.	31. Swiętosław błog.		

PANNA.

LUNACYE.

☽ Pierwsza kwadra dnia 4 o godz. 0 m. 15 z północy.

○ Pełnia dnia 11 o godz. 9 m. 26 rano.

Ostatnia kwadra dnia 18 o godz. 6 min. 37 wieczorem.

● Nów Września dnia 26 o god. 3 m. 48 z rana.

SWIĘTA ŻYDOWSKIE.

Dnia 4 Szabas chazon smutny. 5 Post zburzenia 2giej świątyni. 11 Szabas Nachmu radosny. 18 25 Szabas. 27 Rozchodesz Elul czyli 1 Elul.

WRZESIEŃ ma dni XXX. SENTIABR. SEPTEMBER.

Dni	ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN	Zn.
1	S.	Idziego Opata i Justa Męcz.	20. Samuila Pror.	1. Dzierżysław.	
2	N.	G. 12 po św. Stefana Kr. Węg.	21. N. 12 *po Sosz.* Fta.A.	2. Mir.	
3	P.	Eufrozyny P. i Izabelli Król.	22. Ahaftonyka.	3. Czcibóg.	
4	W.	Rozalji Panny.	23. Łuppa.	4. Przemysław.	
5	S.	Wiktoryna Męcz.	24. Ewtychia.	5. Włodzisław.	
6	C.	Zacharyasza.	25. Warftołomeja Apost.	6. Krasimir.	
7	P.	† Reginy Panny.	26. Adryana.	7. Domosława.	
8	S.	NARODZENIE N. M. P.	27. Pimena.	8. Radosława.	
9	N.	G. 13 po św. Adryana Męcz.	28. N. 13 *po Sosz.* Mojseja.	9. Znaybóg.	
10	P.	Mikołaja z Tolentynu.	29. *Usik. Joanna Krest.*	10. Władybóy.	
11	W.	Prota Męcz. i Pulcheryi.	30. Alexandra.	11. Krzesław.	
12	S.	Imienia Maryi. Gwidona Wyz.	31. *Potoz. Poje. P. Bohor*	12. Radzimir.	
13	C.	Maureliusza.	1. *Sentiabr* Symeona S.	13. Chronisław.	
14	P.	Podwyższenie S. Krzyża.	2. Mamanta.	14. Ziemomysł.	
15	S.	Nikodema Męcz.	3. Anftyma.	15. Stoisław.	
16	N.	G. 14 po św. Cypryana i Eufe.	4. N. 14 *po Sosz.* Waw.	16. Sędzisław.	
17	P.	Justyna M. i 5 ran S. Franc.	5. Zacharyi Pror.	17. Drogosław.	
18	W.	Józefa z Kop. i Tom. z Wil.	6. *Czudo S. Michaiła.*	18. Domabóg.	
19	S.	† Januaryusza Bisk. Męcz.	7. Sozonta.	19. Krzepimir.	
20	C.	Eustachiusza Męcz.	8. ROZDEST. P. BO.	20. Mysław błogosł.	
21	P.	† Mateusza Apostoła.	9. Joakima i Anny.	21. Bożydar.	
22	S.	† Mauryceego Męczennika.	10. Miodory.	22. Zelimir.	
23	N.	G. 15 po św. Tekli Panny.	11. N. 15 *po Sosz.* Fteod	23. Bogusna.	
24	P.	Gerarda Biskupa.	12. Aftonoma.	24. Jaromir.	
25	W.	Ładysława i Aurelii Panny.	13. Kornylya.	25. Ładysław błog.	
26	S.	Władysława z Gieln. i Cyp. M.	14. WODZ. CZ. KREST.	26. Swiętopełk Sty.	
27	C.	Kośmy i Damiana.	15. Nikity.	27. Damian błogosł.	
28	P.	Wacława Króla.	16. Josafata i Effimji.	28. Wacław Swięty.	
29	S.	Michała Archanioła.	17. Sofji.	29. Dadzibóg.	
30	N.	G. 16 po św. Hieronima D. Koś.	18. N. 16 *po Sosz.* Ewme.	30. Imisław.	

Ubyło d. godz. 3 minut 18. | god. 3 min. 44. | god. 4 minut 12. | godz. 4 m. 32. | g. 5

WAGA.

LUNACYE.

☽ Pierwsza kwad. dnia 2 o god. 0 m. 59 w południe.

○ Pełnia dnia 9 o godz. 10 min. 10 w wieczór.

☾ Ostatnia kwadra dnia 17 o godz. 7 m. 21 rano.

◎ Nów Października dnia 24 o godz. 4 m. 32 wieczór.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

Dnia 1 Szabas. 8. 15. 22 Szabas. 25 Rozchaszone czyli 1 Tyszry. Nowy Rok 5593. 26 Drugi dzień Nowego Roku. 29 Szabas.

PAŹDZIERNIK ma dni XXXI. OCTIABR. OCTOBER.

Dni	ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SŁAWIAN	Zn.
1	P.	Remigiusza Biskupa.	19. Trofima.	1. Znatesław.	
2	W.	Aniołów Stróżów.	20. Ewstafja.	2. Stanimir.	
3	S.	Różańca Maryi. Kandyda Mę.	21. Kondrata Apost.	3. Siemjan.	
4	C.	Franciszka Serafickiego.	22. Fokia Mucz.	4. Bracisław.	
5	P.	Placyda i Flawii Panny.	23. *Zacz. Joana Krest.*	5. Zasław.	
6	S.	Brunona Wyznawcy.	24. Ftekli Mucz.	6. Wiszomir.	
7	N.	G. 17 po św. Justyny P. Męcz.	25. N. 17 *po Sosz.* Efrosy.	7. Kazimira.	
8	P.	Brygidy Wdowy.	26. IOANNA BOHOSŁ.	8. Sędziwóy.	
9	W.	Dyonizego Bisk. Męcz.	27. Kalistrata.	9. Domagost.	
10	S.	Franciszka Borg. Wyzn.	28. Charytona.	10. Tomił.	
11	C.	Placydy Panny.	29. Kiryaka.	11. Dobromiła.	
12	P.	Maxymiliana Bisk.	30. Hryhorya.	12. Grzemisław.	
13	S.	Edwarda Króla.	1. *Oktiabr* POK. P. BO.	13. Ziemisław.	
14	N.	G. 18 po św. Kalixta Pap.	2. N. 18 *po Sosz.* Kipry.	14. Siemisław.	
15	P.	Jadwigi Wdowy i Teressy P.	3. Dyonysya.	15. Drogosława.	
16	W.	Florentyna B. i Gawła Opata.	4. Jerofteja.	16. Wiaczesław.	
17	S.	Florentyny i Lucyny PP.	5. Charytyny.	17. Własław.	
18	C.	Łukasza Ewang.	6. Ftomy Apost.	18. Bratomił.	
19	P.	Piotra z Alk. Wyz.	7. Serhia i Wakcha.	19. Ziemowit.	
20	S.	Ireny P. i Przen. S. Woyciec.	8. Pelahji.	20. Budzisława.	
21	N.	G. 19 po św. Urszuli Panny.	9. N. 19 *po Sosz. Jak. A.*	21. Skarbimira.	
22	P.	Korduli P. i Alfonsa.	10. Ewłampia.	22. Przybysława Sta.	
23	W.	Jana Kapistrana Wyzn.	11. Filipa Apost.	23. Włościmir.	
24	S.	Jana Kantego i Rafała Arch.	12. Prowa i Andronyka.	24. Dzierzymir.	
25	C.	Kryspa i Kryspiana.	13. Karpa.	25. Samomyśl.	
26	P.	Alfonsa Króla.	14. Nazarya.	26. Lutosław.	
27	S.	Iwona Wyzn.	15. Łukiana.	27. Witomił.	
28	N.	G. 20 po św. Szymona Judy.	16. N. 20 *po Sosz.* Lonhi.	28. Władybóg.	
29	P.	Narcysa Bisk.	17. Osyi Prot.	29. Dalemił.	
30	W.	Zenobii Panny.	18. *Łuki Apost.*	30. Przemysława.	
31	S.	† Wolfganga Bisk.	19. Joila Pror.	31. Godzimir.	

Ubyło d. god. 5 m. 26. | god. 5 m. 54. | god. 6 m. 18. | godz. 6 m. 44. |

NIEDŹWIAD.

LUNACYE.

☽ Pierwsza kwadra dnia 2 o godz. 1 m. 43 po północy.

○ Pełnia dnia 9 o godz. 10 m. 54 przed południem.

☾ Ostatnia kwadra dnia 16 o godz. 8 m. 5 wieczór.

◎ Nów Listopada dnia 24 o godz. 5 min. 16 zrana.

☽ Pierwsza kwadra dnia 31 o godz. 2 m. 27 po południu.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

Dnia 3 Wigilia dnia sądnego 4 Sądny dzień. 6 Szabas. 9. 10 Swięta kuczek uroczyste. 11. 12 13. 14. Swięta wolne kuczek. 15 Swięto Palmowe. 16. 17. Ostatnie święta uroczyste kuczek. 20 Szabas. 25 Rozchodesz Cheszwon czyli 1 Cheszwon. 27 Szabas.

LISTOPAD ma dni XXX. NOJABR NOVEMBER.

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SLAWIAN.
1 C.	WSZYSTKICH SWIĘT.	20. Artemia.	1. Warcisław.
2 P.	*Dzień Zaduszny.* Wiktoryna B.	21. Haryona.	2. Witimir.
3 S.	Huberta Bisk.	22. Awerkia.	3. Chwalisław.
4 N.	G. 21 po sw. Karóla Boromeu.	23. N. 21 *po Sosz. Jak. Ap*	4. Mściwóy.
5 P.	Zacharyasza i Elżbiety.	24. Arefty.	5. Sławomir.
6 W.	Leonarda Wyznawcy.	25. Markiana.	6. Wszewolad.
7 S.	*Opieki Maryi.* Engelberta.	26. *Dymitra Mucz.*	7. Wyszosława.
8 C.	4 Koronat. w.	27. Nestora.	8. Grzmisława.
9 P.	Teodora Męczennika.	28. Terentya.	9. Bogodar.
10 S.	Andrzeja z Aweliuu.	29. Anastazyi.	10. Woysława.
11 N.	G. 22 po sw. Marcina Bisk.	30. N. 22 *po Sosz.* Zen.	11. Spitosław.
12 P.	5 braci Pol. M.M. Marcina P.	31. Stachia Apost.	12. Otensław.
13 W.	Dydaka Wyznawcy.	1. *Noiabr* Kosmy i Dam.	13. Wszerad.
14 S.	Serapiona Męczennika.	2. Akindyna.	14. Wodzimir.
15 C.	Leopolda Wyznawcy.	3. Akepsyna.	15. Przebysław.
16 P.	Edmunda Biskupa.	4. Joannykia.	16. Radomir.
17 S.	Solomei Panny.	5. Halaktyona.	17. Zbisława.
18 N.	G. 23 po sw. Stanisława Kos.	6. N. 23 *po Sosz.* Pawła.	18. Stanisław Kostka.
19 P.	Elżbiety Królowéj.	7. Jerona.	19. Drogomira.
20 W.	Felixa Walezyusza Wyznaw.	8. SOB. S. MICHAJŁA.	20. Sędzimir.
21 S.	Ofiarowanie N. P. Maryi.	9. Onysyfora.	21. Sław.
22 C.	Cecylji Panny Męcz.	10. Erasta.	22. Wszemiła.
23 P.	Klemensa Pap.	11. Miny.	23. Szukosław.
24 S.	Jana od Krzyża Wyznawcy.	12. Joanna Milost.	24. Darosław.
25 N.	G. 24 po sw. Katarzyny P. M.	13. N. 24 *po S. Joa. Zla.*	25. Chwalimira.
26 P.	Konrada.	14. *Filipa Apostoła.*	26. Litomyśl.
27 W.	Barlacema i Józefa.	15. *Post Filipa* Hurya.	27. Tomir.
28 S.	Rufina Męcz. i Mansweta.	16. *Mafteia Apostoła.*	28. Samorad.
29 C.	Saturnina Męcz.	17. Hryhorya.	29. Przemyśl.
30 P.	Andrzeja Apostoła.	18. Platona.	30. Ludosław.

Ub. d. g. 7 m. 8. | god. 7 minut 32 | god. 7 minut 50. | godzin 8 m. 8.

STRZELEC.

LUNACYE.

Pełnia dnia 7 o godz. 11 m. 38 wieczór.

Ostatnia kwadra dnia 15 o godz. 8 min. 49 rano.

Nów Grudnia dnia 22 o god. 6 wieczór.

Pierwsza kwadra dnia 30 o godz. 3 m. 11 zrana.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

Dnia 3 Szabas. 10. 17. Szabas 23 Rozchodesz Kisłow czyli 1 Kisłow. 24 Szabas.

GRUDZIEŃ ma dni XXXI. DEKABR DECEMBER

Dni ty.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	IMIONA SLAWIAN.
1 S.	Eligiusza Biskupa.	19. Awdya Pror.	1. Samosław.
2 N.	G. 1 adw. Bibianny Panny.	20. N. 25 *po Sosz.* Hryh.	2. Szubisław.
3 P.	Franciszka Xawerego Wyz.	21. WWED. P. BOH.	3. Wiślimir.
4 W.	Barbary Panny Męcz.	22. Filimona.	4. Lubomiła.
5 S.	Sabby Opata i Chryzologa.	23. Amfilochia.	5. Spitosława.
6 C.	Mikołaja Biskupa.	24. *Ekateryny Mucz.*	6. Jarogniew.
7 P.	† Ambrożego Biskupa.	25. Klymentya P. R.	7. Miromir.
8 S.	NIEPOKAL. POCZ. N., M. P.	26. Alympia.	8. Boguwoła.
9 N.	G. 2 adw. Waleryi Panny.	27. N. 1 *Adw.* Jakowa.	9. Zytomir.
10 P.	N. M. P. Loretań. i Eulalii.	28. Stefana.	10. Wracisława.
11 W.	Damazego Papieża.	29. Paramona.	11. Woymir.
12 S.	Synezyusza Męczennika.	30. *Andreia Apost.*	12. Wolidar.
13 C.	Łucyi Panny.	1. *Dekabr.* Nauma Pror.	13. Władysława.
14 P.	Spirydyona Biskupa.	2. Awwakuma Pror.	14. Sławobór.
15 S.	Ireneusza M. i Euzebiusza.	3. Sofonya Pror.	15. Wolimir.
16 N.	G. 3 adw. Antonny i Adelai.	4. N. 2 *Ad.* Warw. Mucz.	16. Zdzisława.
17 P.	Łazarza Biskupa.	5. Sawwy Oswia.	17. Zyrosława.
18 W.	Gracyana Biskupa.	6. Nikolaia Ep.	18. Wszemir.
19 S.	† Nemezyusza Męczennika.	7. Amwrosya.	19. Mścigniew.
20 C.	Teofila.	8. ZACZ. P. BOHOR.	20. Bogumiła.
21 P.	† Tomasza Apostoła.	9. Miny.	21. Tomisław.
22 S.	† Zenona żołnierza.	10. Danyiła Stołp.	22. Drogomir.
23 N.	G. 4 adw. Wiktorji Panny.	11. N. 3 *Adw.* Spirydona	23. Sławomira.
24 P.	† Adama i Ewy.	12. Ewstratya.	24. Godysława.
25 W.	NARODZENIE CHR. P.	13. Ftyrsa.	25. Bogusław.
26 S.	SZCZEPANA MĘCZ.	14. Elewterya.	26. Wrociwóy.
27 C.	*Jana Ewangielisty.*	15. Patapia.	27. Radomyśl.
28 P.	*Młodzianków.*	16. Ahheia Pror.	28. Godzisław.
29 S.	Tomasza Kantuaryiskiego.	17. Danyiła Pror.	29. Tesław.
30 N.	G. pr. n. p. Dawida Króla.	18. N. *pr. Rozd.* Sewas. M.	30. Ludomił.
31 P.	Sylwestra Papieża.	19. Wonyfantya Mucz.	31. Lassota.

Uby. to dnia god. 8. m. 18. | god. 8 minut 30. | god. 8 minut 36. | przes. dn. z noc.

KOZIOROZIEC.

LUNACYE.

Pełnia dnia 7 o godz. 0 m. 22 w poludnie.

Ostatnia kwadra dnia 14 o godz. 9 m. 33 wieczór.

Nów Stycznia 1833 dnia 22 o godz. 6 min. 44 rano.

Pierwsza kwadra dnia 29 o godz. 3 min. 55 po południu.

SWIĘTA ZYDOWSKIE.

Dnia 1. 8. 15. Szabas. 17 Chanuka czyli pamiątka zwycięztwa Machabeuszów, trwa dni 8. 22 Szabas. 23 Rozchodesz Tewas czyli 1 Tewas. 29 Szabas.

RACHUBA MAHOMETANSKA.

Turcy, Arabowie, Persowie, Tatarzy i inni wyznawcy nauki Koranu, liczą swóy rok od ucieczki Mahometa z Mekki do Medyny, roku 622; tę epokę zowią oni Hedzirą. Początek ich Nowego Roku 1248 przypada w Czerwcu roku 1832. Niedziele obchodzą w Piątek.

Turcy Kalendarz swóy nie podług słońca iak my, lecz podług xiężyca regulnią; maią peryod 30 lat zawieraiący, z których każdy 354 dni zamyka, wyiawszy rok 2, 5, 7, 10, 13, 15, 18, 21, 24, 26, 29, który iest przestępny 355 dni maiący. Dzień przybyszowy iest u nich zawsze dniem ostatnim roku (u nas dzień 24 Lutego). W każdym peryodzie o 30 latach iest 19 lat zwyczaynych po 354 dni zawieraiących, a 11 przestępnych po 355; zatem 30 lat zawieraią 10631 dni; rok przeto Turecki średni wynosi 354 11/30 dni; ztąd stosunek roku Tureckiego do Juliuszowego iest iak 354 11/30 do 365 1/4, albo iak 1 do 1,030,712. Początek dnia rachuią od zachodu słońca.

DNI GALOWE W ROSSYI I W KRÓLESTWIE POLSKIEM.

W Styczniu.

Dnia 13 (1) Stycznia Rocznica Urodzin N. W. X. *Heleny Pawłowney.*
Dnia 19 (7) Stycznia Rocznica Urodzin N. W. X. *Anny Pawłowney.*

W Lutym.

Dnia 9 (28 Stycznia) Rocznica Urodzin N. W. X. *Michała Pawłowicza.*
Dnia 15 (3) Lutego Imieniny N. W. X. *Anny Pawłowney* i N. W. X. *Anny Federowney*, oraz Swięto Orderu S. Anny.
Dnia 16 (4) Lutego Rocznica Urodzin N. W. X. *Maryi Pawłowney.*

W Marcu.

Dnia 8 Marca (24 Lutego) Rocznica Urodzin N. W. X. *Maryi Michałowney.*

W Kwietniu.

Dnia 30 (18) Kwietnia Rocznica Urodzin N. Cesarzewicza W. X. *Alexandra Mikołaiewicza* Następcy Tronu.

W Maiu.

Dnia 3 Maia (21 Kwietnia) Imieniny Jéy Ces. Król. Mci N. *ALEXANDRY FEDEROWNEY*, tudzież Imieniny N. W. X. *Alexandry Mikołajewney*
Dnia 8 Maia (26 Kwietnia) Uroczystość Orderu S. Stanisława.
Dnia 24 (12) Maia Rocznica koronacyi Jego Cesarsko Król. Mości N. *MIKOŁAJA* I i Jéy Ces. Król. Mości N. *ALEXANDRY FEDEROWNEY* na Królestwo Polskie.
Dnia 26 (14) Maia Rocznica Urodzin N. W X. *Elżbiety Michałowney.*

W Czerwcu.

Dnia 2 Czerwca (21 Maia) Imieniny N. W. X. *Heleny Pawłowney.* i N. W. X. *Konstantyna Mikołajewicza.*
Dnia 20 (8) Czerwca Pamiątka Uroczystości Ogłoszenia Królestwa Polskiego.

W Lipcu.

Dnia 7 Lipca (25 Czerwca) Rocznica Urodzin Jego Ces. Król. Mości N. *MIKOŁAJA PAWŁOWICZA*, oraz Rocznica Urodzin N. W. X. *Alexandry Mikołajewney.*
Dnia 13 (1) Lipca Rocznica Urodzin J. C. K. M. *ALEXANDRY FEDEROWNEY.*
Dnia 23 (11) Lipca Imieniny N. W. X. *Olgi Mikołajewnéy.*

W Sierpniu.

Dnia 3 Sierpnia (22 Lipca) Imieniny N. W. X. *Maryi Mikołajewnex* i N. W X. *Maryi Pawłowney.*
Dnia 8 Sierpnia (27 Lipca) Rocznica Urodzin N. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza.*
Dnia 18 (6) Sierpnia Rocznica Urodzin N. W. X. *Maryi Mikołajewney.*

W Wrześniu.

Dnia 3 Września (22 Sierpnia) Rocznica koronacyi Jego Ces. Król. Mci *MIKOŁAJA PAWŁOWICZA* i Jéy Ces. Król. Mci *ALEXANDRY FEDEROWNEY* na Cesarstwo Rossyiskie.
Dnia 11 Września (30 Sierpnia) Imieniny N. Ces. W. X. *Alexandra Mikołajewicza* Następcy Tronu i święto Orderu Ś. Alexandra Newskiego, tudzież Urodziny N. W. X. *Olgi Mikołajewney.*
Dnia 17 (5) Września Imieniny N. W. X. *Elżbiety Mikołajewney.*
Dnia 21 (9) Września Rocznica Urodzin N. W. X. *Konstantyna Mikołajewicza.*

W Październiku.

Dnia 4 Października (22 Września) Swięto Orderu Sgo Rowno-Apostolskiego Xcia Włodzimierza.

W Listopadzie.

Dnia 20 (8) Listopada Imieniny N. W. X. *Michała Pawłowicza* i święto wszystkich Cesarsko-Rossyiskich Orderów.

W Grudniu.

Dnia 1 Grudnia (19 Listopada) Pamiątka wstąpienia na Tron J. Ces. Król. Mci *MIKOŁAJA I* Samowładcy Wszech Rossyi i Króla Polskiego.
Dnia 6 Grudnia (24 Listopada) Imieniny N. W. X. *Katarzyny Michałowney* i święto Orderu Ś. Katarzyny, wielkiey Męczen.
Dnia 8 Grudnia (26 Listopada) święto Orderu Sgo Jerzego Wielkiego Męczennika.
Dnia 12 Grudnia (30 Listopada) Swięto Orderu Sgo Jędrzeja Apostola.
Dnia 18 (6) Grudnia Imieniny J. C. Król. Mci *MIKOŁAJA PAWŁOWICZA* tudzież N. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza.*

Ewanielie na wszystkie święta porządkiem na r. 1832 ułożone.

Na nowy Rok u Łukasza S. w rozdziale 2 o obrzezaniu Chrystusa.
— 3 Króle u Mat. S. w rozd 20 o SS. 3 Królach.
— Niedz. 1 po 3 Kr. u Łuk. S. w rozd 2 o Chrystusie w 12latach.
— N. 2 po 3 Kr. u Łuk. S. w rozd. 2 o godach w Kanie Galiley.
— N. 3 po 3 Kró. u Mat. S. w rozd. 8 o trędowatym i setniku.
— N. 4 po 3 Kr. u Mat. S. w r. 8 o wzburzeniu wielkiém na morzu.
— Oczyszczenie N. M. P. u Łuk. S. w r. 2 o przyn. Chr. do koś. Jerozol.
— N. 5 po 3 Kr. u Mat. S. w r. 13 o pszenicy i kąkolu.
— N. 6 po 3 Kr. u Mat. S. w r. 17 o przemienieniu Pańskiém.
— N. Starozapustna u Mat. S. w r. 20 o robotnikach w winnicy.
— N. Mięsop. u Łuk. S. w r. 8 o nasieniu i roli.
— N. Zapust. u Łuk. S. w r. 18 Jezus przepowiada swą mękę.
— Popielec u Mat. S. w rozd. 6 o poście.
— N. Wstępną u Mat. S. w r. 4 o diable który kusil Jezusa.
— N. Suchą u Mat. S. w roz. 17 o przemienieniu się Jezusowém.
— N. Głuchą u Łuk. S. w r. 11 o wyrzucaniu czartów.
— Zwiastow. N. M. P. u Łuk. S. w r. 1 o posłaniu Anioła Gabryela do N. M. P.
— N. Srodopost. u Jana S. w r. 6 o nakarmieniu 5000 ludzi.
— N. Białą u Jana S. w r. 8 o żydach chcących ukamienować Jez.
— N. Kwietnią u Mat. S. w r. 21 o wjeździe Jezusa do Jerozolimy.
— Wielki Czwartek u Jana S. w r. 10 o wieczerzy Pańskiey.
— Wielki Piątek Passya według Jana S. w r. 18 i 19.
— N. Wielkanocną u Marka S. w r. 16 o zmartwychwstaniu Chrys.
— Poniedz. Wielkanocny u Łuk. S. w r. 24 o 2 uczniach Chrystusa.
— N. Przewodnią u Jana S. w r. 20 o pokazaniu się Jez. uczniom.
— N. 2 po Wielk. u Jana S. w r. 10 o Chrystusie dobrym pasterzu.
— S. Stanisława u Łuk. S. w r. 14 Kto może bydź uczniem Chrys.
— N. 3 po Wielk. u Jana S. w r. 16 o odeyściu Chryst. do Oyca.
— N. 4 po Wielk. u Jana S. w r. 16 o przyczynie Chr. odeyścia.
— N. 5 po W. Nocy u Jana S. w r. 16 o skutku prośby w Imię Jezusa.
— Wniebowstąp. Pańs. u Marka S. w r. 16 o wniebowstąp. Pańs.
— N. 6 po Wielk. u Jana S. w r. 15 o przyjściu pociechy Ducha S.
— N. Świąteczną u Jana S. w r. 14 o zesłaniu Ducha S.
— Poniedz. Swiąt. u Jana S. w r. 3 o rozmowach Chr. z Nikodemem
— N. SS. Tróycy u Mat. S. w r. 18 o mocy danéy Jezusowi.
— Boże Ciało u Jana S. w r. 6 o ciele i krwi Chryst.
— N. 2 po Sw. u Łuk. S. w r. 14 o wezwaniu na wielką wieczerzę.
— SS. Piotra i Pawła u Mat. S. w r. 16 o władzy danéy S. Piotrowi.
— N. 3 po Sw. u Łuk. S. w r. 15 o zgubioney owcy i groszu.
— N. 4 po Sw. u Łuk. S. w r. 5 o obfitym Piotra połowie ryb.
— N. 5 po Sw. u Mat. S. w r. 5 o sprawiedliwém podied. się z bratem.
— N. 6 po Sw. u Marka S. w r 8 o nakarmieniu 4000 ludzi.
— N. 7 po Sw. u Mat. S. w r. 7 o fałszywych prorokach.
— N. 8 po Sw. u Łuk. S. w r. 16 o niesprawiedliwym szafarzu.
— N. 9 po Sw. u Łuk. S. w r. 19 o zburzeniu Jerozolimy.
— Wniebowzięcie N. M. P. u Łuk. S. w r. 10 mowa Chr. do Marty.
— N. 10 po Sw. u Łuk. S. w r. 18 o Faryzeuszu i Celniku.
— N. 11 po Sw. u Marka S. w r. 7 o uzdrowieniu głuchoniemego.
— N. 12 po Sw. u Łuk. S. w r. 10 o zranionym i Samarytanie.
— Narodz. N. M. P. u Mat. S. w r. 1 Xięgi rodzaiu Jezusa.
— N. 13 po Sw. u Łuk. S. w r. 17 o uzdrowieniu 10 trędowatych.
— N. 14 po Sw. u Mat. S. w r. 6 o służeniu Bogu i mamonie.
— N. 15 po Sw. u Łuk. S. w r. 7 o wskrzeszeniu syna wdowy.
— N. 16 po Sw. u Łuk. S. w r. 14 o uzdrowieniu opuchłego.
— N. 17 po Sw. u Mat. S. w r. 22 o miłości Boga i bliźniego.
— N. 18 po Sw. u Mat. S. w r. 9 o uzdrowieniu paralityka.
— N. 19 po Sw. u Mat. S. w r. 22 o wezwaniu na gody weselne.
— N. 20 po Sw. u Jana S. w r. 4 o chorym synu królewskim.

— Wszystkich SS. u Mat. S. w r. 5 o tych którzy są błogosławieni.
— N. 21 po Św. u Mat. S. w r. 18 o dłużniku i złośliwym słudze.
— N. 22 po Św. u Mat. S. w r. 22 o oddawaniu czynszowey monety.
— N. 23 po Św. u Mat. S. w r. 9 o wskrzeszeniu córki Xięcia.
— N. 24 po Św. u Mat. S. w r. 13 o pszenicy i kąkolu.
— N. 25 po Św. u Mat. S. w r. 8 o burzy wielkiey na morzu.
— N. 26 po Św. u Mat. S. w r. 13 o nasieniu dobrém i kąkolu.
— N. 1 Adwentu u Łuk. S. w r. 21 o znakach na niebie i ziemi.

Na N. 2 Adwentu u Mat. S. w r. 11 o poselstwie Jana do Chr.
— Niepokal. Pocz. N. M. u Mat. S. w r. 1 Xięgi rodzaiu Jez. Chr.
— N. 3 Adwent. u Jana S. w r. 1 o poselstwie żydów do Jana.
— N. 4 Adwent. u Mat. S. w r. 2 o Janie opowiadaiącym Chrzest.
— Narodz. Chrystusa u Łuk. S. w r. 2 o Symeonie i Annie Pror.
— Sgo Szczepana u Mat. S. w r. 23 o posylaniu Proroków.
— Sgo Jana Ewanjel. u Jana S. w r. 21 o naśladowaniu Chrystusa.
— Młodzianki u Mat. S. w r. 2 o ucieczce do Egiptu.

Tabella do regulowania zegarów podług Kompasu.

Czas iaki wskazywać powinien Zegar dobrze idący, gdy Kompas pokazuie południe.

Dnia	Styczeń G	M	S	Luty G	M	S	Marzec G	M	S	Kwiec. G	M	S	May G	M	S	Czerw. G	M	S
1	12	3	43	12	13	53	12	12	43	12	4	5	11	57	6	11	57	21
2	12	4	9	12	14	0	12	12	31	12	3	49	11	56	53	11	57	30
3	12	4	37	12	14	7	12	12	19	12	3	31	11	56	4	11	57	39
4	12	5	4	12	14	14	12	12	6	12	3	13	11	56	3[illegible]	11	57	49
5	12	5	31	12	14	19	12	11	52	12	2	53	11	56	3[illegible]	11	57	59
6	12	5	58	12	14	23	12	11	38	12	2	38	11	56	27	11	58	9
7	12	6	25	12	14	27	12	11	24	12	2	20	11	56	22	11	58	20
8	12	6	51	12	14	30	12	11	9	12	2	3	11	56	18	11	58	31
9	12	7	16	12	14	32	12	10	54	12	1	46	11	56	14	11	58	42
10	12	7	41	12	14	34	12	10	3	12	1	29	11	56	11	11	58	54
11	12	8	5	12	14	35	12	10	23	12	1	13	11	56	9	11	59	[illegible]
12	12	8	29	12	14	34	12	10	7	12	0	57	11	56	7	11	59	18
13	12	8	52	12	14	31	12	9	51	12	0	41	11	56	6	11	59	3[illegible]
14	12	9	15	12	14	32	12	9	34	12	0	25	11	56	5	11	59	43
15	12	9	37	12	14	30	12	9	18	12	0	10	11	56	5	11	59	55
16	12	9	58	12	14	26	12	9	0	11	59	55	11	56	5	12	0	8
17	12	10	18	12	14	22	12	8	43	11	59	41	11	56	6	12	0	21
18	12	10	38	12	14	18	12	8	25	11	59	2[illegible]	11	56	7	12	0	34
19	12	10	57	12	14	12	12	8	8	11	59	12	11	56	9	12	0	46
20	12	11	16	12	14	6	12	7	51	11	58	59	11	56	12	12	0	59
21	12	11	33	12	14	0	12	7	32	11	58	46	11	56	15	12	1	12
22	12	11	50	12	13	52	12	7	13	11	58	33	11	56	18	12	1	25
23	12	12	6	12	13	44	12	6	55	11	58	2[illegible]	11	56	22	12	1	38
24	12	12	21	12	13	36	12	6	36	11	58	9	11	56	27	12	1	51
25	12	12	35	12	13	26	12	6	18	11	57	58	11	56	32	12	2	4
26	12	12	49	12	13	16	12	5	59	11	57	47	11	56	38	12	2	16
27	12	13	1	12	13	6	12	5	40	11	57	37	11	56	44	12	2	29
28	12	13	13	12	12	55	12	5	22	11	57	27	11	56	50	12	2	41
29	12	13	24				12	5	3	11	57	17	11	56	57	12	2	53
30	12	13	35				12	4	45	11	57	9	11	57	5	12	3	5
31	12	13	44				12	4	26				11	57	13			

Dnia	Lipiec G	M	S	Sierpień G	M	S	Wrzes. G	M	S	Paźdz. G	M	S	Listopad G	M	S	Grudz. G	M	S
1	12	3	17	12	6	1	12	0	1	11	49	52	11	43	45	11	49	3
2	12	3	29	12	5	58	11	59	43	11	49	33	11	43	43	11	49	26
3	12	3	4	12	5	54	11	59	24	11	49	14	11	43	43	11	49	50
4	12	3	5[illegible]	12	5	49	11	59	5	11	48	56	11	43	43	11	50	14
5	12	4	2	12	5	44	11	58	45	11	48	38	11	43	45	11	50	39
6	12	4	13	12	5	39	11	58	26	11	48	20	11	43	47	11	51	4
7	12	4	23	12	5	32	11	58	6	11	48	3	11	43	5[illegible]	11	51	29
8	12	4	33	12	5	25	11	57	46	11	47	45	11	43	53	11	51	56
9	12	4	42	12	5	18	11	57	25	11	47	29	11	43	58	11	52	22
10	12	4	51	12	5	10	11	57	6	11	47	15	11	44	3	11	52	49
11	12	5	0	12	5	1	11	56	45	11	46	57	11	44	9	11	53	17
12	12	5	8	12	4	52	11	56	24	11	46	42	11	44	16	11	53	45
13	12	5	1[illegible]	12	4	42	11	56	4	11	46	27	11	44	24	11	54	13
14	12	5	21	12	4	32	11	55	43	11	46	13	11	44	33	11	54	41
15	12	5	30	12	4	21	11	55	22	11	46	0	11	44	42	11	55	10
16	12	5	37	12	4	9	11	55	1	11	45	46	11	44	53	11	55	39
17	12	5	42	12	3	57	11	54	39	11	45	34	11	45	4	11	56	8
18	12	5	48	12	3	45	11	54	18	11	45	22	11	45	16	11	56	38
19	12	5	52	12	3	32	11	53	57	11	45	10	11	45	28	11	57	7
20	12	5	57	12	3	18	11	53	36	11	45	[illegible]	11	45	42	11	57	37
21	12	6	0	12	3	4	11	53	15	11	44	50	11	45	56	11	58	7
22	12	6	3	12	2	49	11	52	54	11	44	40	11	46	12	11	58	37
23	12	6	6	12	2	34	11	52	33	11	44	31	11	46	28	11	59	7
24	12	6	7	12	2	19	11	52	12	11	44	23	11	46	45	11	59	37
25	12	6	9	12	2	3	11	51	51	11	44	15	11	47	2	12	0	7
26	12	6	10	12	1	47	11	51	31	11	44	9	11	47	20	12	0	37
27	12	6	10	12	1	30	11	51	11	11	44	3	11	47	39	12	1	6
28	12	6	9	12	1	13	11	50	50	11	43	58	11	47	59	12	1	36
29	12	6	8	12	0	55	11	50	31	11	43	53	11	48	20	12	2	6
30	12	6	6	12	0	38	11	50	11	11	43	5[illegible]	11	48	41	12	2	35
31	12	6	4	12	0	20				11	43	47				12	3	4

Zegary słoneczne czyli kompasy pokazuią nam czas prawdziwy, to iest taki, iaki słońce swym biegiem dziennym pozornym wymierza. Godzina 12 kompasu iest chwilą przeyścia słońca przez południk mieysca; bieg słońca nieiednostayny sprawuie, że południe kompasu nie o iednym zawsze czasie codziennie przypada; przeciwnie zegary zwyczayne, iako iednostayny bieg maiące, wskazuią czas średni taki iakiby miał mieysce gdyby słońce codziennie o tym samym czasie na południk mieysca powracało. Różnicę między południem prawdziwem a średniém, która stanowi *Równanie czasu*, daie powyższa Tabella na każdy dzień roku. Cztéry są dni w roku, w których te czasy z sobą się zgadzaią: 16 Kwietnia, 16 Czerwca, 1 Września 25 Grudnia. Naywiększa różnica między niemi do 16 minut dochodząca iest 11 Lutego i 3 Listopada. Kompasy maiące linią średniego czasu (linią krzywą wkształcie ósemki) mogą zastąpić powyższą Tabellę; dla trudności iednak wykreślenia dokładnie tey linii, tego rodzaiu kompasy są rzadkie i na długi czas służyć nie mogą, dla tego zwykle reguluią się zegarki podług zwyczaynych kompasów, przy pomocy podaney tu Tabelli. W Towarzystwie cywilném czas średni za powszechny przyiętym bydź powinien, i podług niego zegary regulowane bydź maią, przeciwnie chcąc zegar podług prawdziwego czasu regulować wypadałoby go codziennie posuwać, przez co bieg iego stateczny zostałby zmieniony.

Tabella wykazująca długość dnia, wschód i zachód słońca, tudzież początek świtu i koniec zmierzchu, na wszystkie dni w roku — obliczona na szerokość jeograficzną Warszawy, za pomocą nowo wynalezionego narzędzia nazwanego Kompasem polskim.

Miesiąc Styczeń.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	7	33	8	14	3	46	6	0	6	0
2	7	34	8	13	3	47	5	59	6	1
3	7	36	8	12	3	48	5	59	6	1
4	7	38	8	11	3	49	5	58	6	2
5	7	40	8	10	3	50	5	58	6	2
6	7	42	8	9	3	51	5	57	6	3
7	7	44	8	8	3	52	5	57	6	3
8	7	46	8	7	3	53	5	56	6	4
9	7	48	8	6	3	54	5	56	6	4
10	7	49	8	6	3	54	5	55	6	5
11	7	51	8	5	3	55	5	55	6	5
12	7	54	8	3	3	57	5	54	6	6
13	7	56	8	2	3	58	5	53	6	7
14	7	59	8	1	3	59	5	52	6	8
15	8	1	8	0	4	0	5	51	6	9
16	8	3	7	59	4	1	5	50	6	10
17	8	6	7	57	4	3	5	49	6	11
18	8	9	7	55	4	4	5	48	6	12
19	8	12	7	54	4	6	5	47	6	13
20	8	14	7	53	4	7	5	45	6	15
21	8	17	7	52	4	8	5	44	6	16
22	8	20	7	50	4	10	5	43	6	17
23	8	23	7	49	4	11	5	42	6	18
24	8	26	7	47	4	13	5	41	6	19
25	8	29	7	46	4	14	5	40	6	20
26	8	32	7	44	4	16	5	39	6	21
27	8	35	7	43	4	17	5	38	6	22
28	8	38	7	41	4	19	5	37	6	23
29	8	42	7	39	4	21	5	35	6	25
30	8	45	7	38	4	22	5	33	6	27
31	8	49	7	36	4	24	5	31	6	29

Miesiąc Luty.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	8	52	7	34	4	26	5	30	6	30
2	8	55	7	33	4	27	5	29	6	31
3	8	58	7	32	4	28	5	27	6	33
4	9	3	7	29	4	31	5	26	6	34
5	9	7	7	28	4	33	5	25	6	35
6	9	10	7	25	4	35	5	24	6	36
7	9	14	7	23	4	37	5	22	6	38
8	9	18	7	21	4	39	5	20	6	40
9	9	22	7	19	4	41	5	19	6	41
10	9	26	7	17	4	43	5	17	6	43
11	9	30	7	15	4	45	5	15	6	45
12	9	33	7	14	4	46	5	13	6	47
13	9	37	7	12	4	48	5	11	6	49
14	9	41	7	10	4	50	5	9	6	51
15	9	45	7	8	4	52	5	7	6	53
16	9	48	7	6	4	54	5	5	6	55
17	9	52	7	4	4	56	5	3	6	57
18	9	56	7	2	4	58	5	2	6	58
19	10	0	7	0	5	0	5	0	7	0
20	10	4	6	58	5	2	4	58	7	2
21	10	8	6	56	5	4	4	57	7	3
22	10	12	6	54	5	6	4	55	7	5
23	10	16	6	52	5	8	4	53	7	7
24	10	20	6	50	5	10	4	52	7	8
25	10	24	6	48	5	12	4	50	7	10
26	10	28	6	46	5	14	4	48	7	12
27	10	32	6	44	5	16	4	46	7	14
28	10	36	6	42	5	18	4	43	7	17

Miesiąc Marzec.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	10	40	6	40	5	20	4	40	7	20
2	10	44	6	38	5	22	4	38	7	22
3	10	48	6	36	5	24	4	36	7	24
4	10	53	6	34	5	26	4	33	7	27
5	10	57	6	32	5	28	4	31	7	29
6	11	1	6	30	5	30	4	29	7	31
7	11	5	6	28	5	32	4	27	7	33
8	11	9	6	26	5	34	4	25	7	35
9	11	13	6	24	5	36	4	23	7	37
10	11	17	6	22	5	38	4	21	7	38
11	11	21	6	20	5	40	4	19	7	41
12	11	25	6	18	5	42	4	17	7	43
13	11	30	6	15	5	45	4	14	7	46
14	11	34	6	13	5	47	4	12	7	48
15	11	38	6	11	5	49	4	10	7	50
16	11	42	6	9	5	51	4	8	7	52
17	11	46	6	7	5	53	4	5	7	55
18	11	50	6	5	5	55	4	3	7	57
19	11	54	6	3	5	57	4	0	8	0
20	11	58	6	1	5	59	3	58	8	2
21	12	2	5	59	6	1	3	56	8	4
22	12	6	5	57	6	3	3	53	8	7
23	12	10	5	55	6	5	3	51	8	9
24	12	14	5	53	6	7	3	49	8	11
25	12	18	5	51	6	9	3	47	8	13
26	12	22	5	49	6	11	3	45	8	15
27	12	26	5	47	6	13	3	42	8	18
28	12	30	5	45	6	15	3	40	8	20
29	12	34	5	43	6	17	3	37	8	23
30	12	38	5	41	6	19	3	35	8	25
31	12	42	5	39	6	21	3	32	8	28

Miesiąc Kwiecień.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	P.czat. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	12	46	5	37	6	23	3	30	8	30
2	12	50	5	35	6	25	3	28	8	32
3	12	54	5	33	6	27	3	26	8	34
4	12	58	5	31	6	29	3	23	8	37
5	13	2	5	29	6	31	3	20	8	40
6	13	6	5	27	6	33	3	17	8	43
7	13	10	5	25	6	35	3	14	8	46
8	13	14	5	23	6	37	3	11	8	49
9	13	18	5	21	6	39	3	8	8	52
10	13	22	5	19	6	41	3	4	8	56
11	13	26	5	17	6	43	2	59	9	1
12	13	30	5	15	6	45	2	56	9	4
13	13	33	5	14	6	46	2	53	9	7
14	13	37	5	12	6	48	2	50	9	10
15	13	41	5	10	6	50	2	46	9	14
16	13	45	5	8	6	52	2	44	9	16
17	13	49	5	6	6	54	2	42	9	18
18	13	53	5	4	6	56	2	40	9	20
19	13	57	5	2	6	58	2	37	9	23
20	14	1	5	0	7	0	2	34	9	26
21	14	4	4	58	7	2	2	31	9	29
22	14	8	4	56	7	4	2	28	9	32
23	14	12	4	54	7	6	2	24	9	36
24	14	16	4	52	7	8	2	20	9	40
25	14	20	4	50	7	10	2	16	9	44
26	14	24	4	48	7	12	2	12	9	48
27	14	27	4	47	7	13	2	8	9	52
28	14	31	4	45	7	15	2	4	9	56
29	14	34	4	43	7	17	2	0	10	0
30	14	38	4	41	7	19	1	55	10	5

Miesiąc May.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	14	42	4	39	7	21	1	50	10	10
2	14	46	4	37	7	23	1	46	10	14
3	14	49	4	36	7	24	1	42	10	18
4	14	52	4	34	7	26	1	38	10	22
5	14	56	4	32	7	28	1	34	10	26
6	15	0	4	30	7	30	1	30	10	30
7	15	3	4	29	7	31	1	25	10	35
8	15	6	4	27	7	33	1	19	10	41
9	15	9	4	26	7	34	1	14	10	46
10	15	12	4	24	7	36	1	9	10	51
11	15	16	4	22	7	38	1	4	10	56
12	15	18	4	21	7	39	0	58	11	2
13	15	22	4	19	7	41	0	49	11	11
14	15	25	4	18	7	42	0	40	11	20
15	15	28	4	16	7	44	0	30	11	30
16	15	31	4	15	7	45	0	20	11	40
17	15	34	4	13	7	47	Ciągła zorza		Ciągła zorza	
18	15	37	4	12	7	48				
19	15	40	4	10	7	50				
20	15	43	4	9	7	51				
21	15	46	4	7	7	53				
22	15	48	4	6	7	54				
23	15	51	4	5	7	55				
24	15	53	4	4	7	56				
25	15	56	4	2	7	58				
26	15	59	4	1	7	59				
27	16	1	3	59	8	1				
28	16	3	3	58	8	2				
29	16	6	3	57	8	3				
30	16	8	3	56	8	4				
31	16	10	3	55	8	5				

Miesiąc Czerwiec.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	16	11	3	55	8	5	Ciągła zorza		Ciągła zorza	
2	16	13	3	54	8	6				
3	16	15	3	53	8	7				
4	16	17	3	52	8	8				
5	16	19	3	51	3	9				
6	16	21	3	50	8	10				
7	16	23	3	49	8	11				
8	16	24	3	48	8	12				
9	16	25	3	48	8	12				
10	16	26	3	47	8	13				
11	16	27	3	47	8	13				
12	16	28	3	46	8	14				
13	16	29	3	46	8	14				
14	16	30	3	45	8	15				
15	16	31	3	45	8	15				
16	16	31	3	45	8	15				
17	16	32	3	44	8	16				
18	16	32	3	44	8	16				
19	16	32	3	44	8	16				
20	16	32	3	44	8	16				
21	16	32	3	44	8	16				
22	16	32	3	44	8	16				
23	16	32	3	44	8	16				
24	16	32	4	44	8	16				
25	16	32	3	44	8	16				
26	16	32	3	44	8	16				
27	16	31	3	45	8	15				
28	16	30	3	45	8	15				
29	16	29	3	46	8	14				
30	16	28	3	46	8	14				

Miesiąc Lipiec.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	16	27	3	47	8	13	Ciągła zorza		Ciągła zorza	
2	16	26	3	47	8	13				
3	16	25	3	48	8	12				
4	16	24	3	48	8	12				
5	16	23	3	49	8	11				
6	16	22	3	49	8	11				
7	16	21	3	50	8	10				
8	16	19	3	51	8	9				
9	16	17	3	52	8	8				
10	16	15	3	53	8	7				
11	16	13	3	54	8	6				
12	16	11	3	55	8	5				
13	16	9	3	56	8	4				
14	16	7	3	57	8	3				
15	16	5	3	58	8	2				
16	16	3	3	59	8	1				
17	16	1	4	0	8	0				
18	15	59	4	1	7	59				
19	15	56	4	2	7	58				
20	15	54	4	3	7	57				
21	15	52	4	4	7	56				
22	15	49	4	6	7	54				
23	15	46	4	7	7	53				
24	15	43	4	9	7	51				
25	15	40	4	10	7	50				
26	15	38	4	11	7	49				
27	15	35	4	13	7	47				
28	15	32	4	14	7	46	0	20	11	40
29	15	29	4	16	7	44	0	30	11	30
30	15	26	4	17	7	43	0	40	11	20
31	15	22	4	19	7	41	0	49	11	11

Miesiąc Sierpień.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	15	19	4	21	7	39	0	56	11	52
2	15	16	4	22	7	38	1	4	10	56
3	15	13	4	24	7	36	1	10	10	50
4	15	10	4	25	7	35	1	15	10	45
5	15	7	4	27	7	33	1	20	10	40
6	15	4	4	28	7	32	1	25	10	35
7	15	0	4	30	7	30	1	30	10	30
8	14	56	4	32	7	28	1	35	10	25
9	14	53	4	34	7	26	1	38	10	22
10	14	50	4	35	7	25	1	42	10	18
11	14	48	4	36	7	24	1	46	10	14
12	14	44	4	38	7	22	1	50	10	10
13	14	40	4	40	7	20	1	54	10	6
14	14	36	4	42	7	18	1	58	10	2
15	14	32	4	44	7	16	1	2	9	58
16	14	28	4	46	7	14	2	4	9	56
17	14	24	4	48	7	12	2	8	9	52
18	14	20	4	50	7	10	2	12	9	48
19	14	16	4	52	7	8	2	16	9	44
20	14	13	4	54	7	6	2	20	9	40
21	14	10	4	55	7	5	2	24	9	36
22	14	6	4	57	7	3	2	28	9	32
23	14	2	4	59	7	1	2	31	9	29
24	13	58	5	1	6	59	2	34	9	26
25	13	55	5	3	6	57	2	38	9	22
26	13	51	5	5	6	55	2	41	9	19
27	13	47	5	7	6	53	2	44	9	16
28	13	43	5	9	6	51	2	46	9	14
29	13	39	5	11	6	49	2	50	9	10
30	13	35	5	13	6	47	2	53	9	7
31	13	32	5	14	6	46	2	56	9	4

Miesiąc Wrzesień.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	13	28	5	16	6	44	2	59	9	1
2	13	24	5	18	6	42	3	2	8	58
3	13	20	5	20	6	40	3	5	8	55
4	13	16	5	22	6	38	3	8	8	52
5	13	12	5	24	6	36	3	11	8	49
6	13	8	5	26	6	34	3	14	8	46
7	13	4	5	28	6	32	3	17	8	43
8	13	0	5	30	6	30	3	20	8	40
9	12	56	5	32	6	28	3	23	8	37
10	12	52	5	34	6	26	3	26	8	34
11	12	48	5	36	6	24	3	28	8	32
12	12	44	5	38	6	22	3	30	8	30
13	12	40	5	40	6	20	3	32	8	28
14	12	36	5	42	6	18	3	35	8	25
15	12	32	5	44	6	16	3	37	8	23
16	12	28	5	46	6	14	3	40	8	20
17	12	24	5	48	6	12	3	42	8	18
18	12	20	5	50	6	10	3	45	8	15
19	12	16	5	52	6	8	3	47	8	13
20	12	12	5	54	6	6	3	49	8	11
21	12	8	5	56	6	4	3	51	8	9
22	12	4	5	58	6	2	3	53	8	7
23	12	0	6	0	6	0	3	56	8	4
24	11	56	6	2	5	58	3	58	8	2
25	11	52	6	4	5	56	4	0	8	0
26	11	48	6	6	5	54	4	3	7	57
27	11	44	6	8	5	52	4	5	7	55
28	11	40	6	10	5	50	4	8	7	52
29	11	36	6	12	5	48	4	10	7	50
30	11	32	6	14	5	46	4	12	7	48

Miesiąc Październik.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	11	28	6	16	5	44	4	14	7	46
2	11	24	6	18	5	42	4	17	7	43
3	11	20	6	20	5	40	4	19	7	41
4	11	16	6	22	5	38	4	21	7	39
5	11	12	6	24	5	36	4	23	7	37
6	11	8	6	26	5	34	4	25	7	35
7	11	4	6	28	5	32	4	27	7	33
8	11	0	6	30	5	30	4	29	7	31
9	10	56	6	32	5	28	4	31	7	29
10	10	52	6	34	5	26	4	33	7	27
11	10	48	6	36	5	24	4	36	7	24
12	10	44	6	38	5	22	4	38	7	22
13	10	40	6	40	5	20	4	40	7	20
14	10	36	6	42	5	18	4	42	7	18
15	10	32	6	41	5	16	4	44	7	16
16	10	28	6	46	5	14	4	46	7	14
17	10	24	6	48	5	12	4	48	7	12
18	10	20	6	56	5	10	4	50	7	10
19	10	16	6	52	5	8	4	52	7	8
20	10	12	6	54	5	6	4	54	7	6
21	10	8	6	56	5	4	4	56	7	4
22	10	4	6	58	5	2	4	58	7	2
23	10	0	7	0	5	0	5	0	7	0
24	9	56	7	2	4	58	5	2	6	58
25	9	53	7	4	4	56	5	3	6	57
26	9	49	7	6	4	54	5	5	6	55
27	9	45	7	8	4	52	5	7	6	53
28	9	41	7	10	4	50	5	9	6	51
29	9	37	7	12	4	48	5	11	6	49
30	9	33	7	14	4	46	5	13	6	47
31	9	30	7	15	4	45	5	15	6	45

Miesiąc Listopad.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	9	26	7	17	4	43	5	17	6	43
2	9	22	7	19	4	41	5	19	6	41
3	9	18	7	21	4	39	5	20	6	40
4	9	14	7	23	4	37	5	22	6	38
5	9	11	7	25	4	35	5	24	6	36
6	9	8	7	26	4	34	5	25	6	35
7	9	4	7	28	4	32	5	26	6	34
8	9	0	7	30	4	30	5	27	9	33
9	8	56	7	32	4	28	5	29	6	31
10	8	53	7	34	4	26	5	30	6	30
11	8	50	7	35	4	24	5	31	6	29
12	8	46	7	37	4	23	5	33	6	27
13	8	43	7	39	4	21	5	35	6	25
14	8	40	7	40	4	20	5	36	6	24
15	8	36	7	42	4	18	5	38	6	22
16	8	33	7	44	4	16	5	39	6	21
17	8	30	7	45	4	15	5	40	6	20
18	8	27	7	47	4	13	5	41	6	19
19	8	24	7	48	4	12	5	42	6	18
20	8	21	7	50	4	10	5	43	6	17
21	8	18	7	51	4	9	5	44	6	16
22	8	15	7	53	4	7	5	45	6	15
23	8	12	7	54	4	6	5	46	6	14
24	8	9	7	56	4	4	5	47	6	13
25	8	6	7	57	4	3	5	48	6	12
26	8	4	7	58	4	2	5	49	6	11
27	8	1	8	0	4	0	5	50	6	10
28	7	58	8	1	3	57	5	51	6	9
29	7	55	8	3	3	56	5	52	6	8
30	7	53	8	4	3	53	5	53	6	7

Miesiąc Grudzień.

Dzień	Długość dnia G.	M.	Wschód słońca G.	M.	Zachód słońca G.	M.	Począt. świtu G.	M.	Koniec zmierz. G.	M.
1	7	52	8	4	3	56	5	54	6	6
2	7	50	8	5	3	55	5	55	6	5
3	7	48	8	6	3	54	5	55	6	5
4	7	46	3	7	3	53	5	56	6	4
5	7	44	8	8	3	52	5	56	6	4
6	7	42	8	9	3	51	5	57	6	3
7	7	40	8	10	3	50	5	57	6	3
8	7	39	8	11	3	49	5	58	6	2
9	7	37	8	12	3	48	5	58	6	2
10	7	36	8	12	3	48	5	59	6	1
11	7	35	8	13	3	47	5	59	6	1
12	7	34	8	13	3	47	6	0	6	0
13	7	33	8	14	3	46	6	0	6	0
14	7	32	8	14	3	46	6	1	5	59
15	7	31	8	15	3	45	6	1	5	59
16	7	30	8	15	3	45	6	2	5	58
17	7	30	8	15	3	45	6	2	5	58
18	7	29	8	16	3	44	6	3	5	57
19	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
20	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
21	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
22	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
23	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
24	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
25	7	28	8	16	3	44	6	3	5	57
26	7	29	8	16	3	44	6	2	5	58
27	7	29	8	16	3	44	6	2	5	58
28	7	30	8	15	3	45	6	2	5	58
29	7	31	8	15	3	45	6	1	5	59
30	7	32	8	14	3	46	6	1	5	59
31	7	33	8	14	3	46	6	0	6	0

Tablica odmian powietrza przez wszystkie lunacye w roku na wszystkie lata.

Załączona tu tablica i uwagi są skutkiem kilkudziesiątletnich postrzeżeń nad powietrzem. Odmiany pogody w tablicy wyrażone gruntują się na położeniach słońca i xiężyca względem ziemi, tudzież na ich wzaiemnem do siebie przyciąganiu się. Ile położenie xiężyca względem ziemi wywierało wpływu na puszczanie krwi, na szczepienie drzew, na prędszy lub powolnieyszy wzrost włosów i całey wegetacyi, nie chcemy tu rozstrzygać: to iednak niezawodna, że wpływ ciał niebieskich iest widoczny na morze; sprawia bowiem na niem peryodyczne wznoszenia i opadania wody, które *biegami* i *prądami* zowią. Jeżeli tak znaczny ciał niebieskich iest wpływ na tak ciężki płyn iak woda, o ileż to silniey one muszą go wywierać na powietrze, które iest nierównie lżeyszym od wody płynem, a przeto i zmieniać cały stan atmosfery. Obrachunek tych odmian iest tu uczyniony stosownie do nowiu, pełni i kwader xiężyca. Wypadki z tych postrzeżeń wynikaiące, zwykły się sprawdzać.

Następuiąca tabella uczy: że ieżeli xiężyć, czy w nowiu, czy w pełni, czy w pierwszey lub ostatniey kwadrze, znaydować się będzie między godziną taką a taką, wówczas powszechne doświadczenie uczy, że w lecie będzie pogoda taka a taka, w zimie taka a taka. A mianowicie:

Jeżeli iaka bądź odmiana xiężyca zachodzi.	W lecie.	W zimie.
między północą a 2 godziną rano.	pogoda.	mroźno oprócz kiedy wiatr zachodni.
między 2 a 4tą rano.	chłodno i deszcz stronami.	śnieg i wietrzno.
między 4 a 6tą —	deszcz.	pochmurno, odwilż lub śnieg.
między 6 a 8mą —	wiatr i słota.	wietrzno i pochmurno.
między 8 a 10tą —	niepewna pogoda.	deszcz z śniegiem ieśli wiatr zachodni, ostre zimno ieśli wiatr wschodni.
między 10 a 12tą —	przechodzące deszcze.	pochmurno i wiatr.
między 12 a 2gą popołudniu.	pochmurno, słota.	śnieg i deszcz, a mróz kiedy wiatr północny.
między 2 a 4tą —	niezupełnie stała pogoda.	czas łagodny, nawet piękny.
między 4 a 6tą —	piękna pogoda, zwłaszcza kiedy mało wiatru.	piękna pogoda i zimno ieśli wiatr północny.
między 6 a 8mą —	słotne ieśli wiatr południowo lub północno zachodni.	śnieg z deszczem ieśli wiatr południowo zachodni.
między 8 a 10tą —	stalsza pogoda.	mróz.
między 10 a 12tą —	stała pogoda.	pięknie i mroźno.

Uwagi Ogólne.

1) Im iaka odmiana xiężyca, iako pierwsza kwadra, pełnia, nów, i ostatnia kwadra, bliższa do północy, tém piękniéysza i stalsza będzie pogoda w ciągu następuiących dni siedmiu.

2) Pod takowy rachunek podciąga się czas cztérech godzin, to iest: dwie godzin przed i dwie po północy.

3) Im znowu bliżéy południa te odmiany xiężyca zdarzaią się, tém więcéy bywa niepogody, wiatrów, słoty przez następuiące dni siedem.

4) Pod takowy rachunek podciąga się czas cztérech godzin, to iest: dwie godzin przed i dwie po południu. Uwagi te tyczą się głównie lata, lubo daią się w pewnym stopniu do iesieni i do wiosny zastosować.

5) Odmiany xiężyca: pierwszą kwadra, pełnia i ostatnia kwadra, kiedy przypadną w sześciu godzinach po południowych od 4téy do 10, sprowadzaią pogodę, która iednak zależy od tego zkąd wiatr wieie.

Podział czasu u Słowian.

Rok dzielili Słowianie, podobnie iak Rzymianie, na miesięcy 12, nadaiąc każdemu stosowne do czasu i pory nazwisko. Nazwiska te, z nieiaką tylko różnicą, wedle zwyczaiów i klimatu, przez wszystkie pokolenia Słowiańskie używane były Dla okazania téy różnicy, umieszczamy tu dawne nazwiska Słowiańskie, Małorossyiskie i Polskie.

Polskie.	*Małorossyiskie.*	*Słowiańskie.*
Styczeń	Seczeń	Prosynec.
Luty	Liutyj	'Seczeń.
Marzec	Berezozol	Suchij.
Kwiecień	Cwieteń	Berezozol.
May	Traw'en	Trawnyj.
Czerwiec	Czerwec	Jzok *v.* Wysok.
Lipiec	Lipec	Czerwec.
Sierpień	Serpeń	Zarew.
Wrzesień	Wreseń	Rjueń.
Październik	Pazdernik	Listopad.
Listopad	Listopad	Grudeń.
Grudzień	Studeń	Studenyj.

Porównywaiąc te nazwiska miesięcy, okazuie sie, iż Polacy po przyięciu wiary Chrześciańskiéy, od Rzymian nazwisko miesiąca Marca i Maia przyięli; iż Małorossyanie więcéy od innych Słowian naśladowali dyalekt Polski, iż w ogólności Słowianie nazwiska dni i miesięcy mieli swoie własne. Słowa: Niedziela, Poniedziałek i t. d. są prawdziwie Słowiańskie. *Styczeń* od stykania się roku schodzącego z nowym. *Seczeń* od przykrych mrozów i zimna; dotąd w niektórych prowincyach mówią mróz siekący, to iest ostry, nadzwyczayny. *Prosynec* wzięty iest od siności, mgły; powszechnie w Styczniu mgły ustawać i niebo przesiniać się, to iest: wyiaśniać się poczyna; stąd także bierze swoie nazwisko *Oseń*, to iest od osiniania, pokrywania się mgłą nieba. *Luty* w ięzyku Słowiańskim znaczy zły, wrogi, co także stosuie się do wielkich mrozów. *Berezozol*; słowo to złożone iest z dwóch wyrazów: *bereza* brzoza i *zola* popiół; to złożone nazwisko, wedle Karamzyna, ma być ztąd wzięte, iż w tym czasie Słowianie z brzeziny palili popioły do ługu. *Czerwiec* od owadów w tym miesiącu powszechnych. *Izok* lub *Wysok* od wybicia się słońca do góry. *Lipiec* od kwitnienia Lipiny w tym czasie. *Czerwiec* od czerwienienia owoców lub iagód. *Zarew* od *Zarnycy* to iest od błyskawicy. *Wrzesień* od rośliny, *wrzosem* (Tamariscus germanica) zwanéy, która w tym miesiącu kwitnąć poczyna. Rjueń u Słowian Illyryiskich *Rujan*, to iest: płaczący, wilgotny; ślad tego znaczenia pozostaie w pospolitéy mowie Rossyiskiéy w słowie: *rjumyt* płakać; być może, iż naczynia płaczebne, których Słowianie przy pogrzebach używali, nazywały się Rjumkami. Dotąd w ięzyku Rossyiskim *Rjumka* znaczy kieliszek. *Październik* od paździerzy; w tym albowiem miesiącu lny i konopie z paździerzy wycierać się zwykły. *Grudzień* (Grudeń) grudy, to iest: od ziemi zmarzniętéy. *Studeń*, Studenyj od stygnąć, studzić, to iest zaziębiać, zamrażać.

Pomimo naturalnego podziału roku na cztery części, to iest: wiosnę, lato, iesień, zimę, dzielili ieszcze Słowianie rok na trzy części, po cztery miesiące w sobie zawieraiące, które Tretią (Tret) nazywali. Podział ten od dawnych czasów był u nich, iak i u Greków znany. Tenże sam podział we wszystkich czynnościach publicznych oddawna dotąd iest w Rossyi zachowywany.

O Karle W. Cesarzu historykowie świadczą, że gdy na on czas nie mieli Niemcy czém zwać i miesięcy i wiatry, tedy im wymyślił nowe miana. Lecz my na opak postąpili: pierwey to mieliśmy, czém zwać wiatry, iak księgi Słowian poświadczaią.

IMIONA SWIĘTYCH

Ułożone alfabetycznie z wyrażeniem dnia i miesiąca.

A.

Abdona Męczen. 30 Lipca.
Adama 24 Grudnia.
Adelaydy 16 Grudnia.
Adolfa Bisk. 17 Czerwca.
Adryana Męcz. 9 Września.
Agatona Pap. 10 Stycznia.
Agaty Panny Męcz. 5 Lutego.
Agapita Męcz. 18 Sierpnia.
Agnieszki Panny Męcz. 21 Stycznia.
Agrypiny 23 Czerwca.
Albina Bisk. 1 Marca.
Alexandra 26 Lutego.
Alexego Wyzn. 17 Lipca.
Alfonsa 22 Października.
Aloizego Gonzagi 21 Czerwca.
Ambrożego Bisk. 7 Grudnia.
Amelii Panny 2 Marca.
Anastazego Męcz. 22 Stycznia.
Anastazego Pap. 27 Kwietnia.
Anastazego Wyzn. 29 Marca.
Anastazyi Panny 27 Lutego.
Anatoliusza Bisk. 3 Lipca.
Anatolii 9 Lipca.
Andrzeia Apostoła 30 Listopada.
Andrzeia z Awelinu 10 Listopada.
Angeli Wdowy 30 Marca.
Anny Matki N. M. P. 26 Lipca.
Aniołów Stróżów 2 Października.
Antoniego Bisk. 10 Maia.
Antoniego Opata 17 Stycznia.
Antoniego Padewskiego 13 Czerwca.
Antoniny 16 Grudnia.
Anzelma 21 Kwietnia.
Apolonii Panny Męcz. 9 Lutego.
Apolinara Bisk. 23 Lipca.
Apoloniusza Wyz. 18 Kwietnia.
Atanazego Bisk. 2 Maia.
Augusta Wyz. 3 Sierpnia.
Augustyna Bisk. 28 Sierpnia.
Aurelii Panny 25 Września.

B.

Balbiny Panny 31 Marca.
Barbary Panny 4 Grudnia.
Barnaby 11 Czerwca.
Barcelania 27 Listopada.
Bartłomieia 24 Sierpnia.
Bazylego 14 Czerwca.
Bedy 27 Maia.
Benedykta Opata 21 Marca.
Benigny Panny 19 Sierpnia.
Benona Bisk. 16 Czerwca.
Bernarda Wyz. 20 Sierpnia.
Bernarda Seneńskiego 20 Maia.
Bibianny Panny 2 Grudnia.
Błażeia Bisk. 3 Lutego.
Bogumiła 10 Czerwca.
Bonawentury 14 Lipca.
Bony Panny 24 Kwietnia.
Bonifacego Męcz. 14 Maia.
Bonifacego Bisk. i Męcz. 5 Czerwca.
Brunona Wyz. 6 Września.
Brygidy Panny 1 Lutego.
Brygidy Wdowy 8 Października.
Bronisławy 19 Sierpnia.

C.

Cecylii Panny i Męcz. 22 Listopada.
Celsa 28 Lipca.
Cezaryusza 27 Sierpnia.
Chryzologa Bisk. 5 Grudnia.
Cypryana Bisk. 16 Września.
Cypryana Męcz. 26 Września.
Cyryaka Męcz. 8 Sierpnia.
Cyryaka Hisz. Męcz. 15 Marca.
Cyrylla Bisk. 9 Lipca.
Czterech Koronatów 8 Listopada.
Czterdziestu Męcz. 10 Marca.
Czesława Wyznawcy 20 Lipca.

D.

Damazego Papieża 11 Grudnia.
Damiana 27 Września.
Daniela Męcz. 3 Stycznia.
Daniela Pror. 21 Lipca.
Dawida Króla 30 Grudnia.
Dezyderyusza 23 Maia.
Digny 11 Sierpnia.
Domicelli Panny 7 Maia.
Dominika Wyznawcy 4 Sierpnia.
Dominiki Panny 6 Lipca.
Doroty Panny 6 Lutego.
Doroteusza Męcz. 28 Marca.
Dydaka Wyzn. 13 Listopada.
Dyonizego Bisk. 9 Października.
Dyonizego z Koryntu 8 Kwietnia.

E.

Edmunda Bisk. 16 Listopada.
Edwarda Króla 13 Października.
Eleonory Panny 21 Lutego.
Eliasza Pror. 20 Lipca.
Eligiusza Bisk. 1 Grudnia.
Elżbiety Krolowey 19 Listopada.
Elżbiety Panny 5 Listopada.
Emilii 30 Czerwca.
Engelberta 7 Listopada.
Epifaniusza Bisk. 7 Kwietnia.
Erazma Bisk. 2 Czerwca.
Eucheryusza Bisk. 20 Lutego.
Eufemii 16 Września.
Eufrozyny Męcz. 3 Września.
Eufrozyny Panny 11 Lutego.
Eulalii Panny 10 Grudnia.
Eustachiusza 20 Września.
Euzebiusza Wyz. 14 Sierpnia.
Euzebiusza Bisk. 15 Grudnia.
Ewarysta Pap. 26 Października.
Ewy 24 Grudnia.
Ezechiela Pror. 10 Kwietnia.

F.

Fabiana 20 Stycznia.
Fausta Męcz. 15 Lutego.
Felicyana 9 Czerwca.
Felixa Kapucyna 18 Maia.
Felixa Męcz. 30 Sierpnia.
Felixa Pap. 30 Maia.
Felixa Walezyusza 20 Listopada.
Ferdynanda Króla 30 Maia.
Filipa Beniamina Cyn. 23 Sierpnia.
Filipa Jakóba Apostoła 1 Maia.
Filipa Neryusza 26 Maia.
Flawiana Męcz. 25 Lutego.
Flawii Panny 5 Października.
Florentyny Panny 20 Czerwca.
Florentyna Bisk. 16 Października.
Florentyny Męcz. 17 Października.
Floryana Męcz. 4 Maia.
Fortunata Męcz. 27 Lutego.
Franciszka Borgiasza 10 Października.
Franciszka a Paulo 2 Kwietnia.
Franciszka Serafickiego 4 Październ.
Franciszka Xawerego Wyz. 4 Grud.
Franciszki 9 Marca.
Fryderyka Opata 5 Marca.
Fulgentego Bisk. 1 Stycznia.

G.

Gabryela Archanioła 18 Marca.
Gaudencyi Męcz. 30 Sierpnia.
Gaudentego Bisk. 12 Lutego.
Gawła Opata 16 Października.
Genowefy Panny 3 Stycznia.
Germana Bisk. 28 Maia.
Gerarda Bisk. 24 Września.
Gertrudy Panny 17 Marca.
Gerwazego 19 Czerwca.
Gotfreda 13 Stycznia.
Gracyana Bisk. 18 Grudnia.
Grzegorza Bisk. 9 Maia.
Grzegorza Cudotwórcy 18 Listopada.
Grzegorza Pap. 13 Marca.
Gwidona Wyzn. 12 Września.

H.

Heleny Cesarzowey 2 Marca.
Heleny Krolowey 21 Marca.
Heliodora 3 Lipca.
Henryka Ces. 15 Lipca.
Henryka 19 Stycznia.
Hermenegilda 13 Kwietnia.
Hermogenesa 19 Kwietnia.
Higina Męcz. 11 Stycznia.
Hilarego 14 Stycznia.

Hildefonsa 23 Maia.
Hieronima Doktora 30 Września.
Honoraty Panny 12 Stycznia.
Huberta Bisk. 3 Listopada.
Hugona 1 Kwietnia.
Hypolita 13 Sierpnia.

I.

Jacka Wyz. 20 Sierpnia.
Jadwigi Wdowy 15 Października.
Jakóba Apost. 25 Lipca.
Jana Chryzost. 27 Stycznia.
Jana z Matty Wyz. 8 Lutego.
Jana Bożego 8 Marca.
Jana Apostoła w Olciu 6 Maia.
Jana Nepomucena 16 Maia.
Jana Papieża 29 Maia.
Jana Chrzciciela 24 Czerwca.
Jana Męczen. 26 Czerwca.
Jana Gwalberta 12 Lipca.
Jana z Dukli 12 Sierpnia.
Jana Kapistrana Wyz. 23 Październ.
Jana Kantuar. 26 Października.
Jana od Krzyża 24 Listopada.
Jana Ewangielisty 27 Grudnia.
Januaryusza Bisk. i Męcz. 19 Wrześ.
Idziego Opata 1 Września.
Jerzego Męcz. 24 Kwietnia.
Ignacego Bisk. 1 Lutego.
Ignacego Loioli Wyzn. 31 Lipca.
Ildefonsa 23 Stycznia.
Innocentego Pap. 28 Lipca.
Joachima Oyca N. M. P. 20 Marca.
Joanny Wdowy 24 Maia.
Joanny Fremiot 21 Sierpnia.
Jordana Wyzn. 13 Lutego.
Jowity Męcz. 15 Lutego.
Józefa Oblub. N. P. M. 19 Marca.
Józefa Kalasantego Wyz. 4 Lipca.
Józefa z Kop. 18 Września.
Józefata 27 Listopada.
Ireneusza Męcz. 15 Grudnia.
Ireny Panny 20 Października.
Juliana Męcz. 13 Lutego.
Julianny Panny 16 Lutego.
Juliusza Pap. 12 Kwietnia.
Julii Panny Męcz. 22 Maia.
Justa Męcz. 1 Września.
Justyna Męcz. 17 Września.
Justyny Panny Męcz. 7 Października.
Iwona Wyz. 27 Października.
Izaiasza 6 Lipca.
Izydora Arcyb. 4 Kwietnia.
Izydora Oracza 10 Maia.
Izabelli Król. 3 Września.

K.

Kaia Męcz. 22 Kwietnia.
Kaietana Wyz. 7 Sierpnia.
Kalixta Pap. 14 Października.
Kamilla Wyz. 18 Lipca.
Kandyda Męcz. 3 Października.
Kanuta Króla 19 Stycznia.
Karóla W. Ces. 28 Stycznia.
Karóla Boromeusza 4 Listopada.
Karoliny 5 Lipca.
Kassyana 13 Sierpnia.
Kassyldy 15 Kwietnia.
Katarzyny Szw. 23 Marca.
Katarzyny Seneńskiéy 30 Kwietnia.
Katarzyny Panny i Męcz. 25 Listop.
Kazimierza Król. 4 Marca.
Klary Panny 12 Sierpnia.
Kleta Męcz. 26 Kwietnia.
Kleofasa Bisk. 23 Września.
Klemensa Pap. 23 Listopada.
Klotyldy Panny 3 Czerwca.
Konstancyi Panny Męcz. 18 Lutego.
Konstantyna 11 Marca.
Konrada 26 Listopada.
Konrada Wyz. 19 Lutego.
Kolety Panny 26 Marca.
Korduli Panny 22 Października.
Kornelii Męcz. 31 Marca.
Kosmy 27 Września.
Kryspina i Kryspiniana 25 Paździer.
Kunegundy Ces. 3 Marca.
Kunegundy Panny 25 Lipca.
Kwiryna Męcz. 30 Marca.

L.

Lamberta 16 Kwietnia.
Larga 8 Sierpnia.
Leona Bisk. 11 Kwietnia.
Leona Pap. 28 Czerwca.
Leonarda Wyz. 6 Listopada.
Leopolda Wyz. 15 Listopada.
Longina 15 Marca.
Lucyana Męcz. 8 Stycznia.
Ludgiera Bisk. 26 Marca.
Ludwika Wyz. 12 Lutego.
Ludwika Króla 25 Sierpnia.
Ludwiki 15 Kwietnia.
Lucyny Męcz. 7 Października.
Lucyny Panny 30 Czerwca.

Ł.

Łazarza Bisk. 17 Grudnia.
Łucyi Panny 13 Grudnia.
Łukasza Ewang. 18 Października.

M.

Macieia Apost. 24 Lutego.
Magdaleny 25 Maia.
Makarego Opata 2 Stycznia.
Małgorzaty 13 Lipca.
Mamerta Bisk. 11 Maia.
Mansweta Biskupa 28 Listopada.
Marcella Pap. Męcz. 16 Stycznia.
Marcellina Męcz. 26 Kwietnia.
Marcelli Wdowy 31 Stycznia.
Marcina Bisk. 11 Listopada.
Marcina Pap. 12 Listopada.
Marcyana Męcz. 17 Kwietnia.
Marcyanny Panny Męcz. 9 Stycznia.
Marka 24 Marca.
Marka z Rzymu 18 Czerwca.
Marka Ewangelisty 25 Kwietnia.
Martyny Panny Męcz. 30 Stycznia.
Martyny Panny 29 Lipca.
Maryi Egipcyanki 9 Kwietnia.
Maryi Magdaleny 22 Lipca.
Maryi Panny Loretańskiéy 10 Grud.
Mateusza Apost. 21 Września.
Matyldy Wdowy 14 Marca.
Maurelinsza 13 Września.
Maurycego 22 Września.
Maxymiliana B. 12 Października.
Medarda Bisk. 8 Czerwca.
Michała Archanioła 29 Września.
Mikołaia Bisk. 6 Grudnia.
Mikołaia z Tolentynu 10 Września.
Mirona Męcz. 17 Sierpnia.
Młodzianków 28 Grudnia.
Modesta 15 Czerwca.
Moniki wdowy 4 Maia.

N.

Narcyza Bisk. 29 Października.
Nawiedzenie N. M. P. 2 Lipca.
N. M. P. Anielskiéy 2 Sierpnia.
N. M. P. Bolesnéy 6 Kwietnia.
N. M. P. Różańcowéy 5 Października.
N. M. P. Snieżnéy 5 Sierpnia.
N. M. P. Skaplerznéy 16 Lipca.
Nemezyusza Męcz. 19 Grudnia.
Nicefora Bisk. 13 Marca.
Nikodema 1 Czerwca.
Nikodema Męcz. 15 Września.
Norberta 6 Czerwca.

O.

Ofiarowanie N. M. P. 21 Listopada.
Oktawiana Bisk. 22 Marca.
Onufrego 12 Czerwca.
Opata Bisk. 4 Czerwca.
Ottona Bisk. 2 Lipca.

P.

Pankracego 12 Maia.
Pantaleona Męcz. 27 Lipca.
Paschalisa 17 Maia.
Paschazego Bisk. 22 Lutego.
Petrycyi Męcz. 13 Marca.
Petrycyusza Bisk. 16 Marca.
Paulina Bisk. 22 Czerwca.
Pawła Bisk. 22 Marca.
Pawła Męcz. 26 Czerwca.
Pawła 1go Pustelnika 15 Stycznia.
Pawła Apost. 29 Lipca.
Pelagii Panny 11 Lipca.
Petronelli 31 Maia.
Pięciu braci Polaków M. 12 Listop.
Pięciu ran Sgo Francisz. 17 Wrześn.
Piotra Męcz. 29 Kwietnia.
Piotra Nolaski 31 Stycznia.
Piotra Celestyna 19 Maia.
Piotra Apost. 29 Czerwca.
Piotra w Okowach 1 Sierpnia.
Piotra z Alkant. 19 Października.
Placyda Męcz. 5 Października.
Placydy Panny 11 Października.
Podwyższenie Sgo Krzyża 14 Wrześ.
Poliekta Męcz. 22 Maia.
Polikarpa Bisk. Męcz. 26 Stycznia.
Polixeny Panny 13 Września.
Prima 9 Czerwca.
Prokula Męcz. 1 Czerwca.
Prokopa 5 Lipca.
Prospera Bisk. 29 Czerwca.

Prota Męcz. 11 Września.
Protazego 19 Czerwca.
Praxedy 21 Lipca.
Przeniesienie S. Kazimierza 27 Sierp.
Przemienienie Pańsk. 6 Sierpnia.
Pulcheryi M. 7 Lipca.
Pulcheryi Panny 11 Września.

R.

Rafała Archanioła 26 Października.
Raymunda 31 Sierpnia.
Remigiusza Bisk. 1 Października.
Reginy Panny 7 Września.
Roberta Opata 7 Czerwca.
Rocha Wyz. 16 Sierpnia.
Romana M. 9 Sierpnia.
Romana Wyz. 28 Lutego.
Romany Panny 23 Lutego.
Romualda Opata 7 Lutego.
Rozalii Panny 5 Września.
Roży Panny 26 Sierpnia.
Rudolfa 17 Kwietnia.
Rufina Męcz. 28 Listopada.
Rufiny Panny 31 Sierpnia.
Ruperta Bisk. 27 Marca.
Rycharda Bisk. 3 Kwietnia.

S.

Sabina Bisk. 17 Lutego.
Sabina Męcz. 11 Lipca.
Sabby Opata 5 Grudnia.
Salomei Panny 17 Listopada.
Saturnina Męcz. 29 Listopada.
Scholastyki Panny 10 Lutego.
Scięcie S. Jana 29 Sierpnia.
Sebastyana 20 Stycznia.
Senny Męcz. 30 Lipca.
Serapiona Wyz. M. 14 Listopada.
Serafiny Panny 29 Lipca.
Serwacego Męcz. 13 Maia.
Seweryna Opata 8 Stycznia.
Siedmiu br. synów Felicyty 10 Stycz.
Sotera Męcz. 22 Kwietnia.
Spirydyona Bisk. 14 Grudnia.
Stanisława Bisk. 8 Maia.
Stanisława Kostki 18 Listopada.
Stefana Krola Węg. 2 Września.
Sulpicyusza 20 Kwietnia.
Sygfryda Bisk. 26 Lutego.
Sylwestra Pap. 31 Grudnia.
Symforyana Męcz. 22 Sierpnia.
Symplicego Bisk. 15 Maia.
Synezyusza Męcz. 12 Grudnia.
Syxta III Pap. 28 Marca.
Szczepana 1 Męcz. 26 Grudnia.
Szymona z Lipny 18 Lipca.
Szymona Tadeusza 28 Października.

T.

Tekli Panny 23 Września.
Telesfora Pap. Męcz. 5 Stycznia.
Teodora Męcz. 9 Listopada.
Teodory Panny 1 Kwietnia.
Teodozyi Panny 29 Maia.
Teodozyusza 1 Lipca.
Teofila Bisk. 27 Kwietnia.
Teofila Męcz. 6 Lutego.
Teofila Wyz. 20 Grudnia.
Teressy Panny 15 Października.
Tomasza Apost. 21 Grudnia.
Tomasza z Akwinu 7 Marca.
Tomasza Kantuar. 29 Grudnia.
Tomasza z Wil. 18 Września.
Tyberyusza 14 Kwietnia.
Tymoteusza Bisk. 24 Stycznia.
Tymoteusza Męcz. 24 Marca.
Tytusa Bisk. Męcz. 4 Stycznia.
Tycyana Męcz. 16 Marca.

U.

Ubalda Bisk. 16 Maia.
Urszuli Panny 21 Października.

W.

Wacława Króla 28 Września.
Walentego Kapł. M. 14 Lutego.
Waleryi Panny 9 Grudnia.
Waleryusza 5 Czerwca.
Wawrzyńca Męcz. 10 Sierpnia.
Weroniki Panny 4 Lutego.
Wenantego Męcz. 18 Maia.
Wiktoryna Bisk. 2 Listopada.
Wiktoryna Męcz. 5 Września.
Wiktoryna Wyz. 7 Marca.
Wiktoryi Panny 23 Grudnia.
Wilhelma Bisk. 10 Stycznia.
Wilhelma Opata 6 Kwietnia.
Wilhelma Xięcia 28 Maia.
Wincentego 5 Kwietnia.
Wincentego Męcz. 22 Stycznia.
Wincentego z Pauli 19 Lipca.
Wita 15 Czerwca.
Witalisa 28 Kwietnia.
Władysława Króla 27 Czerwca.
Wolfganga Bisk. 31 Października.
Woyciecha Bisk. 23 Kwietnia.
Wszystkich Swiętych 1 Listopada.

Z.

Zacharyasza Pap. 5 Listopada.
Zacharyasza Pror. 6 Września.
Zefiryna M. 26 Sierpnia.
Zenobii Panny 30 Sierpnia.
Zenona żołnierza 22 Grudnia.
Znalez. S. Krzyża 3 Maia.
Zofii i iey 3 córek 15 Maia.
Zuzanny Panny i Męcz. 11 Sierpnia.
Zygmunta Króla 2 Maia.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.

Ułożone alfabetycznie z obiaśnieniem historycznem.

Błogosław, Czech tłómacz pisma S. w r. 1523, 21 Mar.
Bogdal, Biskup w Pradze Czeskiéy, Deodatus mianowany r. 997 28 Marca.
Bogdan Kościuszko, wybór Jana III podpisał, 19 Mar.
Bogdana, żona Bogusława w Morawii r. 1250, 6 Lute.
Sta Bogna, matka S. Stanisława r. 1049 życie zakończyła, 13 Czerwca.
Bogodar, w wieku XII imie to często było noszone, 9 Listopada.
Boguchwał, urzędnik u Ziemowita X. Mazow. r. 1440, 18 Marca.
Boguchwała dary czyniła r. 1140 w Lubieniu, 29 Maia.
Bogufał r. 1150 Biskup Poznański, 14 Sierpnia.
Sty Bogumił Arcy-bisk. Gniez., r. 1182 życia dokonał na puszczy, 10 Czerwca.
Bogumiła Domosławska z dobroczynności słynęła, 20 Grudnia.
Bogumir Stępnicki z Opatowa, uczony w Czechach, 13 Stycznia.
Bogusław błog., brat S. Woyciecha, 25 Grudnia.
Bogusława znaczne czyniła r. 1160 kościołowi w Lubieniu dary, 22 Lipca.

Bogušna znacznemi dary kościół w Lubieniu opatrywała, 23 Września.
Bogusz z Ziemblicz z dzieł woien. r. 1044 słynął, 24 Lut.
Boguwola Polka r. 1150 do utrzymania kościoła w Lubieniu przykładała się, 8 Grudnia.
Bojomir wódz w Polsce z wielu zwycięztw znany, 6 Stycznia.
Boysław, wódz Serwianów w r. 980, 28 Stycznia.
Bolesław błog. zakonnik ś. Benedykta r. 1090, 18 Sier.
Borys i Chleb śś. xiążęta Ruscy w r. 1004, 9 Sierpnia.
Borzysław Arcy-bisk. Gnieźnień. w r. 1312, 19 Czerw.
Borzywój X. Czeski r. 890 przyiął religię chrześciańs., 5 Kwietnia.
Bożena Bolesława X. Czeskiego żona r. 938, 14 Marca.
Bożesław czynił r. 1150 dary kośc. w Lubieniu, 10 Mar.
Bożesława w Czechach z bogoboyności w w. 12 słynęła, 31 Maia.
Bożorad Woiewoda w Wołoszech r. 1230, 9 Maia.
Bożydar Podskarbi w. koronny w Polsce r. 1368, 21 Września.
Bracisław X. Czeski r. 1190 ze sławą dla kraiu panow. 4 Października.
Bratomił w czasie rządu w Czechach Sgo Wacława żyiący, 18 Października.
Bratumiła Wielkopolanka, 3 Czerwca.
Bronimir wódz Słowaków około r. 1000, 20 Maia,
Bronisław błog. Arcybisk. Ruski r. 1008, 17 Marca.
Bronisława błog. herbu Odrowąż. r. 1259, 19 Sierpnia.
Brzecisław X. Czeski około r. 1036, 22 Czerwca.
Budzimir XIty Król Dalmacyi, syn Swiętomira w r. 864 religię Chrześciańską przyiął, 16 Czerwca.
Budzisław wódz Czeski r. 1130, 1 Marca.
Budzisława w Czechach w X wieku, 20 Października.
Budziwóy Tarnowczyk roku 1220, 23 Maia.
Chlebosław X. Czartoryski roku 1390, 6 Sierpnia.
Chronisław r. 1306 wódz sławny Bułgarów, 13 Wrześ.
Chwalibóg herbu Strzemie r. 1349, 24 Stycznia.
Chwalimir pisarz Zielnika r. 1500, 18 Lipca.
Chwalimira, wiele Polek dawniey to znamie nosiło, 25 Listopada.
Chwalisław Szaniawski r. 1429, 3 Listopada.
Chwalisława, z dobroczynności słynęła r. 1150, 30 Kwietnia.
Cichomił Rossyi żupan r. 1212 z męztwa odznaczony, 23 Sierpnia.
Cichosław w Wielkopolsce obywatel r. 1150, 13 Maia.
Cichosława r. 1140 w Lubieniu, 30 Czerwca.
Cierpisława r. 1150, 29 Lipca.
Cierpimir Król Kroatów w wieku IX. 19 Maia.
Cudobor brat Mieczysława X. Polskiego r. 970, 24 Maia.
Czasław błog. brat Sgo Woyciecha wraz z innemi bracią roku 995 od pogan zabity, 26 Kwietnia.
Czcibóg imie to wielu Polaków nosiło, 3 Września.
Czcimisław, wielu Polaków i Czechów w wieku IX imie to piękne nosiło, 5 Maia.
Czcimisława żona Bolesława III X. Czeskiego r. 998, 23 Marca.
Czesław zakonnik Sgo Dominika r. 1242, 20 Lipca.
Czesława znakomite niewiasty Czeskie imie to nosiły, 12 Stycznia.
Czesmir rycerz sławiański w wieku VIII 27 Września.
Częstowóy Polak r. 1150, 2 Maia.
Dadzibóg Lipski r. 1629 w walce z Tatarami za oyczyznę poległ, 29 Września.
Dalemił dzieiopisarz Czeski, 29 Października.
Damian i Czesmir SS. z rodu Korytanów, 27 Wrześn.
Darosław krolewic Bulgaryi r. 1300, 24 Listopada.
Dersław herbu Jastrząbczyk, 27 Sierpnia.
Długomił, kanonik Ołomuniecki r. 1325, 15 Marca.
Dobiesław oyciec chrzesny Mieczysława I, 14 Maia.
Dobrochna siostra Sgo Wacława X. Czeskiego, 5 Lutego.
Dobrogniewa żona Kazimierza I Xięcia Polskiego, 30 Stycznia.
Dobrogost Sty przy opowiadaniu wiary Stéy na Rusi r. 997 koronę męczeńską odniósł, 14 Lipca
Dobromir r. 1099 w Czechach z pobożności znany, 5 Czerwca.
Dobromiła r. 1223 w Pradze kościół dla Sgo Prokopa wystawiła.
Dobromir hrab. de Człopy, gorliwy Chrześcianin roku 1120 żyiący, 4 Stycznia.
Dobromira, imie to w Polsce było uwielbiane, 31 Mar.
Dobrosław król Serwian. r. 1030, 10 Stycznia.
Dobrosława żona Mieczysława I, niekiedy Dąbrówką zwana, 9 Kwietnia.
Domabóg wielu sławnych Czechów imie to nosiło, 18 Września.
Domagost poseł Morawski do Fryderyka Ces. 1182, 9 Października.
Domamir obywatel Morawii r. 1208, 21 Czerwca.
Domarad Grzymała r. 1243 sędzia Przemysława X., 16 Sierpnia.
Domosław, ieden z wnuków W. Włodzimira Xże Ruski około r. 1060 żyiący, 15 Stycznia.
Domosława, wiele Polek w wieku IX imie to nosiło, 7 Września.
Drogomił r. 1120 obyw. miasta Smoleńska, 21 Kwietn.
Drogomir Polski rycerz w X wieku, 22 Grudnia.
Drogomira żona Wrocisława X. Czeskiego, 17 Listopada.
Drogosław Hr. herbu Habdank r. 1250, 17 Września.
Drogosława składkę w Lubieniu roku 1140 czyniła, 15 Października.
Dysław i Stosław SS. umęczeni za wiarę Stą w Prusach 1239, 21 Lipca.
Dzierżykray de Człopy, herbu Nałęcz r. 965 Woiewoda Poznański, razem z Monarchą Mieczysławem przyiął chrzest, 17 Lipca.
Dzierżymir Bisk. w Pradze w wieku IX, 24 Październ.
Dzierżysław Król Dalmacyi r. 970, 1 Września.
Dzierżysława w Lubieniu składkę dawała, 18 Czerwca.
Gniewomir X. Pomorza r. 1187 przyiął religię chrześc., 8 Lutego.
Godysława przykładała się do składki dla kośc. w Lubieniu, 24 Grudnia.
Godzimir Król Kroatów r. 1010, 31 Października.
Godzisław Baszko kustosz Poznański r. 1280, 28 Grud.
Gorysław, herbarza pisarz w Polsce r. 1300, 10 Kwiet.
Gorysława żona Włodzimira W. r. 1000, 9 Lutego.
Gościmił, król Obotryt. r. 884 w walce z Sasami poległ, 13 Kwietnia.
Gościsław obywatel w Lubieniu r. 1150, 4 Kwietnia.
Gosław Bisk. Poznań. r. 1220, 18 Kwietnia.
Grzmisław Mleczko, w Podlaskiém Starosta r. 1470, 12 Października.
Grzmisława Leszka Białego Króla Polskiego żona r. 1240, 8 Listopada.
Jacek Sty herbu Odrowąż, zakonnik Sgo Benedykta 1257, 20 Sierpnia.
Jarogniew Morawianin za X. Przemyśla urzęd. 1208, 6 Grudnia.

Janisław Biskup Płocki r. 1366, 24 Czerwca.
Jaromił pierwszy Sławian apostoł i pierwszy r. 630 Męczennik, 28 Maia.
Jaromir Biskup Czeski r. 1069, Gerardus mianowany, 24 Września.
Jaromir X. Rugii brat Tesława, który religią chrześciańską roku 1190 przyiął, 11 Kwietnia.
Jaropełk W. Xże Kiiowski r. 980, 18 Stycznia.
Jarosław Skotnicki rektor Akademii Bonońskiéy, Polak w wieku XIV z nauk znany, 25 Kwietnia.
Jarosława Chodkiewiczówna r. 1550, 21 Stycznia.
Jerzy Sty równo apostol. patron Ces. Ros. i orderu, 24 Kwietnia.
Imisław Bisk. Wrocławski r. 1120, 30 Września.
Izasław Włodzimirowicz Xże Połocki r. 1015, 4 Lipca.
Kazimir Sty Królewicz Polski, świątobliwie d. 4 Marca r. 1484 umarł i spoczywa w Wilnie, 4 Marca.
Kazimira wiele Polek piękne to imie nosi, 7 Października.
Krasław oyciec Bożeny, żony Bolesława Króla Czeskiego r. 970, 17 Kwietnia.
Krasimir wódz Chrobatów w wieku X, 6 Września.
Krasnoroda X. Ruska r. 1200, 7 Lipca.
Krzepimir Król Serwian w wieku X, 19 Września.
Krzesław Woyszyk r. 1390 Kasztelan Krakowski, 29 Marca.
Krzesław z Kurozwęk Jenerał Wielkopolski, 11 Września.
Krzesimir Król Kroacyi r. 1050, 11 Stycznia.
Krzesomyśl Xże Czeski r. 870, 27 Kwietnia.
Lassota Gaworek Kasztelan Sendomirski r. 1220, 31 Grudnia.
Lesław Xże Zglicki r. 870 w Czechach rządził, 13 Lut.
Letosław z Szwabenii Morawianin r. 1090, 3 Sierpnia.
Litomił 992 r. w Pradze duchowny, 4 Czerwca.
Litomyśl w r. 1120 od imienia swego w Czechach nazwał wieś, 26 Listopada.
Lubomił założyciel miasta Lubomla, 20 Lutego.
Lubomiła, w Polsce około r. 1150 ieszcze imie to kwitnęło, 4 Grudnia.
Lubomir król Serwii w wieku IX, 1 Maia.
Luborad założyciel domu XX. Sanguszków i miasta Lubartowa, 27 Lutego.
Lubosław obywatel w Wielkiéy Polsce r. 1150 żyiący.
Ludomił, król Dalmacyi r. 890, 30 Grudnia.
Ludomiła X. Czeska w poczet SS. policzona r. 930, 7 Maia.
Ludomir r. 1208 za X. Przemyśla urzędnik, 30 Lipca.
Ludomira córka Przesława r. 900 z późności znana, 25 Marca.
Ludosław Polak od którego dom Ludosławskich imie bierze, 30 Listopada.
Ludosława matka Stéy Ludomiły, żona Sławibora 889, 11 Marca.
Lutosław duchowny około r. 1414 w Sieciechowie żyiący, 26 Października.
Ładysław Bernardyn, patron Warszawy i król Polski spoczywa w Warszawie u OO. Bernardynów, 25 Września.
Masław wódz Mazurów w wieku XII, 11 Maia.
Mieczysław I Xże Polski r. 965 przyiął i wprowadził reli. chrześciańską do Polski, spoczywa w Poznaniu, 1 Stycznia.
Miłogost król Sławian Wilkami zwanych r. 830, 8 Mar.
Miłosław, herbu Odrowąż r. 1330, 3 Lipca.
Miłosława dla kośc. w Lubieniu dary czyniła, 2 Lute.
Miłosz wielu wodzów u Serwian dotąd imie to nosi, 25 Stycznia.
Mir kościoł Lubieński darami r. 1150 zaopatrywał, 2 Września.
Miron Morawianin, Męczennik, 17 Sierpnia.
Miromir wódz Słowaków w wieku IX, 7 Grudnia.
Mirosław król Kroatów r. 820, 26 Lutego.
Mirosława Polka z dobroczynności r. 1160 słynęła, 26 Lipca.
Moymir król Morawii r. 750, 6 Maia.
Mścibog X. Zglicki r. 870, 8 Stycznia.
Mścigniew z Sokoli r. 1240, 19 Grudnia.
Mścisław X. Halicza, zwycięzca Węgrzynów, 30 Mar.
Mścisława córka X. Włodzimira Mono 1120 X. na Kiiowie, 9 Marca.
Mściwóy obywatel z dobroczynnych składek r. 1150 znany, 4 Listopada.
Myślibór z Orzesza r. 1457, 14 Czerwca.
Myślimir ieden z tegoczesnych uczonych w Czechach, 14 Kwietnia.
Mysław Benedykta Sgo zakonnik w Tyńcu, 20 Wrześ.
Nasław r. 1150 składkę wnosił w Lubieniu, 25 Sierpn.
Niecisław założył r. 1300 Niecisławę na Rusi, 12 Mar.
Niedamir Morawianin r. 1220 urząd sprawował, 16 Kwietnia.
Niemir syn naturalny Kazimira W. króla Polskiego 14 Lutego.
Niezamyśl wódz Lutyków sławny, 8 Sierpnia.
Olcha S. matka X. Włodzimira, pierwsza Chrześcianka na Rusi, 11 Lipca r. 991 życie świątobliwie zakończyła, 11 Lipca.
Olech X. Czerniechowski, z dobroci dla poddanych pamiętny, 7 Sierpnia.
Onosława r. 1069 X. Czeskiego Wrocisława siostra, 12 Lutego.
Ostromir obywatel Nowogrodu r. 1056, 4 Sierpnia.
Otensław r. 1160 przykładał się do składki w Lubieniu, 12 Listopada.
Oycomił, w Czechach wielu obywateli w wieku X to imie nosiło, 2 Kwietnia.
Oycosław obywatel w Wielkopolsce r. 1120. Otesław wypisany, 15 Marca.
Pakosław Hr. Lanckorońskiz za Kazimira W., 5 Marca.
Pantysława składkę wnosiła r. 1150 w Lubieniu, 25 Maia.
Piotrosław kasztelan Krakowski r. 1319, 29 Czerwca.
Polemir Morawianin w wieku X obywatel, 20 Marca.
Prosimir dla kośc. w Lubieniu składkę r. 1150 wnosił, 9 Czerwca.
Przebysław królik Obotrytów r. 1179, 15 Listopada.
Przecław kasztelan Poznański r. 1350, 17 Czerwca.
Przecława z Radziszewskich Suchodolska r. 1670 cnotliwa niewiasta, 21 Maia.
Przedbor z Koniecpola r. 1309 Jen. Wielkopol., 7 Mar.
Przedzisław z Gołuchowa Jenerał Wielkopolski, 20 Stycznia.
Przedzisława córka Bolesława II żona X. Racibora na Pomorzu, 23 Lutego.
Przemyśl Xże Morawii r. 1230, 29 Listopada.
Przemysław Xże Mazowiecki r. 1267, 4 Września.
Przemysława żona Andrzeia króla Węgierskiego roku 1050 żyiąca, 30 Października.
Przesław Wierszowicz waleczności r. 1031 odznaczony, 7 Kwietnia.
Przybysław, pokóy Brzeski w r. 1436 podpisał, 27 Stycznia.

Przesława córka Jarosława X. Połockiego r. 1196 do liczby SS. zapisana, pod imieniem Eufrozyny znana, 16 Lutego.
Przybysława S. siostra rodzona Sgo Wacława r. 942 umarła, 22 Października.
Racibor Xżę Pomorza w r. 1250, 29 Sierpnia.
Radogost wódz Korytanów w wieku XII, 14 Stycznia.
Radomił zakonnik Sgo Benedykta r. 1070 jako kronikarz Czeski znany, 22 Sierpnia.
Radomiła wiele niewiast w Czechach to imie nosiło, 13 Lipca.
Radomir Morawianin r. 1208, 9 Lipca.
Radomyśl wielu Polaków r. 1200 imie to nosiło, 27 Grudnia.
Radosław król Bośni r. 790, 8 Kwietnia.
Radosława herbu Odrowąż, z cnót i bogoboyności znana, 8 Września.
Radysław Xżę Morawii r. 990, 2 Czerwca.
Radzimił król Kroacyi i Dalmacyi, 12 Września.
Radziwóy brat króla Bośnii w r. 1350, 10 Lipca.
Radzsław obywatel Wielkopolski r. 1130 z świątobliwości słynął, 20 Czerwca.
Radzin Sty Arcybiskup Gnieznieński w r. 1006, 12 Lutego.
Radomił r. 920 obywatel Czeski, rodowitość nad wszystko miłuiący, 11 Czerwca.
Radomir wódz Bulgarów w obronie kraiu r. 1460 poległ, 16 Listopada.
Radosław król Serwian za Konst. Porfirogeneta walczył. 15 Lipca.
Radosława Polka, z dobroczynnych składek w Lubieniu r. 1150 słynęła, 2 Marca.
Rodzisław wielu Polaków imie to nosiło, 19 Stycznia.
Rolisław w wieku XII w Polsce to imie noszono, 1 Sierpnia.
Rościsław W. X. Kiiowski w r. 1154, 17 Stycznia.
Rościsława d. 6 Czerwca 1269 świątobliwie dokończyła życia, 6 Czerwca.
Rosław Paprocki kanonik Przemyślski, 13 Sierpnia.
Rosława obywatelka z dobroczynności r. 1150 słynęła, 23 Czerwca.
Rusław herbu Habdank, w r. 1190 w Suleiowie kośc. XX. Cystersom wystawił, 27 Maia.
Rychwoład X. Połocki w r. 1150 wielbienia godny, 26 Czerwca.
Samomysław obywatel Czech w r. 1130 żyiący, 25 Października.
Samorad herbu Boruta, Morawianin w r. 1170, 28 Listopada.
Samosław król Morawii, 1 Grudnia.
Scibor wielkorządca Prus w r. 1460 przez króla Polskiego postanowiony, 3 Lutego.
Scisław błog. zakonnik Sgo Franciszka w r. 1370 przy opowiadaniu S. wiary w Inflantach koronę męczeńską odniósł, 19 Lutego.
Sendomir błog. czyli Sadoch, zakonnik Sgo Dominika w r. 1450 przez Tatarów zabity, 2 Lipca.
Sędzimir Morawianin w r. 1232, 20 Listopada.
Sędzisław Xżę Pskowski w r. 1000, 16 Września.
Sędziwóy kanonik Gnieźnieński w r. 1370, 8 Października.
Siemian Xżę Lubecki w r. 1520, 3 Października.
Siemisław dziedzic Panigroda w Polsce, 14 Października.
Skarbimir herbu Habdank Hetman woysk Polskich, 20 walk zwycięzca, 26 Stycznia.
Skarbimira wiele Polek w wieku X to imie nosiło, 21 Października.
Sław roku 1087 w walce za oyczyzny nieuległość pod Wielogrodem w Morawii poległ, 21 Listopada.
Sławisz król Kroatów około r. 1060, 25 Lipca.
Sławóy w Wielkiéy polsce r. 1140 z męstwa w walkach słynął, 3 Kwietnia.
Sławogost przełożony kościoła Spolaty r. 1344 w Kroacyi, 28 Kwietnia.
Sławobóy dla kośc. w Lubieniu składki wnosił, 25 Lutego.
Sławobor z dobroczynności w Lubieniu słynący, 14 Grudnia.
Sławomił dziad Dobrosława r. 780, 17 Maia.
Sławomiła, wiele niewiast w Czech. piękne to imie nosiło, 3 Marca.
Sławomir sędzia nadworny Ziemowita Xcia Mazowieckiego w r. 1380, 5 Listopada.
Sławomira, wiele Polek to imie w wieku XI nosiło, 2[illegible] Grudnia.
Sobiebor brat Sgo Woyciecha, razem z 5 bracią koronę męczeńską r. 990 odniósł, 8 Czerwca.
Sobiesław Xżę Czeski r. 1136, 15 Sierpnia.
Spitomir brat Sgo Woyciecha w r. 990 od pogan zamęczony, 26 Kwietnia.
Spitogniew z Dąbrowy w. r. 1240 woiewoda Łęczycki. od którego dom Dąbrowskich powstaie, 31 Stycznia.
Spitosław woiewoda Krakowski w r. 1380, od którego dom Tarnowskich bierze początek, 11 Listopada.
Spitosława Polka z dobroczynnych darów roku 1148 wspomniana, 5 Grudnia.
Stanimir Kasztelan Raciborza około r. 1300, 2 Października.
Stanisław Kostka herbu Prus w r. 1550 urodzony, mąż świątobliwy, 18 Listopada.
Stanisław z Szczepanowa, biskup Krakowski w r. 1078 śmierć męczeńską poniósł, 8 Maia.
Stanisława X. Dalmacyi przez Grzegorza IX Papieża w poczet SS. policzona, 5 Sierpnia.
Stoigniew w r. 1150 obywatel w Poznańskiém, 8 Lipca.
Stoimir h. Belina syn Szukosława w r. 879, 16 Lipca.
Stoisław w roku 1140 składkę w Lubieniu wnosił, 15 Września.
Strzezimir, wódz Bulgarów r. 1368 w obronie oyczyzny poległ, 22 Kwietnia.
Strzezisław w r. 1140 składkę w Lubieniu wnosił, 2 Stycznia.
Strzezisława matka Sgo Woyciecha, w r. 980 świątobliwie zakończyła życie, 15 Maia.
Szukosław walczył z Czechami około r. 820, 23 Listo.
Szulimir, król Dalmacyi, około r. 500, 30 Maia.
Szulisław oyciec S. Stanisława w r. 1049, 7 Lutego.
Szulisława dla kośc. w Lubieniu dary r. 1150 wnosiła, 2 Grudnia.
Swiatosław r. 1087 przez Bolesława W. do rządów W. X. Kiiowskiego przywrócony, 7 Stycznia.
Swiatosława Sta żona Wrocisława X. Czeskiego, z cnót wielbiona Monarchini, 2 Sierpnia.
Swiatosz X. Ruski w r. 1098, 29 Kwietnia.
Swiętobóy król Morawii w r. 898, 27 Marca.
Swiętobor Xżę na Pomorzu około r. 1300, 6 Kwietnia.
Swiętochna Kazimira króla Polskiego córka, 11 Lute.
Swiętomir król Dalmacyi w r. 750, 28 Lipca.
Swiętopełk król Morawii, 1szy religię chrześciańską przyiął roku 887, 26 Września.
Swiętorad królik Słowaków r. 650, 17 Lutego.

Swiętosław błog. przełożony kość. P. Maryi w Krakowie w roku 1470, 31 Sierpnia.
Swiętosława błog. obyw. z Krakowa w r. 1083, 4 Maia.
Szczęsław znaczy to samo co Felicianus, 15 Lutego.
Szczęsny S. pochowany r. 1642 w Borku, 30 Sierpnia.
Tesław X. Rugii r. 1160, 29 Grudnia.
Tomił, król Serwian, chwalebnie roku 1190 rządził. 10 Października.
Tomiła Michałówna X. Litewska, 10 Lutego.
Tomir król Bulgaryi r. 1250, 27 Listopada.
Tomisław de Wysokie w r. 1382, 21 Grudnia.
Tulimir wielu Polaków to imie w wieku VIII nosiło, 12 Lipca.
Tutomir w Polsce około r. 1200 było to imie używane, 24 Sierpnia.
Twardosław w roku 1256 podk. nadworny, 19 Maia.
Tworzymir w r. 1250 za X. Przemyśla żyiący, 28 Lut.
Ubisław podczasy Kaliski w r. 1382, 16 Maia.
Unisław król Morawii w r. 790, 1 Lipca.
Wacław Sty król Czeski w r. 930, 28 Września.
Wacława żona Kazimierza Xcia na Raciborzu, 15 Kwietnia.
Wanda do dziś Polki to imie noszą, 12 Sierpnia.
Warcisław Krasiński u Konrada X. Mazowieck. hetman woysk, 1 Listopada.
Warcisława Polka w Lubieniu w r. 1150, 10 Grudnia.
Wawrzyniec Sty, zakonnik OO. Kamedułów, 10 Sier.
Wiaczesław Władymirowicz w W. X. Kiiowskiém w r. 1138, 10 Października.
Wielisław Ławski połączenie Litwy z Polską w r. 1569 podpisał, 4 Lipca.
Wielisława było to imie r. 1200 w Polsce używane, 18 Lutego.
Wieńczysław X. Ostrogs., narodowość wielbił, 3 Maia.
Wieńczysława skład. w Lub r. 1150 wnosiła, 5 Lipca.
Wierzbosław r. 1269 oyciec dobry liczny ród., 26 Maia.
Wiesław r. 1200 w Polsce używane, 22 Marca.
Więcisław zakonnik XX. Dominikanów w r. 1262, 26 Marca.
Wiślimir biskup Krakowski w r. 1242, 3 Grudnia.
Wisimir X. na Pomorzu r. 1200, 6 Października.
Wisław Franciszkanin r. 1342 w Małoborzu, 7 Czerw.
Wisława X. Ruska żona Bolesł. Smiałego króla Polskiego, 22 Maia.
Wit pierwszy biskup w Litwie i pierwszy r. 1269 męczennik, 15 Czerwca.
Witomił r. 1539 Czech w sztuce lekarskiéy biegły, 27 Października.
Witomir razem z Bożywoiem X. w Czechach religię chrześciańską przyiął, 2 Listopada.
Witosław X. Rugii w r. 938, 22 Stycznia.
Witosława r. 1200 w Krakowskiém pobożna niewiasta, 4 Lutego.
Władybóy syn Mieczysława X. Polskiego r. 668, 10 Września.
Władybóg obywatel w Morawii r. 1190, 28 Paździer.
Władymir X. Kiiowski r. 1114, 19 Kwietnia.
Władymira wiele Rossyanek w wieku XII imie to piękne nosiło, 9 Stycznia.
Władysław S. Król Węgierski r. 1096, 27 Czerwca.
Władysława, wiele Polek do dziś dnia to imie nosi, 13 Grudnia.
Własław, w Polsce około r. 1118 imie to używane było, 17 Października.
Włodzimir X. Ruski r. 985, 16 Stycznia.
Włodzimira, do dziś dnia na Rusi to imie sły., 11 Sierp.
Włodzisław w Lubieniu składkę wnosił, 5 Września.
Włoscibor arcybiskup Gnieznieński r. 1280, 5 Stycz.
Włościmił rodem z Czech w wieku IX z gościnności słynął, 25 Czerwca.
Włościmiła, w Czechach w użyciu, i wypisuie się Włastimila, oznaczaiąc miłość ku oyczyznie, 3 Styczn.
Włościmir, Król Serwian, 23 Października.
Włościmira r. 1200 żona Radosza rządcy w Dyrachii, 26 Sierpnia.
Wodzimir Borzechowski za Jadwigi r. 1382, 14 Listop.
Wodzisław, od tego imienia Włodzisławscy pochodzą, 19 Lipca
Wolidar syn Rościsława r. 1122, 12 Grudnia.
Wolimir kanclerz Krakowski r. 1240, 15 Grudnia.
Woymir w wieku IX rycerz Polski, 11 Grudnia.
Woyciech Sty arcybiskup Gniez., męczennik w Prusach, 23 Kwietnia.
Woysław nauczyciel Bolesława Krzywoustego, 6 Mar.
Woysława starościna Krakow. r. 1550, 10 Listop.
Wrocisław X. Czeski w r. 1061, 22 Lutego.
Wrocisława do składki w Lubieniu przykładała się, 23 Stycznia.
Wrociwóy, wódz Czechów w wieku XII, 26 Grudnia.
Wszebor herbu Habdank, hetman woysk Polskich, roku 1140, 27 Lipca.
Wszemił przełożony kość. dla SS. Cyrychy i Strachoty przez X. Boles. w Prad. r. 915 wystawionego, 12 Maia.
Wszemiła, swym kosztem dla Sgo Prokopa w Czechach wzniosła kość., 22 Listopada.
Wszemir sędzia za Kazimira Xcia na Kuiawach r. 1250.
Wszerad w r. 1140 żyiący, 13 Listopada.
Wszesław X. Płocki r. 1067, 18 Maia.
Wszewolad wnuk W. Swiatosława r. 1138, 6 Listop.
Wszewołdomir X. na Haliczu r. 1190, 28 Sierpnia.
Wyszomir, wódz Słowaków około r. 1120, 10 Czerwca.
Wyszosław X. Nowogrodzki r. 1050, 1 Czerwca.
Wyszosława, dla kość. w Lubi. podarunki r. 1158 czyniła, 7 Listopada.
Zasław X. Ruski, 5 Października.
Zbigniew Oleśnicki biskup Krakowski r. 1450, 1 Kwietnia.
Zbisław woiewoda Sieradzki r. 1212, 24 Marca.
Zbisława żona Bolesława Krzywoustego, 19 Listopad.
Zbroysław w Morawii założył wieś Zbroysław, 28 Czerwca.
Zdzisław Zamoyski, kasztelan Czerniechowski, 29 Stycznia.
Zdzisława darami kość. w Lubieniu r. 1150 opatrywała, 16 Grudnia.
Zegota woiewoda Krakowski r. 1280, 1 Lutego.
Zelimir żupan Klonowa w Kroacyi r. 1309, 22 Września.
Zelisław hetman woysk Polskich, 23 Lipca.
Ziemiomyśl syn Piasta w Polsce r. 940 panował, 14 Września.
Ziemiomysław Xże na Inowrocławiu, 12 Marca.
Ziemisław Morawianin za Xcia Przemyśla, 13 Października.
Ziemowit Xże Mazowiecki, 19 Października.
Znatesław podkomorzy Poznański r. 1382, 1 Paździer.
Znaybóg Morawianin r. 1182 poseł do Fryderyka Ces. 9 Września.
Zyrosław opiekun Leszka królewicza, 17 Grudnia.
Zytomir założyciel miasta Zytomierza, 9 Grudnia.
Zytesław do składki w Lubieniu roku 1140 przykładał się, 31 Lipca.

UPOMINEK.

Gdyśmy się z pod lip ku domowi wracali, postrzegliśmy przez okno Panią Podstolinę w pokoiu córek z książką w ręku. Teraz to poobiednia lekcya, rzekł Pan Podstoli, i Jeymość z córkami czyta. Niemamy Ochmistrzyni, bo i trudnoby było w takowém oddaleniu dostać. Choćbyśmy iednak i mogli mieć, Jeymość wzięła na siebie edukacyą córek i zastępuie Ochmistrzynią: tak zaś dobrze czas rozrządziła, iż i rano i po obiedzie godzinę, a czasem i więcéy czasu odkłada na lekcye. Może ie dawać wybornie; bo bez pochlebstwa przyznać należy, iż i talenta ma potemu, i umiała ie aplikacyą swoią tak wydoskonalić, iż wie to wszystko, co iéy stanowi przynależy.

Ci, którzy się na dawne czasy odwołuią, śmią twierdzić niebacznie, iż oycowie nasi odstręczali od nauk płeć niewieścią dla tego, iż, z natury płoche i lekkomyślne, do rzeczy gruntownych przyłożyć się nie potrafią, iż zbyteczna żywość ich imaginacyi na złe nauk zażyćby mogła, iż applikacya odstręczałaby ie od innych istotnieyszych ich stanu obowiązków, iż te obowiązki nie potrzebuią nauk; nakoniec, iż przedtém tego nie bywało, a przeto i teraz być nie powinno. Na każdy z tych zarzutów łatwe są odpowiedzi: czynione były wielokrotnie, nie trzeba więc powtarzać, co iuż dawno powiedziano. Zastanawiam się nad ostatnim punktem. Jak przedtém bywało, lub nie bywało, iest powieścią, ale nie racyą. Gdyby temu, który naypierwéy dom stawiać począł, to miało przeszkadzać do budowli, iż tak przedtém bywało, że każdy w lesie mieszkał, musielibyśmy dotąd w lasach mieszkać. Jak więc płocha ztąd konsekwencya, że iak przedtém bywało, teraz być musi, łatwo każdy miarkować może. Płochy więc i nierozumny iest ten zarzut; choćby miał iednak iakążkolwiek w sobie ważność, nie służyłby przecież tym, którzy się sprzeciwiaią naukom białogłowskim.

Pełne są dawne i późnieysze historye przykładów niewiast w naukach doskonałych, w kunsztach biegłych: nieraz na naywyższych postawione stopniach, zaszczytem były wieku swoiego.

Dość tego niechay będzie na zbicie reszty (ieżeli gdzie iest) nierozumnego uprzedzenia; nad tém teraz zastanowić się nieco nie zawadzi, iakowe płci téy należy wychowanie. W każdéy edukacyi obowiązki chrześciańskie piérwsze mieysce trzymać powinny: idą po nich obywatelskie. Część onych, niewiastom poruczoną, lubo zdaie się bydź z piérwszego weyrzenia mniey okazała i wydatna, niemniey iednak istotnie potrzebna do ogólności dobra publicznego. Zony, matki, gospodynie, zawczasu do obowiązków swoich sposobione być powinny.

Przymioty dobréy żony są: statek, skromność, cierpliwość, iednostayność umysłu, łagodność charakteru, uprzeymość serca; Matki: czułość w dozieraniu niemowlęcego dzieci wieku, przywiązanie do nich bez braku, roztropność w poznawaniu ich skłonności i skierowania do dobrego, sprawiedliwość w przestrodze i napominaniu, karze i nagrodzie. Gospodarstwo domowe wyciąga czuyności ustawicznéy, bystrego na czeladź oka, surowości bez okrucieństwa, miłosierdzia bez zbytku. Wchodzi nadto w poczet przymiotów dobréy gospodyni, wiadomość folwarcznego gospodarstwa, rachunków, ręcznych robót i t. p.

Z tego krótkiego niewieścich obowiązków przełożenia iawnie się wydaie, iakiego starania przykładać należy, żeby z młodości zaprawiane były, nietylko do nauk ale i do rozmaitych reguł obyczaiów.

Przykład Matek naypiérwszym i nayistotnieyszym iest sposobem do dobrego córek wychowania. Spuszczać się niekiedy na Ochmistrzynie mogą, ale ich oko więcéy nierównie postrzeże, nad naiemniczą cudzą pilność: ich zaś przykład lepiéy wzbudzi nad książkę lub słówne napomnienia. Nie patrzą nadał takowe Matki, które rozumieią, iż płeć delikatna, głos wdzięczny, taniec, stróy, wiadomość muzyki, naywiększym zaszczytem. Wszystkie te zewnętrzne talenta zdatne są, piękne są, miłe są, ale nie stroieniem się żona męża uszczęśliwia, nie śpiéwaniem Matka dzieci hoduie, nie tańcem się dom rządzi.

Trzeba do tych pracowitych obowiązków umysłu statecznego, myśli fraszkami niezaprzątnionych, mężnego serca. Trzeba żeby o tém zawczasu wiedziały Panny, a strzegąc się sideł pochlebnéy pieszczoty, sposobiły bardziéy serce do cnoty, niż twarz do wdzięków. Natenczas poczciwe żony, rozstropne matki, rządne gospodynie, staną się zaszczytem płci swoiéy, uszczęśliwieniem mężów, ozdobą kraiu.

Porządek duszą iest wszystkich rzeczy; dobrém a iednostayném rzeczy ułożeniem świat trwa. Z większych do mnieyszych rzeczy biorąc wstęp i pochop, to co w powszechności uważamy, do szczególnych stósować powinniśmy. Trafiało mi się częstokroć widzieć gospadarzów skrzę-

tnych, sobie i czeladzi wszystkiego uymuiących; z tém wszystkiém maiątek ich niszczał. Ciekawie szperałem, iakie mogły być przyczyny tak przeciwnych na pozór konsekwencyy; nie insze znalazłem nad nierząd. W zamieszaniu powszechném nie iest rzecz podobna, aby oko iednego człowieka dostrzedz mogło rozstrzelanych, że tak rzekę, części; porządek każdéy właściwe mieysce oznacza: iednakie zgromadza, podobne zbliża; stąd w ułożeniu należytém i właściwéy symetryi zostaiąc, łatwiéy pod oko podpadaią i bez pracowitego zatrudnienia, użyte, poprawione lub odmienione bydź mogą.

Rząd biorę w iak nayściśleyszém tłómaczeniu. Nie dość iest trzymać się ściśle raz przepisanéy planty w rzeczach ważnieyszych; nie dość iest do mnieyszych używać powierzchownych reguł i według nich się obchodzić; porządek z reguł iako ze źródła wychodzić powinien, ale w tém użyciu trzeba, żeby rzecz każda, choćby się zdawała naymnieyszéy wagi, zmierzała przecię do powszechnego celu i miała, że tak rzekę, piętno pierwiastkowéy symetryi. Tu się stosować może komparacya dokładnéy w ruchu będącéy machiny: doświadczenie długie wdraża części do iednostaynych obrotów i uymuie pracy troskliwego dozoru; może więc ten, który machinę sporządził, niekiedy odpocząć, ale nigdy tak sobie dowierzać nie powinien, żeby niekiedy sprężyn nie opatrzył.

Za dobrym rządem idzie ochędóstwo, przymiot istotny uczciwego domu. Mniemaią niektórzy, iż do dobrego gospodarstwa mniéy należy; ia trzymam przeciwnie. Ochędóstwo skutkiem iest porządku; gdzie go więc niemasz, porządek tam bydź nie może; gdzie zaś niemasz porządku, tam niemasz gospodarstwa. Ochędóstwo zdrowiu służy; więc i względem bydląt, istotnéy części gospodarstwa, zachowane być powinno. Tak, długo trwaiący mór, kto wie, czyliby nie był w pierwiastkach zatrzymany, gdyby się gospodarze umieli z bydłem ochędożnie obchodzić. Ci, którzy powierzchowność nazwali znakiem tego, co się wewnątrz człowieka dzieie, naywiększą dali ochędóstwu zaletę. I wprawdzie nadto w téy mierze pozór nie zdradził.

Inszych życia przepisów wykonanie częstokroć bywa trudne, ochędóstwo w każdym stanie i okoliczności zachować łatwo można; zachować zaś powinniśmy, nietylko dla naszego własnego dobra, ale i przez wzgląd na inszych, żebyśmy oczu cudzych nie obrażali. Trzyma więc ochędóstwo niepospolite mieysce między cnotami towarzyskiemi i wypłaca się nam za staranie, które o niém mamy, gdy powierzchowność naszę, ieżeli nie wdzięczną i miłą, znośną przynaymniéy czyni. W rozmaitych darach natury, przyrodzenia dawca, użyczył człowiekowi czego mu tylko potrzeba, przecież nie dość było na tém dobroci iego, też same dary użyteczne, wewnętrznemi przymioty, wdziękiem powierzchownym okrasił.

SEKRETA.

Przepis robienia Ponczków.

1. Do pół garnca mąki, weź żółtek 12, masła klarowanego kubek od filiżanki, cukru łótów 8, a na posypanie co wyidzie skórki cytrynowéy, cynamonu i wody różanéy.

2. Mąkę wygrzać żółtkami i mlekiem zarobić, drożdzy mniéy iak półkwaterek dobrze wybić, niech stoi.

3. Gdy się ruszy, wybić z masłem, cukrem, cynamonem, skórką cytrynową, i iak naydokładniéy wtenczas wyrobić. W środek konfitury a alstychem wycinać, iak się powtórnie ruszy, i smarzyć.

Pieczenie obwarzanków.

Szklanka masła klarownego, szklanka wody, dwie szklanki mąki, zagotować mąkę, wsypać i dobrze zaparzyć a na gorące iaia bić dopóty aż się ciągnąć pocznie, zastudziwszy, robić ręką lub sprycą, pocukrowawszy wsadzić do pieca.

Mleczko iak się robi.

Bierze się słodkie mleko, przegotuie się; do iednéy filiżanki mleka ubiia się trzy iaia całkie i to z mlekiem miesza się dobrze, dodaiąc do tego cukru w proporcyi — ale słodsze zawsze lepsze, bo niesłodkie mgli. Skórek cytrynowych utartych na tarce, lub wanilii dodaie się. Jak wiele tego mleczka kto mieć chce, tyle weźmie filiżanek mleka, a do każdéy filiżanki trzy iaia. Biorą się formy iakie kto chce, wysmaruie się masłem w środku i wysypuią chlebem tartym. W rondlu bydź powinna woda gorąca. Wstawiaią się te formy w tenże rondel, lecz woda tylko do połowy tych form sięgać powinna. Przykrywa się rondel, stawia się na ogniu i gotuie. To mleczko wzniesie się nad filiżanki lub formy. Probuiąc czy się iuż ugotowało, trzeba nożem sprobować czy się nielepi na nim, potém obkroić każdą formę, wystudzić dobrze, dolawszy galarety lub soku iakiego. Filiżanki lub formy trochę nie pełne bydź powinny.

Rolada.

Bierze się indyk lub gęś, wyimuie się wszystkie kości a mięso kraie się w paski, do tego bierze się inne mięso, iako to: szynka, ozór, słonina, co wszystko w paski się kraie. Trzeba wziąść iay sześć, rozdzielić żółtka od białek, każde osobno usmarzyć na twardo, i kraiać w paski iak mięso; to wszystko wkłada się w skórkę indyka lub gęsi, dobrze się zawiia, wiąże łykiem lub zaszywa mocno, i gotuie. Ugotowane ściska

się serwetą w prassie; skoro dobrze wystygnie, wyimuie się z prassy i pożywa.

Pieczenie mazurków.

Wziąść pół garnca mąki piękney, iay, mleka, drożdży, i zarobić iak na sucharki. Wziąść migdałów słodkich funtów 2, oparzyć, posiekać i wodą różaną skropić; iak będą uwiercone, wziąść do dwóch funtów migdałów, funt cukru przesianego i umięszać dobrze. Można massę dziś na iutro zarobić, postawiwszy w chłodzie. Formy z papieru, masłem młodém posmarować, ciasto cienko porobić w te formy, massę migdałową w nie pokłaśdź, nożem brzegi ciasta pozwiiać, i iaiem ie posmarować, cykatę mieć wykrawaną, układać na téy massie i w piec wolny, choć po chlebie, wsadzić. Jak się opieką, że się zaczną brzegi rumienić, wysadzić ie, wziąść wody różaney wszklankę cukru dostatkiem, mocno wybić, po wierzchu piórkiem smarować, potém w piec wsadzić, probuiąc żeby się nie wysuszyły, to będą floresy cykaty iak za szkłem.

Róża smażona.

Róża nie nadto przekwitła obrywa się i starownie z niéy się obrzyna co tylko iest białego, potém parzy się gorącą wodą na sicie; tymczasom usmarzyć trzeba lekki syrop, biorąc do pół funta róży, dobry funt cukru, w ten syrop włożyć sparzoną różę i dosmażyć do średniéy gęstości; na dosmażaniu wpuścić całą cytrynę.

Pożyczki smażone.

Pożyczki iak naystarowniéy wydrążgać tak, żeby żadna pestka nie została a sok nie wyciekł. Wziąść na funt pożyczek cukru półtora funta, usmażyć syrop, i zalać na gorąco pożyczki; gdy to postoi godzin 24, odlać przez durszlak pożyczki, syrop lepiéy dosmażyć i włożywszy na powrót pożyczki, na węglach smażyć i szumować póki się nie zgęstnie.

Sok pożyczkowy.

Biorą się pożyczki i sypią w rondel, gdy popękaią cedzą się przez sito; leie się ten sok w słoie, tak aby z pięć dni postał, aż troszeczkę zarobi. Do kwarty soku potrzeba funt 1 cukru z którego się robi osobno syrop bardzo gęsty i leie się w sok, a potém razem się zasmaży przez kwadrans. Do tego trzeba aby butelki kilka dni schły, dopiéro w nie pozlewać.

Konfitury czyli Komporty piękne.

Weź dwa funty cukru, naléy kwartę wody i zrób syrop czysty; w małych ale mocnych słoikach ułóż piękne, wybrane, iakie chcesz i iakie masz owoce: truskawki, poziomki, maliny, agrest, pożyczki, wiśnie wszelakiego gatunku, morele, brzoskwinie, renglody, winogrona, i obléy tym syropem, nie dolewaiąc pełno; obwiąż każdy słoik iak naystaranniéy pęcherzem, ustaw w rondlu, przyłóż sianem, naléy zimną wodą, tak żeby słoikom do połowy było i wstaw w ogień wolny, gdy się woda pomału z pół godziny gotuie, zdeym rądel z ognia i postaw w chłodzie; iak woda ostygnie, wyimuy po słoiku, obieray starownie i ustawiay na pułkach w suchém mieyscu. Dla tego małe słoiki się biorą, że raz odwiązawszy który, trzeba prędko spotrzebować, bo skoro powietrze doydzie, psuie się konfitura. Sposób ten smażenia iest iednak naylepszy, nayprędszy, i owoce nie tracą swego kształtu, barwy i oznaki.

Recepta na ciasto Karlsbadzkie.

Masła młodego pół kwarty rozwolnić na ogniu, pół kwaterek cukru miałko tłuczonego włożyć iak się rozmięsza, tak że masło zbieleie, żółtków 29 wbić, zawsze mięszaiąc, i drożdzy łyżek stołowych 3, mąki ile potrzeba w proporcyi; tak niech stoi pół godziny w cieple i dopiéro kłaśdź na blachę, (nie trzeba żeby rosło) i w piec wsunąć.

Przepis Skubaka.

Bierze się do 2 garncy spirytusu, pomarańcz 3, cytryn 6. Gałki muszkatołowéy i kwiatu tegoż trzeba wziąść po szczubatce; skardimonii ziareczek kilka utłuczonych wsypać trochę więcéy iak pierwszych rzeczy; cynamonu kilka kawałków i szafranu trochę; gwoździkami zaś naszpikować cytryny i pomarańcze; to wszystko namoczone, powinno stać tygodni kilka, choćby troszkę dłużéy; potém do każdéy kwarty spirytusu trzeba wziąść 2 funty cukru, robić syrop i mięszać razem.

Sposób robienia kadzidła.

Wódki lewandowéy kubek ieden, wody różaney kubków dwa, gwoździków utłuczonych $\frac{1}{4}$ kubka; wódki pachniącéy iakieykolwiek w dobrym gatunku flaszeczek małych dwie, wszystko razem dobrze zmięszać i gdy przez kilka dni postoi, na rozpalonéy łopatce kadzić; im dłużéy stoi, tém piękniéy pachnie.

Sposób robienia bardzo dobréy musztardy.

Naywłaściwiéy bierze się do tego żółta zwyczayna gorczyca, utłucze się w żelaznym moździerzu, a potém rozgrzeie z lekka na patelni, póki, wziąwszy w palce i ścisnąwszy, nie pokaże się oley, dopiéro odstawiwszy od ognia, wyciśnie się mocno w prassie, aby oddzielić zawieraiący się w niéy oléy; poczém wyciśniona iuż gorczyca tłucze się na bardzo miałki proszek i przesiewa przez sito. Teraz przygotuie się ocet, ile bydź

może, naytęższy, naylepiéy kiedy przez wymrożenie wzmacniany. Na iednę kwartę tego tęgiego octu bierze się drobno pokraianych i suszonych następuiących ziół: łut 1 maieranku, pół łuta draganku, łut 1 tymianu, łut 1 szałwi, tudzież 2 łuty rokambułu. To wszystko powinno moknąć w wspomnianym occie albo na słońcu, albo w miernem cieple za piecem, 3 do 4 dni, potém przecedza się przez płótno. Po odcedzeniu przystępuie się do istotnéy zaprawy musztardy: bierze się tłuczonéy gorczycy, cukru pół funta, cynamonu pół łuta, imbieru pół łuta, gwozdzików pół łuta, koperu kwiatek, a gdy się wszystko dobrze z sobą wymięsza, weźmie się tyle z owego preparowanego octu, ile potrzeba do zarobienia na miękkie ciasta, które w zamkniętém naczyniu glinianém w suchéy zachowuie się piwnicy. Komu się podoba może cukier wyrzucić, ia zaś biorę tylko pół funta i znayduię że to w samą proporcyę.

Suflet cytrynowy iak się robi?

Zgotować cytrynę w wodzie, tak iżby słomką można przebić skórkę, rozetrzéć ią ze wszystkiém wyrzucaiąc ziarnka, od którychby gorycz była. Do iednéy cytryny bierze się 5 iaiek, odłączaią się żółtka od białka; osobno się rozbiiaią, osobliwie białka, aż do naymocnieyszéy piany, i nayprzód żółtka się mięszaią dobrze z cytryną, potém te się mięszaią z pianą dokładnie i wszystko w piec się kładzie.

Kąpiel od puchliny wodnéy.

Trzeba wziąść iesiony trzasek, kory, latorośli, ugotować w wodzie żeby aż czerwono-ciemna była iak szwarcbier, i w tym kąpać się codzień aż pomoże.

Informacya robienia octu.

1. Bierze się cztéry miarki ięczmiennego słodu, cztéry miarki pszennego grubo zmielonego, zmięszać do kupy, nalać na to 18 kwart wody letniéy, i zmięszać dobrze, przykryć i niech tak stoi 3 godziny.

2. Powtórzyć po trzech godzinach i znowu 32 kwart wody wrzącéy nalać; wszystko zamięszać mocno, przykryć na 2 godziny i potém postawić nic nie ruszaiąc; znowu nalać wody zimnéy kwart 32 zamięszać, przykryć dobrze, i niech stoi 2 godziny. Potém bierze się beczkę, któréy dno wybite, w tę beczkę to wszystko wlać, przez przetak przecedzaiąc, ale z tém się trzeba śpieszyć aby nie wystygło; ta gruba massa wyciska się rękami i także się przez przetak cedzi; potém bierze się 2 bochenki chleba grubego, spodnią skórkę od tego chleba się obiéra, i wrzuca się do téy massy przecedzonéy. Trzeba także wlać kwartę 1 drożdży wierzchnich, $1\frac{1}{2}$ kwarty okowity, to wszystko dobrze wymięszać, wziąść grube płótno do przykrywania, i zawiązać tę beczkę dokładnie; na tém płótnie położyć wiązkę siana świéżego; znowu grubém płótnem przykryć z wierzchu i związać mocno. Ta massa powinna stać w cieple niedziel 4, nie zaglądaiąc do niéy; dopiéro po 4ch niedzielach wywierci się w środku beczki dziura i ściąga się na butelki.

Inny sposób robienia Octu.

Do garnca iednego wody bierze się: okowity pół kwarty, drożdży półkwaterek, grochu ziarn piętnaście, skórkę chleba upalić i to wszystko włożyć w garnek lub iakie naczynie inne, papierem owiązać i dziurki porobić dla powietrza. — Niech w cieple postoi 4 tygodnie. — Skutek swóy okaże.

S é r.

Bierze się świeżego sera niesolonego kilka kraianek, pognieść go drobno do garnka, obwiązać papierem: niech stoi aż ugniie; potém bierze się garnek, sypie się soli wiele potrzeba; stawia się w piec ten garnek, aż się sér zupełnie rozmięknie i wybiia się łyżką mocno iak ciasto; mieć do tego wysmarowane rondelki masłem; wyłożyć ten sér do tych rondli, i niech stoi aż wystygnie.

Galareta i Sérek z Jabłek.

Wziąść iabłek kwaskowych kopę, obrać, na cztery części porozkrawać, środki wyiąć. i wstawić podlawszy trochę wody, aby się nie przypaliły, lecz owszem dobrze rozgotowały; przecedzić przez czystą chustkę, aby sok ociekł; nie trzeba wyciskać, boby był nieczysty. Ten sok zmierzyć i brać na funt soku blisko trzy ćwierci funta cukru, potém gotować na równym ogniu szumuiąc, i gdy się, probuiąc, iuż trochę ciągnie, wcisnąć sok od czterech cytryn przecedzony, a potem dogotować aby się kożuch robił na łyżeczce, i kawalił; na końcu wlać w słoieczki. Co się tycze sérka, tę samę marmoladę, z cukrem przyprawną żeby dobrze była słodka, wysadzić i grubo ułożyć, ugładziwszy na blasze, potem włożyć w wolny bardzo piec, gdy na pół przeschnie, pokraiać na kawałki podługowate i dosuszyć w miarę.

Sposób farbowania nici różowo.

Wziąść krokoszu, wsypać w woreczek, zaszyć i moczyć w wodzie miękkiéy przez dni 14, codzień wodę odmieniaiąc; potem wyprać ten woreczek z krokoszem w wodzie czystéy, póki tylko żółta farba będzie szła. — Zrobić ługu makowego, zlać go czysto i ten woreczek prać w ciepłym ługu, żeby wszystka farba czerwonawa puściła; zagotować ten ług i umaczać co iest do farbowania, wyżąć dobrze i sprać w serwatce czystéy.

Sposób przechowania iablek do nowych.

Weź liści dębowych iak z drzewa opadną, włóż w piec po chlebie, i temi liśćmi przesypuy iabłka, układaiąc ie w sołówkach. Postaw sołówki w takiém mieyscu gdzieby nie marzło, a do Maia mieć będziesz iąbłka tak świeże i gładkie, iakby dopiero z drzewa zerwane.

Sposób ratowania w przypadkach nagłey śmierci.

Warunki przywrócenia życia wyratowanym z wody:

1. Dobywszy ciało nieszczęśliwego z wody, trzymać należy głowę i całą postać iego do góry i zanieść do naybliższego mieszkania.

2. Rozebrać go z odzieży, trzeć ciało ręcznikami, aż będzie suche, potém w ciepłym pokoiu, obwinąwszy ie zagrzanemi prześcieradłami i kołdrami, w łóżku położyć.

3. Oczyścić i wytrzeć usta i nos.

4. Ażeby dawne ciepło przywrócić ciału zimnemu: *a.*) obwinąwszy zagrzane żelazo szmatą, żeby zbyt nie paliło, prowadzić niém po plecach, a naywięcéy po pacierzowéy kości; *b.*) gorące cegły albo butelki z ciepłą wodą kłaśdź pod brzuchem, pod pachami, między udami i w nogach pod podeszwami; *c.*) nacierać ciało gorącą flanellą; albo co nad wszystko to iest lepsze: *d.*) zrobić wodę tak ciepłą, albo równo tak gorącą iak ręka wytrzymać może, i w téy kąpieli zanurzyć ciało; *e.*) nacierać ciało mocno dłoniami, nie opuszczaiąc iednak wymienionych środków.

5. Ażeby przywrócić oddech, zatknąwszy usta i iednę nozdrzę, dać mieszkiem w drugą nozdrzę, poruszaiąc przytém wyższą część krtani, dla ułatwienia przystępu powietrza; dąć zaś mieszkiem zwolna dla napełnienia płuc powietrzem, dopóki nie wzniosą się cokolwiek piersi. Powtarzać to tak długo, dopóki życie, ieśli ratunek nie iest iuż zapóźny, nie powróci. Ponieważ ci, którzy utonęli, nie postradali życie przez zapełnienie żołądka wodą, lecz przez skupienie się krwi w lewéy komórce serca i innych przyległych naczyniach, wieszanie więc ciała za nogi i taczanie nic nie pomaga. Naymniéy 10 godzin trzeba dla przywrócenia życia utonionym; nie trzeba więc tracić nadziei ratunku pierwéy, dopóki ten przeciąg czasu nie minie.

Dla ratunku powieszonych można użyć tych samych środków co dla ratunku tych co utonęli.

Ratunek dla zmarzłych. Nakryć całe ciało oprócz głowy i położyć ie w chłodnym nieogrzanym pokoiu; nacierać ie całe śniegiem od brzucha na dół z 10 minut. Późniey nacierać ciało prześcieradłami umoczonemi w zimnéy wodzie. Jeśli uda się przywrócić nieco ciepła, położyć zmarzłą osobę w suchéy lecz nieogrzanéy pościeli i zwolna powiększać ciepło każdéy rzeczy, żeby ciało stopniowo się rozgrzewało. Kiedy zmarzły połykać może, dać mu trochę octu z wodą. Od używania mocnych potraw wstrzymać się należy przez przez kilka dni. W naygorszym razie mogą się przydać środki używane dla przywrócenia życia utonionym.

Ratunek dla uduszonych szkodliwemi wyziewami w piwnicach, kanałach i od swędu węglowego. Starać się wynieść iak nayprędzéy uduszonego na wolne powietrze, rozebrać go całego, skrapiać go octem lub zimną wodą i nacierać go szmatami w tychże umoczonemi, i co się natrze, znowu obcierać, ażeby się ciało zwilżało i ususzało. Dla przywrócenia zaś samego życia, użyć środków służących do ratowania utonionych. Czyń to 6 do 8 godzin.

Przestroga. Kto nie chce ślepo narażać się na niebezpieczeństwo w mieyscach szkodliwemi wyziewami napełnionych, może go łatwo uniknąć, wpuszczaiąc w nie, nim się sam spuści, palącą się świecę na powrozie: ieśli świeca zgaśnie, niech się strzeże narażać życia.

Appoplexya przez też same okazuie się symptomata co uduszenie przez szkodliwe wyziewy; też same więc mogą być użyte środki w ratowaniu. Nayspiesznicy trzeba rozwiązać chustkę na szyi chorego i rozebrać całego. Jeśli cyrulik iest w bliskości, kazać mu krew puścić.

Ratunek dla piiaków. Piiaństwo sprawia odrętwiałość (stupor) ciała, która poczyna być niebezpieczną, skoro się nad 12 lub 14 godzin przedłuży. Nayskutecznieyszy środek w tym razie przymieszać do kieliszka wody 3 grany cremortartari (tartar. emetic.) i dać wypić choremu; co 10 minut to samo powtarzać, dopóki nie pocznie womitować. Jak mu się mgło zrobi, dać do picia ziołek chamomil., co ułatwia womity. Kiedy womity iuż swóy skutek sprawiły, dać mu co 10 minut szklankę wody z łyżką wyciśnionego soku cytrynowego lub téż z łyżką octu. Nacieray ciało flanellą w occie maczaną i okładay szmatami w zimnéy wodzie umoczonemi głowę. Przytém staw butelki z gorącą wodą miedzy łytki i w nogach.

Sposób na omdlenie z gorąca.

Wyprowadź osobę z mieysca licznym ludem napełnionego, co to omdlenie sprawiło, wolne powietrze orzeźwi ią; wyley na rozpaloną panewkę lub cegłę, octu i pozwól wdychać parę od niego choremu, a wkrótce przyidzie do siebie.

O CELNIEYSZYCH MALARZACH POLSKICH.

1) *Szymon Czechowicz*, urodzony w Wieliczce z rodziców pochodzących ze Lwowa, mieszkał początkowo w swém rodzinném miasteczku. Przez wrodzony talent dostawszy się do Włoch, w ciągu siedmioletniego w nich pobytu, z chlubą dla siebie go rozwinął. Obraz Chrystusa na krzyżu, pędzla iego, w szpitalu pielgrzymów Polskich w Rzymie, iest po dziś dzień dziełem dobrego gustu. Wróciwszy do Oyczyzny, zastał swą siostrę zaślubioną Szmuglewiczowi, malarzowi optycznemu. Wkrótce obadwa udali się do Warszawy i wspólnie założyli dla młodzieży malarską szkołę. Tutay, słynąc z talentu, był wielce używany do malowania obrazów kościelnych (gdyż wówczas pobożność i zgromadzenia naywięcéy utrzymywały artystów). Niemasz prawie znacznieyszego miasteczka w Polsce, w którémby kościół nie był przyozdobiony obrazem pędzla tego szanownego artysty; tym bardziéy, iż maiąc liczną szkołę, która iuż była gust iego przeięła, wydołał obfitym pracom. Pierwszy, można powiedzieć, Czechowicz w Polsce był tyle szczęśliwy, iż doszedł tego stopnia talentu, który po dziś dzień na pochwałę zasługuie. Jego dzieła są nacechowane pięknym i poprawnym rysunkiem, przyiemnym i słodkim kolorem, i dla tych można go nazwać Polskim Tycyanem.

Lecz nie same tylko obrazy kościelne zatrudniały pędzel Czechowicza, równą dzielność iego i w portretach okazał. Portrety ręki iego widzieć można w domu XX. Sapiehów i Radziwiłłów. Szczególniéy uczcił Czechowicza Hieronim Xiąże Radziwiłł, gdy sprowadzaiąc go dla malowania siebie do Ołyki, swéy rezydencyi, wysłał po niego poiazd i kuchnię.

Zakończył życie Czechowicz w Warszawie za panowania Stanisława Augusta, przeżywszy lat 74. iest pochowany u Kapucynów. Był prawdziwym oycem swéy szkoły, obyczayny, pełen religii, słodki w obcowaniu, ludzki i szczery przyiaciel każdego młodzieńca. W pozostałych dziełach iego znayduiemy prawdziwy gust włoski, smak dobry, rysunek lekki i poprawny, kolory przyiemne i dobry układ draperyi. Wielu podróżnych oddaie mu zaletę prawdziwego geniusza.

Malarze Krakowscy.

2) *Kończa Tadeusz* urodzony w Krakowie na Kleparzu; wcześnie udał się na dwór Biskupa Załuskiego. Ten widząc w Kończy talent do rysunku, wysłał go dla wydoskonalenia się do Rzymu. Za powrotem swym do Krakowa, prócz portretu Biskupa Załuskiego, dobroczyńcy swego, umieszczonego w Epitafium OO. Franciszkanów, malował także obrazy kościelne, z których dwa, to iest: S. Kazimierza Królewicza i S. Woyciecha, znayduią się w kościele katedralnym w Krakowie; S. Michała w wielkim ołtarzu na Skałce i obraz wystawiaiący śmierć S. Józefa u Missyonarzy. Pędzel iego iest pewny, koloryt dobry. Powrócił do Rzymu i tam umarł. Tego malarza wielu późnieyszych naśladowało.

3) *Orłowski* i

4) *Janowski*, uczniowie Kończy, nie maiąc innych wzorów prócz swego nauczyciela, zostawili niektóre prace w iego guście.

5) *Radwański* malował naywięcéy al fresco. W kościołach XX. Piiarów, OO. Franciszkanów i kilku innych w Krakowie są ieszcze zabytki iego pracy.

6) *Janowski*, brat poprzedzaiącego, wiele malował do kościoła OO. Franciszkanów w Krakowie. Pędzel iego śmiały lecz niepoprawny.

7) *Gutowski*, urodził się w Krakowie r. 1753. umarł 1812.

8) *Młodziński*, współkolega poprzedzaiącego, lecz nieco starszy, malował obrazy do wielu kościołów, w Krakowie.

9) *Michał Stachowicz*, uczeń poprzedzaiącego, przeszedł w sztuce mistrza swego. Był synem drukarza Krakowskiego. Nie był nigdzie za granicą, lecz przez swóy szczęśliwy geniusz i imaginacyą, przewyższył innych malarzy Krakowskich. Pracował z wielką pilnością i przez tę nabył znacznéy wprawy; ale zbyt spiesznie pracuiąc, nie mógł wykończać dokładnie dzieł swoich. Prace iego al fresco w pałacu Biskupów i w sali Jagiellońskiéy szczególniey zastanawiaią widza przez obfitość i oryginalność myśli. Umarł w Krakowie 1825.

10) *Kazimierz Cisowski*, braciszek zgromadzenia OO. Dominikanów w Krakowie, przyozdobił korytarze tego zakonu historyą męczeństwa Dominikanów przez Tatarów spełnionego. Pędzel iego iest śmiały i ma dosyć wyrazu. Umarł r. 1726 w Jadłowiku.

11) *Franciszek Lekszycki* albo *Lexicki*, Bernardyn w Krakowie. Zostawił pamiątkę swego talentu na Kalwaryi. Cztery obrazy ukrzyżowania Chrystusa bardzo dobrze rysowane i kolorowane. Równie i inne trzy w Krakowie znayduiące się, chociaż kopie, zasługuią iednak na pochwałę.

Malarze Warszawscy.

12) *Franciszek Szmuglewicz*, syn malarza dekoracyinego narodowego króla Augusta III. Czechowicz, wuy iego, widząc talent malarski w siostrzeńcu swoim, polecił go JX. Gedroycowi Biskupowi Zmudzkiemu. Ten młodego Szmuglewciza, podówczas 16 lat maiącego, wysłał do Rzymu, i oddał na naukę Maronowi, szwagrowi Mengsa. W Rzymie przepędził Szmuglewicz lat dwadzieścia dwa, i dopiero po śmierci Czechowicza powrócił do Warszawy, będąc zatrudniony od cudzoziemców, a szczególniey od Anglików konserwatorów starożytnych obrazów. Z rysunków iego mamy statuaryusz poczęści pracy Szmuglewicza, Terme di Tito, wydanie in folio, nad którem wspólnie z P. Brenno pracował. Przyiaźń iaką z P. Brenno zawarł, do śmierci zachował. P. Brenno, zostawszy przy dworze Rossyiskim generalnym inspektorem budowli w Petersburgu za N. Cesarza Pawła I, maiąc sobie poleconą budowę zamku S. Michała, przedstawił swemu Monarsze Szmuglewicza. Wezwany z Wilna do Petersburga, przyozdobił dworską kaplicę obrazem Sgo Michała strącaiącego złych duchów; i wielu innemi zdobiącemi szczególniey sufity wspomnionego zamku. Nieszczęściem, choroba oczu, którą był dotknięty za swém przybyciem do Wilna, na professora malarstwa przy tamteyszym uniwersytecie, za sprowadzeniem się do Petersburga, powiększyła się. I dla téy przyczyny, lubo wszystkie iego kompozycye są dobre, iednak w nich wykończenia brakuie. Powróciwscy do Wilna, pełnił obowiązki professora malarstwa, gdzie w r. 62 wieku swego umarł.

Pozostałe obrazy w kościele XX. Bazylianów w Warszawie, które są iedne z naypięknieyszych pędzla tego artysty, i inne dla różnych znakomitych osób malowane, przed wpadnięciem w nieszczęsną słabość oczu, nie mogą póyść w porównanie z późnieyszemi, w których już niema ani zwyczaynego iemu smaku, ani pociągu. Rysunki są nayznakomitszą częścią iego sztuki. Rysował z taką łatwością i tak wiele, iż zdaie się trudném być do uwierzenia dla tego, który nie patrzał na ciąg pracy iego. Znayduią się mniéy więcey doskonałe, bo nie w każdym przedmiocie może miéć artysta równy pociąg; lecz niektóre są nadzwyczay gustowne, a zawsze robione z śmiałością iemu tylko właściwą. Znał równie architekturę i optykę i wielce był używany od architektów, w celu przyozdobienia gmachów, tak zewnątrz iak i wewnątrz. Kraiowidy miejsc znaiomszych także z gustem oddawał; a co większa, umiał zawsze szczęśliwie obierać punkt oka. Xiężna Marszałkowa Lubomierska zatrudniała iego rękę w tym przedmiocie.

Nie trudnił się portretami; ieżeli zaś przez przyiaźń lub na naleganie znakomitych osób, aby sam nad ich portretami pracował, skłonił się do malowania, więcéy w nich szukał rysunku, a przez to podobieństwa, aniżeli starał się zastosować koloryt, bo sposób raz przyięty we wszystkich swych dziełach zachował. Na szczególnieyszą uwagę zasługuie portret Xiężny Marszałkowéy, który z pamięci malował. Twarz w nim wspaniała, koloryt naydelikatnieyszy. Po śmierci Szmuglewicza portret ten dostał się w ręce P. Gintera.

Charakter Szmuglewicza był naylepszy, lecz nie maiąc w sobie dworszczyzny, nie był szczęśliwym w kierowaniu się, mimo dzielności swego talentu. W obcowaniu słodki, przyiaciel wierny, dla familii był oycem i dobrodzieiem; aby zaś iéy więcéy mógł świadczyć, nie wszedł w związek małżeński.

X. Golański w rozprawie o Szmuglewiczu mylnie mówi: że familia iego z Zmudzi pochodzi, bo Szmuglewiczowie nigdy na Zmudzi nie byli.

13) *Antoni Szmuglewicz*, brat starszy Franciszka, miał wziętość w Warszawie; szczególniéy malował dekoracye teatralne i ozdoby pokoiowe. Umarł we dwa lata po bracie.

14) *Jasiński*, kollega Szmuglewiczów; malował w tym guście co Antoni Szmuglewicz i miał równą z nim wziętość. Bawił przez nieiaki czas w Rzymie, dokąd, według dawnieyszego zwyczaju, udawano się jako pielgrzymi, i tamże znaydowano schronienie w szpitalu Polskim Sgo Stanisława.

15) *Mainkowski*, Równie kollega poprzedzaiących, w Warszawie znaiomy z malowań arabesków, do czego był wielce używany. Prace iego w wielu domach widzieć można.

16) *Bykowski*. Znany z kwiatów, któremi w malowaniach al fresco nayczęściéy zdobił kominki. Wielce był lubiony, posiadał zręczność w malowaniu; umarł już w podeszłym wieku.

17) *Płoński*; uczeń starego Norblena w Paryżu, niepoślednego był talentu. W czasie rewolucyi roku 1791. wybrał się do Hollandyi i z niemałą korzyścią wrócił do Warszawy za Xięstwa Warszawskiego, lecz wkrótce umarł.

18) *Woyniakowski*, urodzony w Krakowie r. 1788. Był polecony i z małą pensyyką oddany do szkoły Bacciarellego przez JX. Sebastyana hr. Sierakowskiego, kustosza kapituły Krakowskiéy. Znacznie w talencie malarskim postąpił. Przy niepomyślnościach kraiowych umarł w r. 1809. w biednym stanie.

19) *Tokarski*, uczeń Bacciarellego i naywiernieyszy naśladowca robót iego. Był dozorcą galeryi króla Stanisława Augusta. Znany z swych prac w Warszawie.

20) *Topolski*, rodem z Wołynia, uczył się u Szmuglewicza; był w opiece pułkownika Miaskowskiego. Miał wiele zdatności, malował tak portrety iak obrazy historyczne. Umarł r. 1812 w Warszawie, przeżywszy lat 46.

21) *Raiecka*, wysłana z Warszawy do Paryża przez P. Marto, malarza pastelowego nadwornego króla Stanisława Augusta. W Paryżu wiele malowała portretów w dobrym guście. Szczęśliwa w doskonałém trafianiu przyjęła gust Greuza. W późnieyszym wieku ociemniała.

Od wieków istniały w Polsce zakłady czyli towarzystwa (confraternia) malarskie. I tak iuż za czasów Kazimierza Jagiellończyka r. 1491 było takie towarzystwo w Krakowie, pod tytułem S. Łukasza. Późniey, za Zygmunta III r. 1631., za Jana Kazimierza r. 1661., za Augusta II r. 1712, a szczególniey za Stanisława Augusta 1781 towarzystwa malarskie przywileiami obdarzone i magistratowi miasta Krakowa w opiekę oddane zostały; z tém ostrzeżeniem: »aby osoby zagranicznych artystów protekcyą uniwersytetu zasłonione były«. Przywileie te obięte są w xiędze, przez Senat Rządzący Rzeczyp. Krak. Bibliotece Uniwersyteckiéy darowanéy.

NIEKTÓRE WIADOMOSCI O DAWNYCH SŁOWIANACH.

Po przyjęciu wiary Chrześciańskiéy, Słowianie porzucić musieli dawne swoie obrządki przy urodzinach zachowywane, albowiem chrzest zastąpić one był powinien. Dlatego więc w zwyczaiu zaledwie pozostały nieiakie ślady takowych obrzędów, z których, lubo nic pewnego docieć nie możemy, postrzegamy atoli, iż urodzenie z obrządkiem religiynym obchodzić musiano, o czém dawni Pisarze zupełnie zamilczeli, a późnieysi nic dostatecznego w téy mierze powiedzieć nie mogą.

»Gdy niewiasta ma rodzić, tedy naystarsza kobieta, pospolicie babka, odbywa wszelkie przy niéy posługi i dlatego dotąd usługuiącą przy położnicy babką nazywaią. U Dalmatów krewni posełaią położnicy iedzenie, które babine zowią. Dzieciom nadawano nazwiska, lecz niewiadomo w iakim czasie i z iakim obrządkiem; teraz nie maią dawnych nazwisk ale pospolicie same Chrześciańskie. Szlachta narodowa, nadawane swym dzieciom nazwiska, szczególniéy lubiła kończyć następuiącemi wyrazami: *mir* (pokóy) *gost*, *sław* i t. p. Upokoleń pod ogólném nazwiskiem Słowian: Merzamir, Akamir, Kelagast, Audragast, Piragast, Ardagast, czasem też Muzok (mąż, mężny). U Serwian zaś Boisław, Radosław, Pribisław, Czesław, Primisław, Właslemir, Muntemir, Stroiemir. U Chrobatów: Terpemir, Krasemir, Mirosław. U Rossyan: Swiatosław, Rostisław, Władysław, Jaromir. U Słowian Niemieckich: Pribisław, Radegast.

W wyższéy Łuzacyi, po nawróceniu Wendów, wprowadzono zwyczay, iż kumowie biorąc od rodziców dziecko do chrztu, mówili: bierzemy poganina; oddaiąc zaś po ochrzczeniu mówili: wzięliśmy poganina a oddaiemy chrześcianina.

Lubo nie znayduiemy żadnéy w historyi wiadomości, z iakim obrzędem dawni Słowianie przy urodzeniu nadawali imiona, zdaie się iednak, iż niepodobną iest rzeczą, ażeby to nadawanie imion nie było połączoném z iakowym obrzędem religiynym, przymierze ze czczonemi przez rodziców i kraiowców bogami oznaczaiącym.

Czytamy w historyi Polskiéy o uroczystych postrzyżynach króla Ziemomysła, syna Piasta, i króla Mieczysława syna Ziemomysła, które, wedle pogańskiego zwyczaiu, w siódmym roku życia, przy obrzędach religiynych następowały. Postrzyganie włosów w tym czasie, musiało oznaczać ponowienie przymierza z bogami; albowiem oddaiący się w opiekę Perunowi, ostrzygali sobie włosy i te u nóg iego posągu składali. Przy zawieraniu traktatów, podawali Słowianie swym sprzymierzeńcom kłęb swoich włosów, iako godło przymierza. Dotąd po niektórych mieyscach ostrzyganie włosów znaczy niewolę i upośledzenie. Co do postrzyżyn w siódmym roku życia uroczyście czynionych, zdaie się, iż obrządek ten połączony był z fizyczną i moralną człowieka potrzebą. Hufland i inni sławni lekarze, ważne odkrywaią przyczyny, dla których włosy dzieciom strzyżone być nie powinny. Mogło to być znane i Słowianom? W siódmym wieku zaczynaią się nieco rozwiiać poięcia umysłowe: zatém w tym czasie, po uroczystych postrzyżynach, po uroczystém przymierzu z bogami, zaczynano może uczyć prawideł religii pogańskiéy.

Za Mieczysława I przysłany był przez Papieża Jana XIII. Idzi kardynał biskup Tuskulański do urządzenia hierachii kościelnéy, a razem »sprowadzeni (mówi Naruszewicz) różnemi czasy na osadzenie nowo założonych katedr, uczeni i pobożni ludzie, częścią z Włoch, częścią z Niemiec, co przez cały prawie wiek na potém

trwało, póki naród świeżo z prostoty i grubiaństwa wydobyty, a bardziey pomocą i intrygami wdzieraiących się na Biskupstwa bogate cudzoziemców, za gruby ieszcze i niezdolny miany, za powagą królów swoich, nie znalazł na łonie własném zdatnych do rządu kościelnego mężów. Tenże Legat miał potwierdzić, imieniem papieskim, wszystkie biskupstwa i kościoły katedralne; wszystkim dyecezyom granice wsiami, miastami i rzekami określić, oraz inne do porządku i karności duchowieństwa należące rozporządzenia poczynić. Długosz powiada, iż każdy z tych kościołów miał szczególne od kardynała listy i przywileie, sobie na pismie nadane: lecz te starożytne, a do wywodu dawności i opatrzenia funduszów potrzebne pisma, bądź niedbałém onych strzeżeniem zaginęły, bądź częstemi w Polsce, gdzie niewiele naówczas było murowanych gmachów, pożarami strawione zostały. Odtąd tedy ięzyk łaciński stał się konieczną i nieodzowną potrzebą. Duchowni z obcego narodu utrzymywali szkoły, ucząc samego tylko ięzyka łacińskiego; blisko lat 100 sami Włosi i Niemcy byli sługami kościoła i nauczycielami ludu. Słowianie Polscy, podobnie iak każdy naród, nie łatwo nową wiarę przyymuiący, często do poganizmu powracać usiłowali, i przy podaney sobie sposobności na bunty i rozruchy odważali się. Po śmierci Bolesława Chrobrego, wedle Nestora i Kosmy Pragskiego, zabiianie Xięży i Boiarów, oraz prześladowanie Chrześcian nastąpiło. Był to tylko za Bolesława przytłumiony ogień, który po iego śmierci płomieniem wybuchnął. Jeszcze nie wygasła z pamięci Polaków niechęć przeciwko chrześcianom i ich duchowieństwu, która to niechęć bez wątpienia do takowych rozruchów i odstąpienia od wiary chrześcianskiey pobudzać mogła. Do takowych podżegań mogły ieszcze za życia Bolesława Chrobrego należyć pisma pogańskich kapłanów, przymioty ich bogów i prawa religiyne w sobie zawieraiące, albowiem Xiąże Jabłonowski powiada, iż ten Monarcha wszystkie starożytne rękopisma popalić kazał, aby Polacy szabli raczey aniżeli pióra pilnowali. Naruszewicz uważaiąc, iż ten Monarcha zakładał kościoły i rozszerzał światło, nie widzi przyczyny, dla którey by popalenie tych rękopismów z woli iego nastąpić musiało; lecz tenże sam Naruszewicz mówi, iż Bolesław »mnisze zgromadzenia dla nauki poddanych swoich w Polsce osadzał i hoynie nadawał.« Temi mniszemi zgromadzeniami byli Benedyktyni, którym wprawdzie winien świat uczony dochowanie starodawnych świeckich nauk, iż iednak z cudzych kraiów, szczególnie tylko dla pomocy Biskupów i do uczenia łacińskiego ięzyka sprowadzeni, nie mogli mieć żadnego uczucia i uszanowania dla dawnych pomników ięzyka słowiańskiego, tém bardziey, iż ięzyka tego nie znali i że przekonani byli, iż takowe pomniki ięzyka, tchnęły poganizmem i do odstąpienia od wiary chrześciańskiey były pobudką; mógł więc Bolesław, widząc potrzebę innych w kraiu nauk, rozszerzać i upowszechniać one w inny sposób i póyść dla dobra i spokoyności swego narodu za poradą obcych duchownych, aby bałwochwalcze pisma, podobnie iak ich bogi i kościoły, religii chrześciańskiey szkodliwe, a powodem rozruchów i zamieszek być mogące, i iedynie tylko ze względu historyi i ciekawości na przyszłość cenione, zniszczonemi zostały, pokrywaiąc pozorną ten postępek przyczyną, aby Polacy szabli raczey niżeli pióra piinowali.

Duchowni od obcych przybyli narodów, przez lat sto utrzymuiąc szkoły i ucząc tylko samego ięzyka łacińskiego, iuż to przez uprzedzenie, iuż to przez wzgardę narodu, powrócić do bałwochwalstwa lub przyiąć reformę Focyusza, skłonnego, starać się mogli wszystkie dawne pomniki kraiowego ięzyka w niepamięci zagrzebać i samymże narodowcom ich ięzyk za dziki, barbarzyński i pogański wystawiać; przytém zaymuiąc pierwszy stopień w względzie oświaty narodowey, a tém samém maiąc naypierwsze prawo i razem sposobność do pisania dzieiów narodowych, założyli pierwszą ich epokę od przyięcia wiary chrześciańskiey, nie zadaiąc sobie pracy zbierania potrzebnych do tego wiadomości, które, czyli w podaniach czyli w pismach nieznanego im ięzyka, znaydować się były powinny. Gardzili oni tém wszystkiém, co tylko z czasów poganizmu pochodzić mogło, czego iasny i widoczny znayduiemy dowód w Marcinie Gallu naydawnieyszym kronikarzu naszym, który podaiąc nazbyt krótką wiadomość o poprzednikach Mieczysława, kończy temi słowy: »Sed istorum gesta, quorum memoriam vetustatis oblivio abolevit, et quos error et idolatria defaedavit, memorare negligamus. (Lecz ich czynów, ponieważ długość czasu pamięć ich zatarła i ponieważ w błędzie i pogaństwie zostawali, opisywać nie będziemy.)

Władza, oświata i pióro, przez lat sto zostaiąc w ręku duchownych z obcego narodu pochodzących, obcym ięzykiem mówiących, piszących i nauczaiących, tyle na przyszłość w umysły rodaków wpoić zdołały, iż w ięzyku łacińskim, aż do czasów Zygmuntów, wszelkie czynności publiczne ułatwiano, zaś w tymże samym ięzyku, aż do czasu zniesienia Jezuitów i wydania przez kommissyą edukacyiną w ięzyku Polskim dzieł elementarnych, wszystkich nauk uczono.

Słowianie Ruscy, nie mogli także zachować dawnych, z czasu poganizmu, pomników ięzyka. Skoro tylko duch prawdziwey religii ich ozionął, duchowni nietylko oboiętnie takowe pomni-

ki uważać, lecz nawet przez uczucia religiyne, do zastanowienia się i ocenienia onych wstręt mieć byli powinni. Od opinii duchownych zależy opinia narodu, a tak czas za czasem niknąć musiały dawne pomniki, które ze względu religiynego, szanowane być nie mogły.

Słusznie ięzyk nazywać mogli ięzykiem pogańskim, albowiem ten, koniecznie napełniony bydź musiał zdaniami, maxymami i przypowieściami pogańskiemi, czego dotąd pozostałe ślady zupełnie zatartemi być nie mogły; słowa Łado, Łady, a ztąd ładny, ładna, i t. p. nie dla inney iak dla téy przyczyny wyszły z używania, iż do bóstw Lady, Łady stosowanemi były. W mowie Ruskiey nieco więcéy niżeli u nas pozostało wyrażeń stosownych do poganizmu. Zaklinaiący się Rusin mówi: »Boh mene ubiy;« wyrażenie to stosuie się do bóstwa Peruna lub Czerno-boha, które w każdym razie występki ludzkie karały. Przeklinaiąc kogo mówi także niekiedy Rusin: Szczob tebe czorny boh ubił — szczob na tebe pryszła czorna hodyna — szczob na tebe Diw pryyszow. Diw, po polsku dziw, dziwo, było bóstwo karzące i prześladuiące.

DYOGENES.

Urodził się 3go roku 91 Olympiady, umarł 17 roku 114éy maiąc lat 90.

Dyogenes, cynik, syn Izecyusza bankiera, urodził się w Synopie, mieście Paflagońskiém. Oskarzony został iakoby z oycem monetę fałszował. Izecyusz umarł w więzieniu, syn schronił się do Aten. Skoro tam przybył, udał się do Antystena, ale ten przyrzekł był sobie, że nigdy ucznia mieć nie będzie, odepchnął go więc swym kiiem. Dyogenes nachylił się żadnego nie okazuiąc zdziwienia. »Biy, biy, powiedział, niema tak mocnego kiia, któryby mnie odpędził od ciebie.« Antysten, wzruszony tą stałością, przyiął go.

Dyogenes wygnany z kraiu, niemaiąc od nikogo pomocy, musiał żyć bardzo biednie. Spostrzegł raz myszkę igraiącą swobodnie, bez kłopotu, gdzie nocleg i strawę znaydzie. Za iéy przykładem iść umyślił, wprawiaiąc się do umnieyszenia ile możności potrzeb swoich. Podszył płaszcz, ażeby mu za posłanie i nakrycie mógł służyć; kiy, torbę i czarę, iedynym swoim sprzętem uczynił i cały ten dobytek nosił zawsze, kiy wtedy tylko, gdy szedł w pole, albo kiedy był słaby. Chodził boso, bez sandałów, nawet w czasie gdy śnieg okrywał ziemię; chciał się przyzwyczaić do iedzenia surowego mięsa, ale tego uskutecznić nie mógł.

Prosił raz iednego ze znaiomych, ażeby mu pozwolił małego kącika w swoiém mieszkaniu; gdy ten zwlekał odpowiedź, wziął beczkę, którą toczył przed sobą i iuż nigdy nie miał inney posady. W naywiększe upały, tarzał się w gorącym piasku, w zimie obeymował posągi śniegiem okryte, ażeby się przyzwyczaić do zimna i gorąca.

Pogardzał światem całym, Platona i uczniów iego miał za marnotrawców i żarłoków; mówców nazywał służalcami ludu, a widowiska cudami szalonych; zgoła nic nie uszło iego satyrycznego ięzyka.

Jadł, mówił, spał, gdzie mu się zdarzyło. Czasem, wskazuiąc na przysionek Jowisza, wołał: Jakież mi piękne mieysce do obiadów moich Ateńczycy zbudowali.

Mawiał często: Kiedy patrzę na tych nauczycieli, tych lekarzy i filozofów, których tyle na świecie, mam ochotę sądzić, że człowiek mądrością bardzo się wyniósł nad zwierzęta; ale gdy postrzegam wieszczów, tłómaczów snów, ludzi nadętych bogactwem i zaszczytami, przekonywam się, że naygłupszy ze wszystkich zwierząt.

Raz przechadzaiąc się, obaczył dziecię piiące wodę z dłoni. »Co? zawołał zawstydzony, dziecię ma lepiéy wiedzieć odemnie, bez czego obeyść się można?« a wyiąwszy czarę z torby, rzucił ią o ziemię, iako sprzęt niepotrzebny.

Chwalił zarówno tych, którzy, maiąc się żenić, nie ożenili się; iak tych którzy, maiąc puścić się na morze, zostali na lądzie; ludzi powołanych do wysokich urzędów a gardzących niemi, uważał za równie rozsądnych z tymi, którzy wezwani do królewskiéy uczty, przełożyli nad nią skromny obiad domowy.

Trudnił się iedynie moralnością, inne zaniedbuiąc nauki. Miał dowcip bystry i przewidywał łatwo, co mu kto przedstawiać będzie.

Zdanie iego o małżeństwie byłoby raziło hordy dzikie, naymniey oświecone.

Nie sądził, aby złém było brać drugim rzeczy nam potrzebne. Chciał żeby nikt nie martwił się niczém; lepiéy, mawiał, pocieszyć się iak powiesić.

Jednego dnia mówił w przedmiocie bardzo poważnym, każdy go mijał, i nikt nie słuchał; zaczął więc śpiewać, natychmiast mnóstwo ludzi się zbiegło; strofował ich mocno za tę pogardę rzeczy ważnych, a próżnych zamiłowanie.

Dziwił się, że autorowie tak się dręczyli nad spisaniem wszystkich nieszczęść Ulissessa, a własnéy nie zapobiegali nędzy.

Ganił muzykantom, że nastraiali muzyczne narzędzia; nie myśląc o nastroieniu przyzwoitém własnych umysłów.

Strofował matematyków, że patrzą na słońce, xiężyc i gwiazdy, a nie widzą tego, co na ziemi się dzieie; gniewał się na mówców, że więcey myślą o tém iak dobrze mówić, niźli iak dobrze czynić.

Śmiał się z tych, którzy składaią ofiary Bogom, żeby zdrowia od nich otrzymać, a po skończonych obrzędach zbytkuią przy uczcie.

Nareszcie mawiał: że we wszelkich względach, każdy chce bydź piérwszym, tylko na drodze cnoty nikt o ten zaszczyt się nie dobiia.

Jednego dnia, Dyogenes postrzegł, że Platon przy uczcie wspaniałéy same tylko iadł oliwki: „Czemuż, powiedział mu, ty który udaiesz mądrego, nie iesz tu potraw Sycyliyskich?“ Ja i w Sycylii owocami tylko żyłem, rzekł Platon. A pocóż było tam ieździć? dodał Dyogenes: małoż owoców w Atenach?

Innego razu, Platon będąc w Sycylii, przyimował u siebie kilku przyiaciół Dyonizyusza tyrana; Dyogenes wszedł do niego, a stanąwszy na pięknym kobiercu, powiedział: „Depcę dumę Platona!“ — „Ale także przez dumę“, rzekł mu Platon.

Sofista ieden chciał okazać subtelność rozumu Dyogenesowi, i tak się do niego odezwał: „Nie iesteś tém, czém ia iestem; iam iest człowiek, więc ty nie człowiek.“ — Lepiéy tak było powiedzieć, rzekł Dyogenes: „Nie iestem tém, czém ty iesteś; tyś człowiek, więc ia nie człowiek.“

Pytano go się: „czy widział gdzie ludzi w Grecyi?“ — „Widziałem dzieci w Lacedemonie, ale ludzi nigdzie“ odpowiedział.

Raz w południe przechadzał się z zaświeconą latarnią; spytano go: „czego szuka?“ — „Człowieka!“ odpowiedział.

Innym razem, w środku ulicy wołać zaczął: „Ludzie! ludzie!“ Zbiegło się mnóstwo ciekawych; a on wziął się do kiia i rozganiał ich, mówiąc: „Ja nie was, ia ludzi wołam.“

Demostenes był w karczmie i spostrzegł przechodzącego Dyogenesa; skrył się. — „Nie kryi się zawołał na niego: bo ugrzęźniesz.“

Raz wszedł na pół ogolony do izby gdzie młodzież się bawiła; nieprzyzwoicie z nim się obeszli; dla ich ukarania, napisał ich imiona na papierze, przylepił sobie do pleców, i tak chodził po ulicy chcąc ich osławić.

Oszust iego wymawiał mu ubóstwo. „Jeszczem nie widział, rzekł mu Dyogenes, żeby kogo za ubóstwo powiesili, ale za oszustwo już wielu wisiało.“

Mawiał często: „iż rzeczy naypotrzebnieysze naymniéy były szacowane; posąg marmurowy kosztował trzy tysiące sztuk pieniędzy, a za korzec mąki nie płacono i dwudziestu.“

Jednego razu chcąc się kąpać, postrzegł, że woda bardzo brudna była. „Kto się tu wykąpie, gdzież się umyć póydzie?“ zapytał.

Dyogenes utrzymywał, że mądrym na niczém zbywać nie powinno, i że zarządzać mogą tém wszystkiém co iest na świecie. Wszystko do bogów należy, mawiał, mądrzy przyiaciołmi są Bogów; między przyiaciołmi wszystko iest wspólne, a zatém wszystko iest mądrych. Dla tego, kiedy czego wymagał, mówił: „Mnie to oddać należy.“

Raz Alexander przeieżdzaiąc przez Korynt, pragnął widzieć Dyogenesa, który tam był wtedy; zastał go siedzącego na słońcu, naprawiał beczkę swoią. „Jestem ów wielki król Alexander! powiedział mu. „A ia iestem pies Dyogenes!“ odpowiedział filozof. „Nie boisz się mnie?“ mówił daléy Alexander. „A czyś ty zły czy dobry?“ spytał Dyogenes. „Jestem dobry“ rzekł król. „Któż się dobrego boi?“ powiedział mu na to. Podobała się bardzo ta śmiałość Alexandrowi i pytał się skwapliwie Dyogenesa, coby mu dać można? „Proś o co chcesz, wszystko uczynię!“ mówił. — „Zeydź z mego słońca!“ rzekł filozof. Alexander zdziwił się, widząc człowieka wyższego nad wszelkie rzeczy ludzkie. „Powiedzże teraz, odezwał się Dyogenes: kto bogatszy, czy ten który zaspokoiony płaszczem i beczką, czy ten któremu na królestwie nie dosyć, i życie naraża dla rozszerzenia iego granic?“ Dworzanie Alexandra gniewali się, że król rozmawia z takim człowiekiem, który nawet nie wstał przed nim; Alexander to spostrzegł i powiedział, „Gdybym nie był Alexandrem, chciałbym bydź Dyogenesem.“

Raz gdy Dyogenes iechał do Eginy, wzięty był przez rozbóyników morskich, którzy go zawieźli do Krety i tam na targ wystawili. Żadne go nie okazał zmartwienia, a zobaczywszy człowieka nazwiskiem Xeniada, tłustego i dobrze ubranego, powiedział: „Temu mnie przedaycie, ten potrzebuie pana.“ I w istocie kupił go Xeniad; dał mu dzieci swoie do prowadzenia. Dyogenes wielkie miał o nich staranie, kazał im się uczyć wyiątków z naylepszych poetów i treści iego filozofii, którą umyślnie dla nich zebrał, kazał im się ćwiczyć w gonitwach, polowaniu i ieździć konno, strzelać z łuku. Przyzwyczaiał

ie do prostego iadła i napoiu, prowadził po ulicach boso, źle ubrane. Dzieci kochały go bardzo. Kiedy tak Dyogenes był w niewoli, kilku przyiacioł wykupić go chciało. „Szaleni iesteście, powiedział im, czy nie wiecie, że lew nie iest niewolnikiem tych którzy go żywią, oni są niewolnikami iego."

Raz Dyogenes usłyszał ogłoszenie iako Dyonizyusz zwyciężył ludzi w igrzyskach olympiyskich. „Mówcie niewolników i nieszczęśliwych; ia ieden zwyciężyłem ludzi!" powiedział.

Kiedy mu kto mówił: „starym iesteś, odpoczniy", odpowiadał: „Kto do końca mety dobiega, czyż przystoi żeby ustał?"

Chodząc po ulicach, zobaczył człowieka, który chléb upuścił i wstydził się go podnieść; Dyogenes podniósł butelkę stłuczoną i chodził z nią po całém mieście.

Kiedy Dyogenes zastanowiał się nad swoiém życiem, mówił, że wszystkie przeklęctwa w tragedyach miotane, na nim się spełniły; był bez domu, bez miasta, bez oyczyzny, żył od dnia do dnia; ale stałością opierał się fortunie, naturę stawiał przeciw zwyczaiom, rozsądek przeciw niepokoiom duszy.

Ktoś przyszedł się go radzić, o któréy godzinie ma iadać? „Jeśliś bogaty, odpowiedział, iedz kiedy zechcesz; ieśliś ubogi, iedz kiedy możesz."

Ateńczycy prosili go, żeby poznał taiemnice ich bogów, zaręczaiąc mu że takowi piérwsze mieysce na tamtym świecie trzymaią. „Dziwno byłoby, odpowiedział, gdyby Epaminondas, Agesilaus, zostali w błocie, a znaiący wasze taiemnice, z których tylu iest niegodnych, wyżéy mieszkali."

Nogi pachnącemi wódkami skrapiał; gdy go się pytano czemu tak czyni przeciw zwyczaiowi? odpowiadał: „Zapach z głowy ulatuie w powietrze, zapach z nóg prosto do nosa trafia."

Człowiek niegodziwy na drzwiach swego domu napisać kazał: „Niech nic złego tędy nie weydzie" — „którędyż pan wchodzi" zapytał się Dyogenes.

Kilku filozofów dowieśdź mu chciało że niema ruchu, Dyogenes wstał i chodzić zaczął; gdy go się spytano: co czyni? „Zbiiam ich zdanie" odpowiedział.

Kiedy mu kto o Astrologii mówił, pytał się: »A dawnoś z Niebios powrócił? «

Platon określił człowieka temi słowy: Jestto zwierze o dwóch nogach, bez piór. Dyogenes oskubał koguta, skrył go pod płaszcz i poszedł do akademii; tam stanąwszy w pośrodku szkoły, zawołał, rzucaiąc go na ziemię: »Oto człowiek Platona!«

Raz w czasie swego skromnego obiadu, postrzegł myszki zbieraiące okruszyny z iego stołu. »A! zawołał, i Dyogenes darmozjadów żywi.«

Ktoś go prosił na ucztę, iść nie chciał mówiąc: »Byłem u ciebie wczora, a nie podziękowałeś mi.«

Człowiek niosący ciężar uderzył go i dopiéro powiedział: »proszę uważać.« »Czy chcesz mnie drugi raz uderzyć? spytał się Dyogenes; a obłożywszy go kiiem dodał: uważay ty sam.«

Jednego razu tak zmokł, że krople wody ciekły z iego płaszcza; przechodzący żałowali go. »Jeżeli chcecie, żeby prawdziwie był nieszczęśliwym, rzekł obecny tam Platon, odeydźcie i nie zważaycie na niego.«

Raz dano mu w policzek. »Nie wiedziałem, rzekł, iż po ulicach z zbroyną głową chodzić trzeba.«

Lizyas aptekarz pytał go się: »czy wierzy iż są Bogowie?« — »Jakbym wierzyć nie miał, kiedy wiem, że nie maią większych nieprzyiacioł nad ciebie.«

Zobaczywszy człowieka złéy sławy oczyszczaiącego się w wodzie, zawołał: »Nie ci to nie pomoże; póki z występków się nie oczyścisz.«

Jednego razu postrzegł dziecię w nieprzystoynéy postawie; przybiegł do nauczyciela iego i uderzył go kiiem, mówiąc: »Czemu tak źle prowadzisz ucznia twego? «

Ganił tych wszystkich, którzy na fortunę się skarżą. »Ludzie żądaią zawsze tego, co im zdaie się dobrém, a nie tego co dobrém iest w istocie« mówił.

Dyogenes wiedział, że wielu pochwala rodzay iego życia, ale nikt go nie nasladuie; mówił więc: »Jestem psem bardzo szacownym, ale nikt nie chce biedz zemną na polowanie.«

Wymawiał wierzącym w sny: »dla czego więcéy przywięzuią władzy imaginacyi we śnie iak na iawie?«

Raz spotkał kobiétę w lektyce: »Zbyt piękna klatka dla takiego ptaszka!« zawołał.

Ateńczycy lubili Dyogenesa; gdy iakiś młodzik roztłukł mu beczkę, kazali go smagać publicznie i sprawili mu inną.

Mówiono wiele o szczęściu Kalistena, że codzień obiaduie i wieczerza z Alexandrem, Dyogenes powiedział: »A ia właśnie dla tego bardzo go żałuię.«

Krates czynił co mógł, żeby go zwabić do siebie. Dyogenes mu odpowiedział: »wolę ia chleb suchy u siebie, iak uczty w twoim pałacu.«

Perdykas groził mu że go zabiie, ieśli nie odwiedzi go kiedy. »Nie wielkiéybyś sztuki dokazał, powiedział: naymnieysze zjadliwe zwierzątko toż samo potrafi.«

Obaczył raz człowieka, którego niewolnik obuwał. »Lepiéy każ mu nos sobie ucierać! zawołał: A na cóż bogowie ręce ci dali?«

Innym razem spotkał człowieka, którego za kradzież małéy butelki w skarbie publicznym, sędziowie na śmierć prowadzili. »Oto wielcy złodzieie małego prowadzą!«

Mawiał: »że głupiec bogaty iest to baran ze złotém runem.«

Widząc młodzieńca, robiącego zręczne ale nieprzystoyne skoki, powiedział mu: »Nie wprawiay się, bo im lepiéy potrafisz, tém będzie gorzéy.«

Obaczywszy napis na domu piiaka: Dom do sprzedania; zawołał: »Wiem ia dobrze, że kto nadto piie wyrzucać musi.«

Ktoś mu wymawiał: że go Synopeyczycy skazali na wygnanie. »Ja ich skazałem, powiedział, żeby wiecznie w swoim brzydkim kraiu mieszkali.«

Często stawał przed posągami i o różne rzeczy ich prosił mówiąc: »że tak czynię, bo chcę przywyknąć do odmówienia.«

Kiedy nędza przymusiła go żebrać, w tych słowach przechodzących: »Jeśliście iuż dali komu iałmużnę, dayciež i mnie, ieśli nie, zaczniyeie odemnie.«

Mówił: »że Dyonizyusz tyran obchodzi się z przyiaciołmi iak z butelkami, ceni kiedy pełne, rzuca skoro próżne.«

Spostrzegł w karczmie marnotrawcę, który na obiad iadł tylko oliwki. »Gdybyś był tak wieczerzał dawniéy, rzekł, obiadowałbyś teraz inaczéy.«

Mawiał: »że żądze zbyteczne źródłem były wszystkich nieszczęść rodzaiu ludzkiego; że cnotliwi ludzie są obrazem bogów; że żołądek otchłanią iest życia; że grzeczna mowa iest to lep, a miłość zatrudnieniem próżniaków.«

Pytano go się: czém być naygorzéy? »Starym i ubogim« odpowiedział.

Co naylepszego w świecie? »Wolność.«

Jakie zwierzę nayniebezpieczniéy kąsa? »Między dzikiemi, oszczerca; między ułaskawionemi, pochlebnik.«

Raz przechadzaiąc się, obaczył kilka kobiét obwieszonych u drzew. »Ach bodayby wszystkie drzewa takie owoce nosiły!« zawołał.

Pytano go się: »dla czego złoto kolor ma blady?« — »Bo ma wielu zazdrośników« odpowiedział.«

Niewolnik iego, Manes, uciekł; ktoś go namawiał, żeby za nim gonił. »Jakto? zawołał, on się bezemnie obeydzie, a iabym bez niego obeyść się nie mógł?«

Tyran ieden spytał go się: »Jaka miedź na posąg naylepsza?» — »Ta z któréy wystawiono posągi Aristogitona i Harmodiusa, nayw iększych nieprzyiaciół tyranów!« odpowiedział.

Raz Platon tłómaczył kształt stołu i szklanki; Dyogenes powiedział: »Jać dobrze widzę stół i szklankę, ale kształtu ich nie rozumiem.«— »Wierzę, odpowiedział Platon: bo żeby widzieć dosyć, mieć oczy, żeby rozumieć trzeba mieć rozum.«

Dyogenes spostrzegł młodego człowieka, który się rumienił: »Dobrze! zawołał, barwę cnoty nosisz.«

Pytano go się: »dla czego każdy chętniéy daie iałmużnę kulawym i ślepym, iak filozofom?« »Bo każdy spodziéwa się raczéy być kulawym i ślepym, niżeli filozofem.«

Ktoś widząc, że Dyogenes niema służącego, pytał się: »A któż cię pochowa?« — »Kto mego pomieszkania potrzebować będzie.«

Człowiek niezbyt uczciwy, wymawiał mu: »że niegdyś monetę fałszował:« »Prawda, odpowiedział: żem był niegdyś czém ty iesteś, ale ty nie będziesz nigdy, czém ia iestem.«

Wszedł raz do szkoły mistrza, który miał mało uczniów, ale posągów wiele; »Masz znaczną liczbę słuchaczów powiedział, licząc w to Bogów.«

Pytano go się: »z iakiego iest kraiu?« — »Obywatelem świata« odpowiedział.

Marnotrawca przechodził, on go prosił o sztukę złota. »Dla czego, zawołał tamten, od drugich obola tylko żądasz, a odemnie tyle?« »Bo tamci mi ieszcze nieraz dadzą, ale ty podobno iuż nigdy.«

Pytano go się: »czy śmierć iest złem?« »Jakżeby złą była, kiedy iéy nie czuiemy nawet, gdy obecna.«

Niezręczny strzelał do celu; Dyogenes tam pobiegł i stanął: »Tu iestem bezpieczny,« zawołał.

Kiedy się kto dziwił, że wiele ludzi z niego się śmieie, a on tém się nie martwi; odpowiadał: »Czy mi to co szkodzi, że osły wyszczerzaią zęby; mamże się tém martwić?«

Pytano go się, dlaczego psem go zowią? »Bo szczekam na złych« odpowiedział.

Ktoś mu wymawiał: że na ulicy iada i piie; „tam iem i piię" odpowiedział, »gdzie mnie głód i pragnienie spotka.«

Gdy wracał z Lacedemony do Aten, mówił: »Wracam od mężczyzn do niewiast.«

Raz gdy iadł na środku ulicy, śmiano się z niego, mówiąc: że psem iest. „To wy psy, zawołał: zebraliście się w koło tego co ié i patrzycie mu w gębę.«

Zły szermierz, umieraiąc z nędzy, został lekarzem; »oto będziesz miał pole, powiedział mu Dyogenes, pomszczenia się za wszystkie kułaki.«

Jeden człowiek chciał odebrać dany mu płaszcz; »Jeśliś mi go darował, powiedział Dyogenes: to iuż iest moim! ieśliś mi go pożyczył, zaczekay, ieszcze mi potrzebny.«

Chwalono raz człowieka, który mu dał iałmużnę: »Chwalcież i mnie, żem na nią zasłużył« powiedział.

Wymawiano mu, że mieszkał w nieczystych mieyscach. »Słońce wszędzie świeci, powiedział, a przecież blasku nie traci.«

Ktoś mu mówił: »Ty który nic nie umiesz, iak śmiesz zwać się filozofem?« »Choćbym go też i udawał, rzekł, to i tak iuż sztuka.«

Przedstawiono mu raz młodego ucznia, mówiąc: że iest mądry, cnotliwy. »A pocóż mi go oddaiecie, powiedział, kiedy iuż tak doskonały.«

Przychodził na widowiska wtenczas, kiedy wszyscy wychodzili, i mówił: że tak i w życiu czynić przedsięwziął.«

Dyonizyusz tyran, wypędzony z Syrakuzy, żeby nie umrzéć z głodu, szkołę założył w Koryncie. Dyogenes wszedł tam dnia iednego i wielki krzyk zastał. »Jak miało się dziać dobrze w twoiém królestwie, powiedział, kiedy ty dzieci prowadzić nie umiesz?«

Widząc rodziców ofiary składaiących Bogom o syna, zapytał się: »A wiecież czy będzie poczciwy?«

Mawiał: że ludzie rozprawiaiący tylko o cnocie, są iak narzędzia muzyczne, które głos wydaią, ale grać same nie umieią«

Człowiek ieden mówił mu: że nie iest sposobnym do filozofii; »A pocóż żyiesz, kiedy żyć dobrze nie chcesz?«

Mawiał: „że wszyscy ludzie żyią w niewoli; niewolnicy słuchaią Panów, a panowie namiętności.«

Pytano go się: gdzie chce być pochowanym? »W polu.« To cię dzikie zwierzęta zjedzą i ptaki drapieżne. »Kiy przy mnie położécie.« — Na cóż ci się przyda kiy, kiedy będziesz bez czucia. »Cóż mi zaszkodzi, że mnie zwierzęta lub ptaki zjedzą« powiedział.

Niektórzy mówią, iż maiąc lat 90 zjadł nogę wołową surową i z niestrawności umarł. Drudzy twierdzą, iż znudzony starością, dech za trzymał w sobie i skonał. Bądź co bądź, zastali go przyiaciele iego bez duszy, w płaszcz owiniętego; działo się to w Koryncie; pochowano go wspaniale. Na grobie wzniesiono kolumnę i umieszczono na niéy psa z pięknego marmuru z Poros. Umarł tego samego dnia, co Alexander Wielki. Pamięć iego uczczono późniéy kilku posągami.

NEWTON.

Newton urodził się w dzień Bożego Narodzenia roku 1642 w Walstrope w Linkolnshire, z niemaiętnych rodziców, iak świadomi życia iego świadczą; łączył on do filozofii naygłębsze uszanowanie dla religii, tak dalece, że nie wymówił Chrystusa bez odkrycia głowy. Pisał nawet kommentarz na Xięgi Proroka Daniela i Objawienie Sgo Jana, lecz te pisma nie odpowiadaią téy sławie, iaką sobie Teoryą światła i odkryciem Praw Ciężkości zjednał. Nawykły do matematycznéy gruntowności, wdzieraiąc się do skrytych tayni przyrodzenia, wyłuszczał iego prawa tak ściśle i tak zwięzłym ięzykiem, że dzieło swoie dla mniéy gruntownie usposobionych umysłów uczynił niedostępném. Naybieglejsi matematycy potrzebowali usilnego zastanowienia się, aby myśli iego dociec i zgłębić. Po należytém ocenieniu badań iego, sława, iaką zyskał u współczesnych, nie miała granic. Sławny wówczas matematyk francuzki, L'Hopital, będąc w towarzystwie z Anglikami, miał się ich pytać: czy Newton iadł, pił i sypiał iak inni ludzie? dodał przytém, że go wystawiał sobie w postaci niebiańskiego ducha, niemaiącego z ziemią i ludźmi nic wspólnego. Naywiększą część swoich prac dokonał Newton w Cambridge, gdzie odebrał wychowanie i był professorem. Umarł 1727 dożywszy 85 roku wieku. Zwłoki iego pogrzebano w kościele Opactwa Westminsterskiego obok grobów królewskich.

POWIESCI I ANEGDOTY.

Żona żołnierza, zdarzenie prawdziwe.

Już kilkanaście lat temu iak batalion ieden siedmnastego pułku piechoty Angielskiéy dostał rozkaz popłynienia do Indyi, do tego kraiu gdzie tylu poczciwych Anglików śmierć znalazło, nie tak iak rycerz mówi, na łożu chwały ale ofiarą klimatu. Potrzebni urzędnicy i żołnierze, osoby interessowane i ciekawi, zebrali się w porcie, ażeby wyprawić okręt. Zaymuiący to był wi-

dok schodzących się ze wszech stron miasta osób, wychodzących z kwater żołnierzy w świetnych mundurach, w białych iak śnieg pasach, które utrzymywały wypakowane ładownice. Każdemu żołnierzowi towarzyszył przyiaciel, znaiomy lub krewny, albotéż istota droższa nad to wszystko; a wśród tych idących gron, odzywały się dziwnie śmiechu i płaczu odgłosy. Drugi batalion miał zostać w Anglii, lecz większa iego połowa była przytomną, w chęci pożegnania się z dawnemi towarzyszami broni. Pomiędzy małżonkami wielka panowała niespokoyność; miano bowiem ciągnąć losem, które żony zostać a które iechać maią. Dziesięć z każdéy kompanii było tylko przeznaczonych szczęściu. Chcąc bydź świadkiem téy dziwnéy loteryi, stanąłem wśród kompanii którą dowodził kapitan Loden, móy przyiaciel dobry i poczciwy człowiek, który bez wątpienia to zdarzenie zarówno ze mną pamięta.

Kobiéty otoczyły sierżanta trzymaiącego losy w czapce; na dziesięciu kartkach było napisane: *póydą* a wszystkie inne zawierały fatalne słowo *zostaną*! Była to chwila dręczącego zawieszania, i nigdym nie widział tak silnie wyrażonéy trwogi na ludzkich twarzach, iak malowała się w rysach tych zgromadzonych żołnierzy i żon ich. Nareszcie postąpiła iedna i drżący wyciągnęła kartkę, była niepomyślną; odeszła płacząc. Druga nastąpiła po niéy, otworzywszy kartkę krzyknęła radośnie i pobiegła uściskać stoiącego w dalekich szeregach męża! Nadeszła trzecia powolnym krokiem, łzy płynęły po gładkich iéy licach, zaymuiąca bladość i osłabienie cechowały twarz iéy młodą i poważną postać; drząc włożyła małą rękę w czapkę sierżanta, a gwałtowne poruszenie iéy łona więcéy ieszcze iéy trwogę zdradzało niśli wzrok spuszczony. Rozwinęła papier, a ledwie w niego spoyrzała, powlekła się kroków kilka opodal i padła. Tak była natężona uwaga przytomnych, że nikt nie zważał, że ona padła bez zmysłów, ia sam o tém nie wiedziałem; dopiéro gdy się iuż ciągnienie skończyło, gdy szczęśliwe i nieszczęśliwe żony się rozeszły, i kilka tylko osób zostało, obaczyłem ią leżącą, męża klęczącego przed nią, i ocieraiącego grubą chustą łzy, które na nowo z niedawno otwartych iéy oczu płynąć zaczęły.

Kapitan Loden postąpił ku nim: Henryku Dżenkins, powiedział, bardzo nad smutnym losem waszym boleię, ale powstań i bądź mężnym!» Jaćbym to rad Kapitanie, odpowiedział żołnierz obcieraiąc rękawem oczy, lecz ciężko rozdzielić się z żoną, która ieszcze wkrótce ma zostać matką! — «O Kapitanie, wymówiła młoda kobiéta, iesteś także mężem i oycem, weź mnie z sobą! Nie mam w świecie przyiaciela prócz niego, o weź mnie! Na miłość Boga weź mnie. Albo pozwól niech on nie iedzie.» Tu uchwyciła go za kolana, wzniosła zapłakane oczy ku niemu, a patrząc mu w twarz z wyrazem, którego opisać trudno, mówiła: «Nie wydzieray mi iedynego szczęścia kiedy Bóg ieszcze drugiego nie spełnił, o niech iadę z nim, niech iadę, albo niech on zostanie!» — Oczy poczciwego oficera napełniły się także łzami, lecz nie mógł żadnym sposobem przestąpić prawa i patrzył na tych nieszczęśliwych z tém uczuciem z iakiém litościwy człowiek patrzy na nieszczęście któremu zaradzić nie może. — W téy chwili, młody i dziarski żołnierz, wystąpił z pomiędzy tych którzy pozostać na lądzie mieli, a dotykaiąc ręką kaszkietu, stanął przed Kapitanem: «A ty czego chcesz przyiacielu? zapytał go oficer. — Imie moie iest Jan Kerty i służę w drugim batalionie. — Cóż z tego? — Oto, mówił daléy Kerty, skrobiąc się po skroniach, radbym z duszy, pomódz temu biednemu mężowi i iego żonie.—No i cóż? — Oto gdyby Wielmożny Pan pomówił z Kapitanem Bonds, to iabym zaiął mięysce tego nieboraka w iego kompanii, popłynąłbym w świat a onby został w kraiu z żoną.» — Kapitan Loden, patrzył chwilę na poczciwego młodzieńca a potém ruszył do Kapitana Bonds. W krótkim czasie ułatwioną była zamiana żołnierzy i Kapitan z radością wrócił do młodéy pary. «Dobrze Janie Kerty powiedział, poiedziesz do Bengalu z nami a ty Henryku Dżenkins zostaniesz z żoną! — Dziękuię Wielmożnemu Panu, powiedział Jan Kerty dotykaiąc ręką kaszkieta. Henryk Dżenkins i iego żona usłyszawszy te słowa rzucili się w objęcia iedno drugiego: «Niech ci Bóg nagrodzi Kapitanie! mówił żołnierz przyciskaiąc żonę do serca. — O błogosław mu na zawsze, błogosław iego żonie i dzieciom!» i znowu w omdlenie wpadła. Oficer wzruszony powiedział: «Niech wam nigdy na przyiacielu nie braknie choćby mnie nie stało, tobie poczciwy człowieku, i tobie miła i kochaiąca niewiasto!» — I poszedł do swoiéy kompanii zostawuiąc szczęśliwą parę dziękuiącą Janowi Kerty.

Dwanaście lat potém dwóch małych chłopców spełniaiąc powierzony im obowiązek, pasło liczną trzodę na ugorach w hrabstwie Sommerset; kiedy ściągnął ich uwagę żołnierz idący drogą, który, iak było widać, podróżą znużony, chciał cokolwiek odpocząć opieraiąc się o stary słup drogowy, którego iedno ramie drogę do bliskiéy wskazywało wioski, ale wytarty napis iuż nie oznaymiał podróżnemu iéy nazwiska. Chłopczyki przybiegli ku niemu z ciekawością a na iego zapytanie odpowiadaiąc, wskazali mu wio-

skę Eldenby. Starszy rozgarniony, około lat dwunastu maiący, zapytał się: czy szuka czyiego mieszkania w téy wiosce? — Nie, móy mały przyiacielu odpowiedział żołnierz, ia daléy ieszcze póydę, bo daléy mam krewnych, ale radbym i tu znaleść kogo poczciwego, któryby mnie przyiął, bom bardzo znużony. — Panie! zawołał chłopczyna, i móy oyciec był dawniéy żołnierzem i rad mundur widzi; gdybyś poszedł z nami, pewnoby cię dobrze przyiął. — I opowiadałbyś nam różne piękne rzeczy o dalekich kraiach, dodał młodszy rumiany chłopczyna, który bawił się z iego pałaszem i pilnie się przypatrywał każdéy części woiennego ubioru..

Chłopcy poleciwszy zmyślnemu psu straż trzody, (czynność z któréy iak mówili wywiąże się wybornie) poszli z żołnierzem. W kilka minut stanęli przed bramą porządnego domku, którego powierzchowność cała, obrazem była pomyślności i szczęścia. Starszy chłopczyk puścił się naprzód, chcąc uwiadomić rodziców że im gościa prowadzi, a ledwie żołnierz wszedł we drzwi domku, i oboie gospodarstwo zobaczył, natychmiast był powitany wykrzykiem radosnym: Jan Kerty! nasz Jan Kerty! — Bo był to domek szczęśliwego Henryka Dzenkinsa i iego żony, którzy, dzięki poświęceniu się poczciwego żołnierza, do pomyślnego bytu doszli. — Niema podobno żadnéy potrzeby ciągnąć daléy téy historyi, mówić, że Jan Kerty przepędził czas urlopu w Eldenby, że wyszedłszy ze służby tam pospieszył, ale to warto dodać, że żyią dotąd wszystko troie w téy miłéy wiosce; Jan Kerty dzieli z przyiaciołmi prace i korzyści, te korzyści codzień są większe bo wszystko się udaie przyiaznéy ręce Jana Kerty.

«Ktobykolwiek dał się napić iednemu z tych małych kubek wody, nie straci zapłaty swoiéy" mówi pismo.

Kalif i Pielgrzym.

Jeden Monarcha wschodni przechadzał się przed wspaniałym wieyskim pałacem swoim, otaczało go mnóstwo dworzan, na iego skinienie bacznych i życiem przypłacić gotowych spełnienie naymnieyszéy iego woli. W tém z pobliskiéy góry okazał się schodzący sędziwy pielgrzym, śpiewał on pieśń nabożną, a skłoniwszy tylko głową gdy blisko Monarchy przechodził, szedł i śpiewał daléy. Rozgniewała ta oboiętność Monarchę, a lubo, przyglądaiąc się bliżéy staremu pielgrzymowi, doyrzał, że ten iednę nogę i iednę tylko miał rękę, przecież biedz kazał za nim dwom ze służby swoiéy, poymać go i zabronić mu śpiewu. Pielgrzym, obrażony tą napaścią, podniósł kulę na któréy się wspiérał i ugodził nią tak dobrze dwóch służalców, iż padli na ziemię, a potém znowu śpiewał iak dawniéy. Kalif mocniéy ieszcze rozgniewany posłał kilkunastu i ci przywiedli winowaycę, który ulegaiąc już liczbie, szedł dobrowolnie, ale zawsze śpiewał. „Zuchwalcze! przemówił Monarcha — skąd ci ta śmiałość, w przytomności Monarchy twego śpiewasz iakby nie był obecnym, a niewieszże iż mocen iestem życie ci odebrać" „Wiem dobrze --odpowiedział wędrownik, śpiew przerywaiąc — już połowę życia mego, rękę i nogę, straciłem w obronie tronu oyca twoiego, mogę więc z rozkazu syna i resztę utracić; ale pieśń moia iest córką duszy moiéy; dusza nieśmiertelna iak ten Bóg, który mi ią dał, a duszy nie zniszczy żadna ludzka siła." I to powiedziawszy śpiewał znowu pieśń swoię. — Słowa wędrownika, stałość iego, przeięły Monarchę; milczał czas iakiś, nareszcie tak przemówił: „Nie, tyś nie śmierci, ale naywyższego szacunku godzien, zostań przy mnie, bądź moim doradcą i przyiacielem." I został pielgrzym do śmierci swoiéy, która dopiéro w lat kilkanaście nastąpiła; był W. Wezyrem i nigdy lud tameczny tak nie był szczęśliwy, iak za rządów iego; nigdy żaden Kalif tak nie słynął mądrością.

Moc wymowy.

Doktor Franklin był świadkiem nadzwyczaynego wrażenia, iakie sprawiały Withfielda kazania w Ameryce i przytacza zdarzenie zarówno maluiące iego i kaznodzieię: „Byłem, mówi on, na iednem Withfielda kazaniu i pomiarkowałem z samego początku, że ma zamiar zebrania iakoweyś składki; postanowiłem w duszy nic nie dać, chociaż miałem w kieszeni dobrą garść miedzi, parę talarów i pięć sztuk złota. Słuchaiąc go dłużéy, zacząłem mięknąć i iuż się namyśliłem oddać mu miedź; dalsza iego wymowa wstydzić mi się tego kazała i zamierzyłem poświęcić talary; koniec zaś iego kazania tak był wymowny, że wypróżnił mi zupełnie kieszeń, i z miedzi, i z srebra i z złota."

Wybieg małego rysownika.

Karól Wernet, sławny dzisieyszy rysownik, od dzieciństwa okazywał wielką do rysunku zdolność. Dopiéro miał sześć lat, kiedy iuż po wielu domach zapraszano go po to iedynie, żeby widzieć iak rysuie z głowy na prędce. Oyciec iego, także malarz, zaprowadził go raz do Xięcia Conti; ten wziął go na kolana, dał mu tablicę, szyfer, i prosił, żeby mu zrobił konia. Chłopczyk wyrysował natychmiast iak naykształtnieyszego konia, ale w swoim zapale nie zważał, że tablica mała i zabrakło mu mieysca na nogi i kopyta końskie. „Cóż to będzie?" zapytał Xiąże, „chybiłeś móy mały malarzu?" — „Bynaymniéy" odpowiedział chłopczyk, nie tracąc miny i rysuiąc czémprędzéy rzekę, „móy koń w wodzie stoi, i dlatego nóg ma nie widać."

ROZMAITOSCI.

O sile czynnéy i biernéy.

1) Siła istot żyiących iest rozmaitą nietylko w każdym rodzaiu zwierząt, ale i w każdém individuum. Różnica zależy albo od przyrodzonéy zdolności zwierzęcia albo od wprawy.

2) Siła ta zależy także od rodzaiu pracy. Do każdéy pracy inne potrzebne są muszkuły. Sam ciężar zwierzęcia iest czasem pomocą, czasem przeszkodą. Inna iest siła człowieka kiedy niesie, inna kiedy ciągnie, inna kiedy popycha, inna kiedy podrzuca.

3) Siła zależy także od tego iak długo praca trwa. Inszą mamy siłę w mgnieniu oka, inszą przez ciąg dnia całego.

4) Zależy także od szybkości z jaką zwierze albo całe swoie ciało, albo część iego do działania potrzebną porusza. Naywiększa siła zwierzęcia iest wtedy kiedy stoi, umnieysza się, im się bardziéy porusza; może nawet zwierze do tego stopnia doyść szybkości, że się staie zupełnie bezsilne; ztąd zasada: im większa szybkość, tém mnieysza siła.

5) P. Schultze wynalazł, iż człowiek ubiegaiąc $2\frac{1}{2}$ stopy na sekundę, uciągnie 29 do 30 funtów.

6) P. Emerson utrzymuie, że człowiek zwyczaynéy siły, iest wstanie trzymaiąc za rękoieść obracać przez cały dzień cylinder z ciężarem 30 funtów; że pracuiąc tym sposobem godzin 10 gotów iest podnosić 30 funtowy ciężar na $3\frac{1}{2}$ stopy wysokości na sekundę. Dwóch iednak ludzi łatwiéy tym sposobem podniesie ciężar 70 funtowy, niż ieden człowiek ciężar 30 funtowy. — Ludzie przyzwyczaieni do noszenia ciężarów, np. tragarze, mogą unieść od 150 do 250 funtów.

7) Pan Colomb we Francyi doszedł, że gdyby dwóch ludzi przez cały dzień wstępowało na górę po schodach, ieden bez ciężaru, drugi z ciężarem 150 funtów, piérwszy uydzie dwa razy prędzéy niż drugi. Chcąc iednak mieć naywiększy użytek z człowieka idącego przez cały dzień po schodach, nie można mu więcéy powierzyć ciężaru iak 117 funtów. Jeśli posyłamy człowieka po ciężary na równéy drodze, tak iż zanosi i powraca, naywięcéy nam będzie użyteczny; gdy nie weźmie na raz więcéy iak $135\frac{1}{2}$ funta. Tenże sam uczony czynił także postrzeżenia nad siłą ludzką w stosunku do klimatu, i doszedł, że ludzie pod 14 stopniem szerokości ieograficznéy mieszkaiący, to iest tacy, którzy prawie zawsze okryci są potem, zdolni są do dwa razy mnieyszéy pracy niż ludzie nasi na północy.

8) Podobnego rodzaiu doświadczenia czynił także P. Regnier i doszedł, że ludzie cywilizowani daleko więcéy maią siły niż dzicy, nawet Anglicy więcéy niż Francuzi.

9) Tragarz w Londynie iest w stanie unieść 200 funtów przez 3 mile Angielskie na godzinę, a dwóch tragarzy uniosą 300 funtów przez 4 mile Ang. na godzinę. W Turcyi iednak i w ogólności na brzegach Śródziemnego morza, daleko więcéy dźwigaią. Albańczyk w Stambule, przy pomocy kiia, uniesie, w krótkiéy wprawdzie odległości, 800 do 900 funtów na plecach.

10) Z pomiędzy zwierząt czworonożnych, użytecznemi są do pracy: pies, osieł, muł, wół, wielbłąd i koń. Lecz tylko o sile tego ostatniego mamy dokładne doświadczenia. Siła tego szlachetnego zwierzęcia równa się sile sześciu mocnych ludzi. Lecz nie w każdym rodzaiu pracy, bo *np.* idąc do góry, trzech ludzi, z których każdy ma 100 funtów ciężaru, prędzéy go doniesie, niż ieden koń maiący 300 funtów ciężaru.

Nagrody Autorów Niemieckich.

Ulrich Zasius ur. r. 1461, naysławnieyszy swego wieku prawnik, żądał od Bazyleyskiego księgarza za dzieło swoie: *Intellectus juris singularis*, około 50 złp.

Marcinowi Lutrowi zdawało się wiele, gdy inni za rękopism czteroarkuszowy brali po 25 dobrych groszy.

W wieku 16 autorowie często wydawcy ieszcze dopłacać musieli. Tomasz Fritsch w Lipsku miał być piérwszym z księgarzy, który autorom znacznieysze summy za dzieła płacić zaczął.

Krystyan Wolf ur. 1679 brał od Regnera z Halli, wydawcy swych dzieł, po 9 złotych za każdy drukowany arkusz.

Sławny *August Leyser* ur. 1683 brał za arkusz uczonych swych uwag nad Pandektami, które podówczas były wyrocznią dla prawników, po 1 reichstalerze.

Gellert, ieden z naysławnieyszych pisarzy niemieckich w wieku 18, mówi w dzienniku podręcznym, który po iego śmierci znaleziono, że za wszystkie dzieła swoie i 1000 talarów nie wziął.

Voss miał za każdy hexameter tłómaczenia Homera, ostatniéy edycyi, otrzymać po 1 graycarze, co za całe dzieło iuż znaczną summę uczyniło.

Nagrody Autorów Francuzkich.

Filip Desportes, teraz zapomniany poeta, (ur. 1546 um. 1606) otrzymał od Henryka III. 10,000 talarów, aby mógł piérwsze swe dzieła wydać. Karól IX obdarował go 800 luidorami, za napisanie Radamanta; a admirał Joyeuse za iednę sonetę wyrobił mu znaczne Opactwo.

Amyot otrzymał opactwo Vellosane za przetłómaczenie romansu Heliodora.

Delille wziął za piérwsze wydanie tłómaczenia Eneidy 35,000 liwrów, za wszystkie wydania 80,000 — za poezyą La pitié 50,000, za l'imagination 90,000 liwrów.

Wolter, dziedzic maiętności Ferney, przez pisma swoie zarobił 100,000 talarów. Po śmierci iego zawiązało się towarzystwo dla wydania wszystkich dzieł iego. Założyło ono drukarnię, gisernię, papiernię i introligatornię, zakupiwszy poprzednio od P. Denis Wolter rękopisma, iakie iéy się w spadku dostały, za 100,000 talarów. Pomiędzy temi rękopismami, zaledwie 4ta część nie była ieszcze drukowana.

Racine otrzymał 100 luidorów i pensyą 600 liwrów za odę: La Nymphe de la Seine, napisaną na pamiątkę ślubu królowéy.

Fontenelle znacznego iuż dorobił się maiątku iedynie przez pisma swoie, gdy opuszczał Rouen; miał bowiem 2,100 liwrów rocznego dochodu, 80,000 gotowizny, wielki dobrze urządzony dom i bibliotekę.

Chateaubrianda piérwsze wydanie (8000 exemplarzy) dzieła: Lettres et pièces authentiques touchant la mort de M. le duc de Berry, w r. 1820 rozebrano w dniach kilku. Wydawca zapłacił mu 25,000 franków. Księgarz Ballanche w Lyon za 12te wydanie dzieła: Le génie du Christianisme dał mu 36,000 liwrów.

Nagrody autorów Angielskich.

Spencer żył przez niejaki czas w domu Lorda Sidney nie będąc bynaymniéy od niego znanym. Przypadkiem dostało się Lordowi 9 pieśni *królowey czarownic* z dzieł Spencera. Czytał ie z takiem zachwyceniem, że kazał rządcy swemu zanieść autorowi 50 funtów szterl. Po niejakiéy chwili zawołał: nie! zanieś mu dwa, trzy, cztery razy tyle! Rządca zdziwiony tak niezwyczaynym rozkazem, wahał się w wykonaniu. „Idź! idź!" rzekł mu raz ieszcze Sidney, ciągle czytaiąc, „zanieś mu 200 funtów, bo się lękam żebym mu całego maiątku za dalszém czytaniem nie oddał."

Fielding był w tak krytycznem położeniu gdy dzieło swoie: Thom Jones, kończył, że się niezmiernie uradował, gdy mu księgarz 25 funtów szterlingów za nie ofiarował. Fielding wymówił sobie, aby ta summa w pewnym dniu była mu wypłaconą. Tymczasem przyszło mu na myśl, rękopism Thomsonowi pokazać. Ten z piérwszego rozdziału sądził o dokładności dzieła i radził mu pozostać przy swym rękopiśmie a zerwać z xięgarzem układ zawarty, co téż bardzo łatwo uskutecznił, bo księgarz sądził o dziele po nędznym ubiorze autora. Thomson przeczytał z zadziwieniem cały rękopism i pomówił z księgarzem Andreas Millar. Zaprosili Fieldinga do pewnéy gospody, gdzie po piérwszém przywitaniu bardzo prędko układ zawarli. Księgarz po nadmienieniu, że podobne interesa spiesznie zwykł ułatwiać i zastrzegłszy sobie niezrywanie kontraktu pod żadnym pozorem, rzekł: Daię Panu 200 funtów szterlingów i ani grosza więcéy. Fielding z radością na to się zgodził. — Millar znaczny miał zarobek, zachował przeto dozgonną dla autora wdzięczność, pożyczaiąc mu ile razy potrzebował, pieniędzy; Fielding bowiem nigdy nie był rządnym i często w krytycznych był okolicznościach. Wkrótce przed śmiercią podarł Millar za 2500 funtów szterlingów, obligów wystawionych przez Fieldinga.

Pope za piérwsze wydanie tłómaczenia Iliady otrzymał od wydawcy 1200 funtów szterlingów, a 5000 zebrał przez prenumeratę; mówią że za wszystkie wydania wziął przeszło 20,000 funtów szterlingów.

Foxowi miano ofiarować za historyą domu Sztuartów 10,000 funtów szterlingów. Will. Miller za rękopism: historya Jakóba II. zapłacił temuż 4,500 funtów szterlingów.

Dr. Johnson otrzymał za swóy słownik 3,500 funtów szterlingów.

Walter Skott ma za swoie romanse dochód przechodzący wyobrażenie. Każde piérwsze wydanie składa się z 20,000 exemplarzy, drugie zwyczaynie z 10,000. Jeśli Walter Skott ukończy romans w 5 tomach, każdy tom z 15 składaiący się arkuszy, zawiéra umowę z księgarzem, w któréy następuiące wyszczególnione są wydatki: 1800 ryz papieru po 26 szyllingów czyni 2340 funtów szterlingów — za 45 arkuszy druku, arkusz po 21 funtów szterlingów 945 funtów szterl. — ogłoszenie 100 funtów szterlingów. Przyiąwszy cenę exemplarza tylko 1 funt. szterl. 1 szylling (lubo zwyczayna cena 1 funt szterl. 11 szylingów) więc ma dochodu 21,000 fun. szterlingów; potrąciwszy wydatek, pozostaie mu czystego zysku 17,015 funtów szterlingów. Za drugie wydanie ma 8000 funtów szterlingów. Łącznie za piérwsze i drugie wydanie każdego romansu w pięciu tomach 25,015 funtów szterlingów. — Dwa takie romansa, które Walter Skott co rok wydaie, przynoszą mu dochodu przeszło 50,000 funtów szterlingów. Od roku 1809 — 19 za poezye swoie wziął 70,000 funt. szterl. Nie-

dawno stracił Walter Skott cały prawie swóy maiątek z powodu bankructwa swego wydawcy.

Lista płacy uczonym Ludwika XIV.

Między papierami Colberta znaleziono następuiące wyszczególnienie uczonych, którym Ludwik XIV. na wniosek tego ministra, aby pokazać że zawsze czynnie wspiera umieiętności, przeznaczył dożywotnie pensye i nagrody:

Panu de la Chambre, nadwornemu lekarzowi, mężowi biegłemu w fizyce i nauce lekarskiéy, oraz autorowi wielu dzieł, rocznie pensyi dożywotniéy 2000 liwrów. *Konradowi* wsławionemu gruntownym sądem o dziełach dowcipu, chociaż znał tylko ięzyk oyczysty, 1500 liwrów. Panu *le Clerc*, znakomitemu pisarzowi Francuzkiemu 600 liwrów. *Piotrowi Corneille* nayznakomitszemu pisarzowi drammatycznemu 2000 liwrów. Panu *Desmartes*, autorowi rozmaitych pism, obdarzonemu bardzo żywą od natury wyobrażnią 1200 liwrów. Panu *Menage* znakomitemu krytykowi 2000 liwrów. Opatowi *de Pure* który dzieie czystą i ozdobną pisał łaciną 1000 liwrów. Panu *Boyer* sławnemu poecie 800 liwrów. Młodszemu *Corneille*, który między innemi pismami i dramatyczne wydawał 1000 liwrów. *Molierowi* pisarzowi komedyy 1000 liwrów. P. *Benserade* poważnemu poecie 1500 liwrów. Xiędzu *le Cointre* mówcy nadwornemu i biegłemu historykowi 1500 liwrów. P. *Godefroi* historiografowi królewskiemu 3600 liwrów. Panu *Hunt de Carmes* tłómaczowi Orygenesa 1500 liwrów. P. *Charpentier* mówcy i poecie 1200 liwrów. Opatowi *Cotin* mówcy sławnemu 1200 liwrów. P. *Sorbire* pedagogowi 1000 liwrów. P. *Douvrier* 1000 liwrów. P. *Ogier* znakomitemu teologowi i biegłemu w naukach pięknych 1500 liwrów. P. *Ballier* filologowi zaymuiącemu się szczególnie ięzykiem arabskim 600 liwrów. Opatowi *de Beyer* biegłemu w naukach i sztukach pięknych 1000 liwrów. P. *le Coborurier* biegłemu historykowi 1200 liwrów. Panu *de Sainte-Marthe* 1200 liwrów. P. *du Perier* poecie łacińskiemu 800 liwrów. P. *Flachier* 800 liwrów. Braciom *de Volais* piszącym dzieie w ięzyku łacińskim 2400 liwrów. P. *Mauri* poecie łacińskiemu 600 liwrów. *Racinowi* 800 liwrów. Opatowi *de Bourzins* biegłemu w teologii scholastyczněy, historyi, pedagogii i ięzykach wschodnich 3000 liwrów. P. *Chapelain* sławnemu poecie francuzkiemu 3000 liwrów. Opatowi *Castagne* poecie, mówcy i uczonemu teologowi 2500 liwrów. Panu *Perault* znakomitemu poecie 2500 liwrów. P. *Mezerai* historiografowi 4000 liwrów.

Nagrody zagranicznych pisarzy wynosiły 12 do 15,000 liwrów, pomiędzy nimi byli: Heinsius, Vossius, Huygens i Becklerus.

Wszystkie te notaty były ręką Colberta pisane.

Naturalna harfa Eolska.

W bliskości Fryburga w xięstwie Badeńskiém iest szczelina w górze, która nietylko romantyczna iest z widoku, lecz ma ieszcze tę własność, że bieg wiatru przez nią przechodzący, wydaie tony naydziksze i melancholiyne. Tego zdarzenia dostrzeżono na końcu 17 wieku przez żołnierzy stoiących tam na pobliskich pagórkach na straży, którym ta muzyka zdawała się przychodzić z iodeł rosnących przy spadku wód strumienia. Bieg wiatru przechodząc w górę i na dół przez tę szczelinę uderza na ostry kąt skały, i działaiąc na wierzchołki drzew i zarośli, tworzy *naturalną harfę Eolską*, któréy miła muzyka wtorowana iest przez brzęczące szumienie wodospadu bliskiego. Duch religiyny tamtego wieku przypisał to nadnaturalnéy przyczynie. Na iedném bowiem drzewie stał obraz Matki Boskiéy postawiony przez mieszkańca, któremu kąpiele w tych okolicach do zdrowia pomogły. Lud miał tę muzykę za muzykę Aniołów śpiewaiących chwałę Matki Boskiéy.

Sposób odbywania podróży przed wynalezieniem powozów.

Przed wynalezieniem powozów, panowie i służący, mężczyzni i kobiety, duchowni i świeccy, ieździli na koniach i mułach. Minister iechał konno do dworu, a koń powracał sam bez przewodnika do swoiéy stayni, poczém lokay prowadził go znowu do dworu, aby pan iego mógł powrócić. Przy pałacach, ratuszach, domach publicznych i t. p. stały małe schodki, dla łatwieyszego wsiadania na konia. Często znakomita dama siedziała z tyłu swego koniuszego; niekiedy także konia prowadził służący. W Szwecyi znakomitsi panowie, wyieżdżaiąc za granicę, brali z sobą żony na siodła. Nawet xiężniczki ieździły konno, a podczas deszczu okrywały się płaszczem z sukna nawoskowanego. Na początku 16go wieku, kiedy poiazdy więcéy zaczęły być znane, używały ich znakomitsze tylko osoby, lecz i dla tych często używanie poiazdów było za kosztowne. Pewna xiężna niemiecka, odprawiaiąc podróż do wód, z naywiększą trudnością uzyskała pozwolenie od małżonka swego, użycia poiazdu krytego i to z tym warunkiem, że towarzyszące iéy damy, konno podróż odprawiać będą.

Dawne bogactwa Hiszpanii.

W roku 1600 przepych w sprzętach złotych i srebrnych doszedł do tego stopnia, że się Hiszpan za ubogiego poczytywał, gdy nie posiadał przynaymniéy 800 tuzinów talerzy i 200 półmisków srebrnych. W niektórych domach miano do 1200 tuzinów talerzy, a do tego znaczněy wagi, i około 1200. półmisków. Podług regestrów Sewilskich, Hiszpanie od r. 1519 do 1619 wywie-

źli z Ameryki samego złota w wartości 1336 milionów.

Skoropisarze Londyńscy.

W Londynie znayduie się przeszło 100 skoropisarzy, którzy codziennie na przemiany w parlamencie siedzą i zbieraią wiadomości dla gazet londyńskich. Oprócz tych, iest ieszcze bardzo wielu innych, którzy dla tygodniowych, albo dla pism dwa lub trzy razy na tydzień wychodzących pracuią. Podczas sprawy Królowéy w r. 1820 znaydowało się ciągle w parlamencie 20 do 30, którzy się co pół lub co godzinę zmieniali, podług tego iak rozkład kart tego wymagał. Gazety wieczorne w 3 lub 4 kolumnach, o godzinie 4 po południu, umieszczały iuż to, co w upłynionéy części dnia w parlamencie zaszło, a w dalszém wydaniu uzupełniały też gazety działania parlamentu dnia tego. Płaca skoropisarzy ma wynosić w ogólności 45,000 funtów szterlingów.

Siła morska Anglików.

Siła morska Anglików r. 1827 liczyła 53 admirałów, 68 wice admirałów, 69 kontr-admirałów, 806 kapitanów (na retrecie 32 admirałów i 20 kapitanów) 844 kommendorów, 6 poruczników, którzy się liczą do rycerzy woyska Windsor, 3691 poruczników (98 poruczników, którzy w randze kommendorów otrzymali dymissye), 540 maytków kieruiących masztami, 358 lekarzy, 668 płatników; ogółem siła morska Anglików wynosiła 7248 oficerów.

Rzadki pokup na xiążkę.

Divina Comödia Danta miała 150 wydań w 350 latach, i ieszcze teraz nowe iéy wydania wychodzą z druku.

Swięto słońca.

W niektórych kraiach pasterze po wsiach robią do dziś dnia sielską ofiarę na uczczenie słońca. Wyrzynaią czworogran na ziemi, zostawuiąc we środku darninę; rozniecaią ogień i przy nim gotuią polewkę z iay, masła, mleka i owsianéy mąki. Kompania przynosi z sobą gorzałkę i piwo, bo każdy się musi przyłożyć do tego. Zaczyna się obrządek wylaniem trochy téy polewki na ziemię, który zwyczay nazywali Rzymianie *libatio*. Poczém każdy bierze placek z owsianéy mąki, podzielony na 9 części, z których każda przeznaczona dla iakowéy istoty opiekuiącéy się trzodami, albo dla iakiego zwierzęcia szkodzącego im. Obróciwszy się twarzą do ognia, rzuca za siebie te kawałki, przemawiaiąc: „To dla ciebie, choway mi moie konie, choway mi moie owce i t. d.“ Poczém przemawiaią do drapieżnych zwierząt: „To dla ciebie lisie, nie daw moich iagniąt, to dla ciebie kanio, to dla ciebie orle i t. d.

ODKRYCIA I ZDARZENIA HISTORYCZNE.

1588. Porażka armady Hiszpańskiéy.
1595. Holendrzy zakładaią kolonie na Jawie. Śmierć Tassa (ur. 1544.)
1598. Casaubon (ur. 1559 + 1614.)
1600. Hollandya wzmacnia się bardzo w Indyach wschodnich. Kompania Ostindyiska w Anglii.
1602. Kolonie Holendrów w Indyach wschodnich.
1609. Unia kraiów protestanckich w Niemczech. Anglicy obeymuią wyspy Bermudyiskie.
1616. Śmierć Szekspira (ur. 1564.) Śmierć Cervantesa (ur. 1547.)
1624. Rzeź w Amboynie.
1625 (28, 29, 32 etc.) Anglicy biorą w posiadanie wyspy Berbadoes, Bermuda, Providence, Antigua, Anguilla w Indyach zachodnich.
1630. Śmierć Köplera (ur. 1571.) Kortezyusz (ur. 1596 + 1650.)
1631. D. 10 Maia Magdeburg przez Jenerała Tilly zburzony.
1632. Bitwa pod Lützen. Smierć Gustawa Adolfa.
1634. Smierć Wallensteina. Bitwa pod Nördlingen. Holendrzy odbieraią Curaçao Hiszpanom.
1635. Przymierze Francyi i Szwecyi przeciwko Hiszpanii i Austryi.
1636. Uniwersytet w Utrecht.
1641. Śmierć Wandyka.
1642. Śmierć Galileusza (ur. 1564.) Castelli i Toricelli iego uczniowie. Smierć Richeliego.
1644. Smierć Hugona Grotius. Daniel Heinsiusz (ur. 1580 + 1655.)
1648. Pokóy Westfalski. Potwierdzenie pokoiu Passawskiego. Hiszpania uznaie niepodległość Hollandyi.
1655. Anglicy odbieraią Jamaikę Hiszpanom.
1659. Pireneyski pokoy między Francyą, Hiszpanią i Anglią.
1663. Locke (ur. 1632 + 1704.) Dryden (ur. 1631 + 1701.)
1660. Karól II przez Jenerała Monk na tron Angielski osadzony.
1667. Holendrzy obsadzaią Surinam. Milton.
1668. Pokóy Akwisgrański. Molière (ur. 1620 + 1673) Lafontaine (ur. 1621 + 1695.)

1670. Corneille (ur. 1606 + 1684) Racine (ur. 1639 + 1679) Boileau (+ 1711.)
1671. Duńczykowie zaymuią wyspę Sgo Tomasza. Śmierć Spinozy (ur. 1632.)
1678. Pokóy Nimwegski.
1690. Anglicy zaymuią Kalkuttę.
1694. Założenie uniwersytetu w Halli.
1697. Pokóy w Ryswik. Holendrzy osadzaią wyspę S. Eustacyi.
1706. Anglia i Szkocya złączone w 1 parlament.
1708. Bitwa pod Oudenarde.
1713. Pokóy w Utrecht. Filip Andegaweński Król Hiszpański. Gibraltar, Minorka, Hudsons-bay, Newfoundland i wyspa Sgo Krzysztofa ustąpione Anglii, Niderlandy Austryi. Sankcya pragmatyczna Karól VI.
1714. Pokóy Rasztadzki.
1718. Śmierć Karola XII.
1730. (Swift ur. 1667 + 1744.) Joung (ur. 1681 + 1765) Pope (ur. 1688 + 1734) Thomson (ur. 1700. + 1748.) Boerhave (ur. 1668 + 1738.)
1737. Uniwersytet Getyńgski.
1742. Pokóy w Wrocławiu i Berlinie. Fryderyk W. bierze niższy Szlą̨sk i większą część górnego Szląska.
1743. Bitwa pod Dettingen.
1744. Anson obieżdża całą ziemię.
1745. Bitwa pod Fontenoy. Pokóy Drezdeński między Prusami, Saxonią, Austryą d. 25 Grudnia.
1746. Bitwa pod Culloden.
1748. Pokóy Akwisgrański.

TABELLA PROCENTOWA

czyli wyrachowanie ile każdy kapitał przynosi procentów na rok, pół roku, kwartał, miesiąc, tydzień i. t. d. gdy takowe procenta brać będziemy po 2, po 3, po 4, po 5, po 6, lub 7 od sta.

kiedy lokuiemy po dwa od sta.

kapitał	na rok			na pół roku			na kwartał			na tydzień			na dzień		
złp.	zł.	gr.	sz.	zł.	gr.	sz.	zł.	gr.	sz.	zł.	gr.	szel.	zł.	gr.	szel.
100	2	—	—	1	—	—	—	15	—	—	1	1f2	—	—	1f2
200	4	—	—	2	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	1
300	6	—	—	3	—	—	1	15	—	—	3	1 1f2	—	—	1 1f2
400	8	—	—	4	—	—	2	—	—	—	4	2	—	—	2
500	10	—	—	5	—	—	2	15	—	—	5	2 1f2	—	—	2 1f2
1000	20	—	—	10	—	—	5	—	—	—	11	2	—	1	2
2000	40	—	—	20	—	—	10	—	—	—	23	1	—	3	1
5000	100	—	—	50	—	—	25	—	—	1	28	1	—	8	1
10000	200	—	—	100	—	—	50	—	—	3	26	2	—	16	2

kiedy lokuiemy po trzy od sta.

kapitał	na rok			na pół roku			na kwartał			na tydzień			na dzień		
złp.	zł.	gr.	sz.	zł.	gr.	sz.	zł.	gr.	szel.	zł.	gr.	szel.	zł.	gr.	szel
100	3	—	—	1	15	—	—	22	1 1f2	—	1	1 1f4	—	—	3f4
200	6	—	—	3	—	—	1	15	—	—	3	1 1f2	—	—	1 1f2
300	9	—	—	4	15	—	2	7	1 1f2	—	5	3f4	—	—	2 1f4
400	12	—	—	6	—	—	3	—	—	—	7	—	—	1	—
500	15	—	—	7	15	—	3	22	1 1f2	—	8	2 1f4	—	1	3f4
1000	30	—	—	15	—	—	7	15	—	—	17	1 1f2	—	2	1 1f2
2000	60	—	—	30	—	—	15	—	—	1	5	—	—	5	—
5000	150	—	—	75	—	—	37	15	—	2	27	1 1f2	—	12	1 1f2
10000	330	—	—	150	—	—	75	—	—	5	25	—	—	25	—

kiedy lokuiemy po cztery od sta

kapitał	na rok			na pół roku			na kwartał			na tydzień			na dzień		
100	4	—	—	2	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	1
200	8	—	—	4	—	—	2	—	—	—	4	2	—	—	2
300	12	—	—	6	—	—	3	—	—	—	7	—	—	1	—
400	16	—	—	8	—	—	4	—	—	—	9	1	—	1	1
500	20	—	—	10	—	—	5	—	—	—	11	2	—	1	2
1000	40	—	—	20	—	—	10	—	—	—	23	1	—	3	1
2000	80	—	—	40	—	—	20	—	—	1	16	2	—	6	2
5000	200	—	—	100	—	—	50	—	—	3	26	2	—	16	2
10000	400	—	—	200	—	—	100	—	—	7	23	1	—	3	1

kiedy lokuiemy po pięć od sta

kapitał	na rok			na pół roku			na kwartał			na tydzień			na dzień		
100	5	—	—	2	15	—	1	7	1 1f2	—	2	2 3f4	—	—	1 3f4
200	10	—	—	5	—	—	2	15	—	—	5	2 1f2	—	—	2 1f2
300	15	—	—	7	15	—	3	22	1 1f2	—	8	2 1f4	—	1	3f4
400	20	—	—	10	—	—	5	—	—	—	11	2	—	1	2
500	25	—	—	12	15	—	6	7	1 1f2	—	14	1 3f4	—	2	1f4
1000	50	—	—	25	—	—	12	15	—	—	29	1f2	—	4	1f2
2000	100	—	—	50	—	—	25	—	—	1	28	1	—	8	1
5000	250	—	—	125	—	—	62	15	—	4	25	2 1f2	—	20	2 1f2
10000	500	—	—	250	—	—	125	—	—	9	21	2	1	11	2

kiedy lokuiemy po sześć od sta

kapitał	na rok			na pół roku			na kwartał			na tydzień			na dzień		
100	6	—	—	3	—	—	1	15	—	—	3	1 1f2	—	—	1 1f2
200	12	—	—	6	—	—	3	—	—	—	7	—	—	1	—
800	18	—	—	9	—	—	4	15	—	—	10	1 1f2	—	1	1 1f2
400	24	—	—	12	—	—	6	—	—	—	14	—	—	2	—
600	30	—	—	15	—	—	7	15	—	—	17	1 1f2	—	2	1 1f2
1000	60	—	—	30	—	—	15	—	—	1	5	—	—	5	—
2000	120	—	—	60	—	—	80	—	—	2	10	—	—	10	—
5000	300	—	—	150	—	—	75	—	—	5	25	—	—	25	—
10000	600	—	—	300	—	—	150	—	—	11	20	—	1	20	—

kiedy lokuiemy po siedem od sta

kapitał	na rok			na pół roku			na kwartał			na tydzień			na dzień		
100	7	—	—	3	15	—	1	22	1 1f2	—	4	1f2	—	—	1 3f4
200	14	—	—	7	—	—	3	15	—	—	8	1f2	—	1	1f2
800	21	—	—	10	15	—	5	7	1 1f2	—	12	3f4	—	1	2 1f4
400	28	—	—	14	—	—	7	—	—	—	16	1	—	2	1
600	35	—	—	17	15	—	8	22	1 1f2	—	20	1 1f4	—	2	2 3f4
1000	70	—	—	35	—	—	17	15	—	1	10	2 1f2	—	5	2 1f2
2000	140	—	—	70	—	—	35	—	—	2	21	2	—	11	2
5000	350	—	—	175	—	—	87	15	—	6	24	1f2	—	29	1f2
10000	700	—	—	350	—	—	175	—	—	13	18	1	1	28	1

TABELLA GOSPODARSKA

czyli wyrachowanie ile nam czyni dochód roczny, na dzień, tydzień, miesiąc, kwartał, pół roku i t. d.

kiedy mamy na rok	W O W C Z A S M A M Y N A												
	9 miesięcy	półroku	kwartał	miesiąc	2 tygodnie	10 dni	tydzień	sześć dni	pięć dni	cztery dni	trzy dni	dwa dni	dzień
złp.	złp.	złp.	złp.	złp. gr.	złp. gr. szel	złp, gr. szel.	złp. gr. szel,	złp. gr. szel.	złp gr. szel,	złp. gr. szel.	złp, gr. szel.	złp. gr. szel.	złp. gr szel
20000	15000	10000	5000	1666 20	767 3 2	547 28 1	383 16 2 1f2	328 23 —	273 29 1f2	219 5 1	164 11 1 1f2	109 17 2	54 23 2 1f2
15000	11250	7500	3750	1250 —	575 10 1 1f3	410 28 2 2f3	287 20 2f3	246 17 1	205 14 1 2f3	164 11 1 2f3	123 8 2	82 5 2 1f3	41 2 2 2f3
10000	7500	5000	2500	833 10	383 16 2 1f2	273 29 1f2	191 23 1 1f4	164 11 1 1f2	136 29 1 3f4	109 17 2	82 5 2 1f4	54 23 2 1f2	27 11 2 3f4
9000	6750	4500	2250	750 —	345 6 1f3	246 17 2f3	172 18 1f6	147 28 1	123 8 1 5f6	98 18 2 2f3	73 29 1f2	49 9 1 1f3	24 19 2 1f6
8000	6000	4000	2000	666 20	306 28 2 2f3	219 7 2 1f3	153 14 1 1f3	131 15 2	109 18 2 2f3	87 21 1f3	65 23 1	43 25 1 2f3	21 27 2 1f3
7000	5250	3500	1750	583 10	268 17 2 1f3	191 25 1 2f3	134 8 1 2f3	115 3 1	95 27 2 1f3	76 22 2f3	57 16 2	38 11 1f3	19 5 1 2f3
6000	4500	3000	1500	500 —	230 6 2	164 13 1	115 3 1	98 20 —	82 6 2	65 23 1	49 10 —	32 26 2	16 13 1
5000	3750	2500	1250	416 20	191 25 1 2f3	137 1 1f3	95 27 2 1f3	82 6 2	68 15 1 2f3	54 24 1 1f3	41 3 1	27 12 2f3	13 21 1f3
4000	3000	2000	1000	333 10	153 14 1 1f3	109 18 2 2f3	76 22 2f3	65 23 1	54 24 1 1f3	43 25 1 2f3	32 26 2	21 27 2 1f3	10 28 2 2f3
3000	2250	1500	750	250 —	115 3 1	82 6 2	57 16 2	49 10 —	41 3 1	32 26 2	24 20 —	16 13 1	8 6 2
2000	1500	1000	500	166 20	76 22 2f3	54 24 1 1f3	38 11 1f3	32 26 2	27 12 2f3	21 27 2 1f3	16 13 1	10 28 2 2f3	5 14 1 1f3
1000	750	500	250	83 10	38 11 1f3	27 12 2f3	19 5 1 2f3	16 13 1	13 21 1f3	10 28 2 2f3	8 6 2	5 14 1 1f3	2 22 2f3
900	675	450	225	75 —	34 16 —	24 20 —	17 8 —	14 24 —	12 10 —	9 26 —	7 12 —	4 28 —	2 14 —
800	600	400	200	66 20	30 20 2 2f3	21 27 2 1f3	15 10 1 1f3	13 4 2	10 28 2 2f3	8 23 1f3	6 17 1	4 11 1 2f3	2 5 2 1f3
700	525	350	175	58 10	26 25 2 1f3	19 5 1 2f3	13 12 2 2f3	11 15 1	9 17 2 1f3	7 20 2f3	5 22 2	3 25 1f3	1 27 1 2f3
600	450	300	150	50 —	23 — 2	16 13 1	11 15 1	9 26 —	8 6 2	6 17 1	4 28 —	3 8 2	1 19 1
500	375	250	125	41 20	19 5 1 2f3	13 21 1f3	9 17 2 1f3	8 6 2	6 25 1 2f3	5 14 1 1f3	4 3 1	2 22 2f3	1 11 1f3
400	300	200	100	33 10	15 10 1 1f3	10 28 2 2f3	7 20 2f3	6 17 1	5 14 1 1f3	4 11 1 2f3	3 8 2	2 5 2 1f3	1 2 2 2f3
300	225	150	75	25 —	11 15 1	8 6 2	5 22 2	4 28 —	4 3 1	3 8 2	2 14 —	1 19 1	— 24 2
200	150	100	50	16 20	7 20 2f3	5 14 1 1f3	3 25 1f3	3 8 2	2 22 2f3	2 5 2 1f3	1 19 1	1 2 2 2f3	— 16 1 1f3
100	75	50	25	8 10	3 25 1f3	2 22 2f3	1 27 1 2f3	1 19 1	1 11 1f3	1 2 2 2f3	— 24 2	— 16 1 1f3	— 8 2f3

Uwaga. Korzyści z téy tabelli są następuiące: 1) że można dochód swóy roczny porównać z dochodem dziennym. 2) Że kto płaci procenta, łatwo doydzie ile powinien na ten przedmiot dziennie, miesięcznie lub kwartalnie odkładać. 3) Że ieśli kto ma zamiar, co rok z dochodów swoich iaki kapitalik uzbierać, wie ile powinien codzień oszczędzić. 4) Że ieśli kto więcéy wydaie niż ma, może wyrachować ile mu corocznie przybywa długów. 5) Że ieśli kto ciągle pamiętać będzie ile ma do wydania na dzień, łatwo urządzi swoie potrzeby, stanie się coraz oszczędnieyszym, rządnieyszym i przestanie łożyć na niepotrzebne wydatki.

JARMARKI ZNACZNIEYSZE KRAJOWE I ZAGRANICZNE.

Woiewództwo Mazowieckie.

Warszawa. Jarmarków 2 iako to: w Maju w drugi Poniedziałek po ś. Filipie i Jakóbie, w Listopadzie w pierwszy Poniedziałek po Wszystkich świętych. Każdy trwa 3 tygodnie, z których pierwszy wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tygodniowy wypłat zowie się. Prócz tego jarmark na wełnę na ś. Jan Chrzciciel i Kontrakty trwaią przez dwa tygodnie.

Obwód Warszawski.

Błonie. Jarmarków 7 iako to: Na ś. Troycę na ś. Augustyn, na Nawiedzenie P. M. na ś. Katarzynę, we Wtorek po Niedzieli Kwietniey, na N. P. Gromniczną, na ś. Łukasz.

Góra Kalwarya. Jarmarków 4 iako to: Po Bożem Narodzeniu, po Wielkiey Nocy, po Zielonych Swiątkach, po Bożem Ciele.

Piaseczno. Odbywa się Jarmarków 12, to iest ieden co miesiąc w pierwszy Poniedziałek każdego Miesiąca.

Groiec. Jarmarków 9 iako to: 14 Lutego, na ś. Józef, na ś. Marek, 15 Maia, na Nawiedzenie P. M. na ś. Annę, na ś. Idzi, 15 Pazdziernika, 6 Grudnia.

Mszczonów. Jarmarków 6 iako to: Ną nawrócenie ś. Pawła, w cztéry tygodnie po Wielkiey Nocy, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Bartlomiey, na ś. Michal, na Niepokalane Pocz. P. M.

Warka. Jarmarków 9 iako to: Na Srodopoście, 7 Maia, na Boże Ciało, 3 Sierpnia, 26 Września, 5 Listop. 7 Lutego, na Nawiedzenie P. M. na Niepokalane Pocz. P. M,

Tarczyn. Jarmarków 10 iako to: Na ś. Dorotę, na ś. Kaźmierz, we Czwartek po Niedzieli Judica, na ś. Bohusława, na ś. Jan Nepom. na ś. Alexy, na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, na ś. Szymona i Judę, na ś. Tomasz.

Nadarzyn, Jarmarków 7 iako to: Na 3 Krole, na Połpoście, na ś. Stanisław, na ś. Annę, na ś. Krzyż, na ś. Leonard, na ś. Łucyą.

Mogielnica. Jarmarków 8 iako to: w Poniedz. po Niedz. Wstępney na ś. Benedykt, na ś. Franciszek w Październiku, na ś. Elżbiet. w dzień 3 Króli; w Ponie. po Niedz. Kwietniey, w Poniedz. po Zielo. Swiątkach, w dzień Znalezienia ś. Krzyża, na ś. Jan Chrzciciel, na N. P. Skaplerzną, na ś. Woyciech.

Grodzisk. Jarmarków 5 iako to: Na ś. Józef, na ś. Annę, na ś. Marcin, na ś. Tomasz, na ś. Woyciech.

Obwód Stanisławowski.

Dobre. Jarmarków 8 iako to: Na ś. Jan, na Przeniesienie ś. Stanisława, w Niedz. Starozapustną, na ś. Antoni, na ś. Małgorzatę, na ś. Bartłomiey, na ś. Michał, na ś. Andrzey.

Jadów. Jarmarków 12 iako to: Dnia 7 Stycznia, dnia 4 Lutego, na ś. Józef, na ś. Piotra Męcz. i ś, Katarzynę Seneń., d. 2 Maia na ś. Bernardyna, trzydniowy d. 15, 16 i 17 Lipca, d. 20 Lipca, po ś. Jakobie d. czwartego, dwudniowy na ś. Cypryan i ś. Franciszek. na ś. Franciszek Seraficki, trzydniowy d. 5, 6, 7, Listopada. d. 23 Grudnia. Targi tygodniowe w każdy Poniedziałek przypadaią.

Karczew. Jarmarków 13 iako to: Na ś. Agnieszkę, na ś. Walenty, na ś. Kaźmierz, na ś. Woyciech, na Wniebowst. Pańskie, na ś. Witt, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Bartłomiey, na ś. Krzyż, na ś. Franciszek, na Wszystkich śś. na ś. Andrzey, na ś. Łucyą.

Kałuszyn. Jarmarków 12 iako to: Na Nowy Rok, na ś. Maciéy, na ś. Marek, w Niedzielę Kwietnią, ną ś. Woyciech, na Wniebowstąpie. na ś. Małgorzatę, na ś. Bartlomiey, na ś. Mateusz, na ś. Szymona Judę, na ś. Andrzey, na ś. Tomasz.

Mińsk Polski. Jarmarków 3 iako to: D. 8 Lipca, na Narodz. P. M. d. 3 Października. Oprócz powyższych Jarmarków, odbywaią się co tydzień we Srzodę targi na różne produkta.

Stanisławów. Jarmarków 5 iako to: Na 3 Krole, na Połpoście, na śś. Piotra i Pawła, na ś. Mateusz, na ś. Katarzynę.

Radzymin. Jarmarków 11 iako to: na 3 Krole, na ś. Maciéy, d. 1 Kwietnia, na ś. Floryan, dnia pierwszego po Zielo. Swiątkach, na ś. Jan, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Bartłomiey, na ś. Michał, na ś. Szymona Judę, na ś. Katarzynę.

Okuniew. Jarmarków 2 iako to: Na ś. Mikolay, w Niedz. Przewod.
Nowodwór. Jarmarków 6 iako to: 15 Stycznia, 19 Marca, 13 Maia, 15 Lipca, 15 Września, 11 Listopada.

Obwód Kuiawski.

Włocławek. Jarmarków 12 iako to: Na Wszystkich śś., na 3 Króle, na ś. Woyciech, na ś. Jan Chrzci. na ś. Łukasz, na ś. Marcin, na ś. Michał, na Niedz. Przewodnią, na Przemie. Pańskie, na Zwiastow. P. M. na Wniebowzięcie P. M. na ś. Walenty.
Babiak. Jarmarków 6 iako to: 17 Stycznia, dnia 1 po Wielkiéy nocy, po ś. Troycy, 14 Lipca, 29 Września, 2 Listopada.
Brześć Kuiawski. Jarmarków 8 iako to: Na Oczysz. P. M. na ś. Józef, na ś. Stanisław, w Niedz. pomiędzy Oktawą Bożego Ciała, na ś. Piotr i Paweł, na Wniebowzię. P. M. na ś. Michał, na ś. Katarzynę.
Radzieiów. Jarmarków 13 iako to: Na Nowy Rok, na Oczysz. P. M. w Niedz. Kwietnią, na 1 Maia, na Ziel. Świątki, 13 Czerwca, na Nawiedz. P. M., na Wniebowzię. P. M. na ś. Annę, na Narodz. P. M., na ś. Łukasz, na Niepok. Pocz. P. M. na Zwiastowanie P. M.
Piotrków. Jarmarków 12 iako to: Na Boże Ciało, na ś. Jakób, w Niedz. po ś. Michale, na Wszystkich śś. na ś. Witt, w Niedz. drugą Postu, na 3 Króle, w pierwszą Niedz. Postu, na Ziel. Swiątki, na Wniebowstą. Pańskie, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Mikolay.
Kowal. Jarmarków 9 iako to: Na ś. Dorotę, na ś. Woyciech, na Wniebowst. Pańskie, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Małgorzatę, na ś. Jakób, na Narodz. P. M. na ś. Urszulę, na ś. Mikołay.
Raciążek. Jarmarków 7 iako to: Na Zwiastow. P. M., na ś. Filipa i Jakóba, na N. P. Szkaplerzną, na ś. Bartłomiey, na ś. Hieronim, na ś. Łucyą, na Wszystkich Swiętych.

Obwód Rawski.

Rawa. Jarmarków 9 iako to: Na ś. Agnieszkę, na ś. Maciéy, we Czwartek przed Kwietnią Niedzielą, na Wniebowstą. Pańskie, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Wawrzyniec, Na Narodzenie P. M. na ś. Szymona Judę, na ś. Tomasz.
Skierniewice. Jarmarków 7 iako to: 6 Stycznia, na półpoście, 3 Maja, 25 Lipca, 4 Października, 19 Listopada, 6 Grudnia.
Nowe Miasto. Jarmarków 4 iako to: Na ś. Małgorzatę, na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, na ś. Marcin.
Sobota. Jarmarków 12 iako to: po 3 Królach, po N. P. Gromniczney, w Wielki Czwartek, na ś. Marka, we Wtorek świąteczny, na ś. Witt, 26 Lipca, 24 Sierpnia, po Podwyższeniu ś. Krzyża, na ś. Łukasz, w dzień Zaduszny, na Młodzianki.
Ujazd. Jarmarków 10: na Nowy Rok, na N. P. Gr., na ś. Grzegorz, na ś. Woyciech, na ś. Troycę, na ś. Małgorzatę, na ś. Wawrzyniec, na ś. Franciszka, na ś. Marcina, na ś. Łucyą.
Inowłodz. Jarmarków 8 iako to: Na ś. Filipa i Jakóba, na ś. Idzi, na ś. Szymona Judę.

Obwód Sochaczewski.

Sochaczew. Jarmarków 2 iako to: Dwutygodniowy po Niedzieli Kwietniey, trzy tygodnie po Wielkiéy Nocy. Oprócz tych odbywa się jeszcze 5 iarmarków.
Łowicz. Jarmarków 8 iako to: Na ś. Mateusz, na ś. Andrzéy, na ś. August, na ś. Jan Chrzciciel, w Niedz. Kwietnią, w Niedz. Przewodnią.
Wiskitki. Jarmarków 8 iako to: na Oczyszczenie P. M. na ś. Józef, w Niedz. 4 Postu, na ś. Stanisław, w Niedz. podczas Oktawy Bożego Ciała, na Wniebowz. P. M., na Przeniesienie ś. Stanisława, w dniu 27 Września, na wszystkich świętych.

Obwód Gostyński.

Kutno. Jarmarków 8 iako to: Na ś. Filipa i Jakoba, na Zielone świątki, na ś. Wawrzyniec, na ś. Franciszek, na ś. Elzbietę, 14 Lutego, na Półpoście, 14 Września.
Gostynin. Jarmarków 6 iako to: 6 Stycznia, 19 Marca, 8 Maia, 25 Lipca, 30 Listopada, 25 Grudnia.
Iłów. Jarmarków 4 iako to: na ś. Walenty, na ś. Bazyli, na ś. Jadwigę, na ś. Tomasz.
Krośniewice. Jarmarków 14 iako to: 31 Grudnia, 1 Lutego, 18 Marca, 7 Maia, w Niedz. przed Ziel. Swiątkami, 12 Czerwca, 12 Lipca, 25 Lipca, 14 Sierpnia, 7 Września, 28 Września, 17 Października, 10 Listopada, 29 Listopada.

Obwód Łęczycki.

Łęczyca. Jarmarków 8 iako to: Na 3 Króle, 2 Kwietnia, 4 Czerwca, 2 Lipca, 17 Lipca, 15 Października, 25 Listopada, 6 Grudnia.
Piątek. Jarmarków 7 iako to: 2 Stycznia, 4 Marca, w Kwiet. Niedz. na ś. Troycę, na Przemie. Pańskie, 27 Września, na ś. Andrzéy.
Kłodawa. Jarmarków 8 iako to: Na 3 Króle, we Srzo. po Połpościu, w wiel. Czwartek, w Srzo. po Niedz. 4 po Wielkanocy, we Srzo. przed Oktawą Bożego Ciała, na ś. Jakób, na ś. Idzi, na ś. Klemens.

Zgierz. Jarmarków 7 iako to: 8 Lutego, 10 Marca, 29 Marca, 16 Sierpnia, na Podwyż. ś. Krzyża, na Zielo. Swiątki, na ś. Katarzynę.
Konstantynów (Miasto.) Jarmarków 12 iako to: 12 Stycznia w dzień ś. Honoraty Panny, 24 Lutego w dzień ś. Macieia Apostoła, 30 Marca w dzień ś. Kwiryna, 23 Kwietnia w dzień ś. Woyciecha, 31 Maia w dzień ś. Petroneli Panny, 20 Czerwca w dzień ś. Florentyny, a Uroczystości Narodowey przywrócenia Królestwa Polskiego, 31 Lipca w dzień ś. Ignacego Loioli, 16 Sierpnia w dzień ś. Rocha, 23 Września w dzień ś. Tekli Panny Męczenniczki, 28 Października w dzień ś. Szymona Judę, 11 Listopada w dzień ś. Marcina, 6 Grudnia w dzień ś. Mikołaia.
Alexandrów. Jarmarków 8 iako to: Na ś. Walenty, na ś. Grzegórz, na ś. Stanisław, na ś. Małgorzatę, na ś. Jacek, na ś. Rafał, na ś. Andrzéy, 23 Grudnia. Nazaiutrz po każdym iarmarku targ na konie i wszelkiego rodzaiu bydło odbywać się ma, oraz targi tygodniowe w Poniedziałki są przeznaczone.
Ozorków. Jarmarków 6 iako to 2 Stycznia, w trzeci Poniedziałek po Wielkanocy, w Poniedziałek przed Oktawą Bożego Ciała, w ósmy Poniedziałek po Swiątkach, w szesnasty Poniedziałek po Swiątkach, w dwudziesty Poniedziałek po Swiątkach.
Kazimierz. Jarmarków 6 iako to: na ś. Józef, na ś. Jan Chrzciciel, w wilią ś. Jana Chrzciciela, na ś. August, na ś. Marcin, na ś. Barbarę.
Łodź. Jarmarków 12 iako to: 6 Stycznia, 2 Lutego, 3 Marca, 7 Kwietnia, 8 Maia, 13 Czerwca, 13 Lipca, 13 Sierpnia, 21 Września, 18 Października, 14 Listopada, 21 Grudnia.
Grzegorzewo. Jarmarków 8 iako to: w Niedz. po ś. Agnieszcze, na ś. Józef, na ś. Woyciech, na ś. Tróycą, w Niedzielę przed ś. Małgorzatą, w Niedzielę po ś. Bartłomieiu, w Niedzielę przed ś. Jadwigą, w Niedzielę przed ś. Barbarą.
Poddębice. Jarmarków 8 iako to: na Nowy Rok, na ś. Walenty dnia 14 Lutego, na ś. Józef dnia 19 Marca, na ś. Stanisław dnia 8 Maia, na ś. Antoni dnia 13 Czerwca, na ś. Maryą Magdalenę dnia 22 Lipca, na ś. Teklę dnia 23 Września, na ś. Marcin dnia 11 Listopada.

Woiewodztwo Krakowskie.

Obwód Kielecki.

Kielce. Jarmarków 14 iako to. Na Nawiedzenie P. M. na Wniebowzięcie, na Poświęcenie Kościoła, na Niedzielę Kwietnią, na Niedzielę Popielcową, na ś. Troycę, na trzecią Niedzielę Adwentu, na ś. Martę, na ś. Rozalią, na ś. Cecylią, na ś. Agnieszkę, na ś. Stanisław, na ś. Mateusz, na Wszystkich śś.
Chęciny. Jarmarków 12 które się odbywaią w Poniedziałki, iako to: po 3 Królach, po ś. Dorocie, po ś. Józefie, po ś. Woyciechu, po Zielonych świątkach, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Annie, po ś. Bartłomieiu, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie, po N. P. M. Niepokalanego Poczęcia.
Jędrzeiów. Jarmarków 14 iako to: Po Nowym Roku, po N. P. Gromniczney, na ś. Kazimierz, w Kwiet. Sobotę, na ś. Woyciech, w Sobotę świąteczną, w Sobotę po Oktawie Bożego Ciała, po ś. Piotrze i Pawle, na ś. Piotr w Okowach, na Naro. P. M., na ś. Franciszek, na ś. Bernard, na ś. Łukasz, po ś. Katarzynie.
Małogoszcz. Jarmarków 12 iako to: Na ś. Agnieszkę, na Tłusty Czwartek, na Srodopoście, na Niedz. Przewodnią, na Znalezienie ś. Krzyża, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Małgorzatę, na ś. Wawrzyniec, na Podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Szymona Judę, na ś. Mikołay, i przed wilią Bożego Narodzenia.

Obwód Stopnicki.

Stopnica. Jarmarków 14 iako to: Po 3 Królach, na ś. Maciey, po Przewod. Niedzieli, na ś. Zofię, we Srzodę po Zielo. Swiątkach, na ś. Antoni, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Piotra w okowach, po Narodzeniu P. M., na ś. Mateusz, na ś. Franciszek, na Wszystkich świętych, na ś. Mikołay.
Wiślica. Jarmarków 12 iako to: Na ś. Agnieszkę, na ś Kazimierz, na ś. Woyciech, w Oktawę Bożego Ciała, na ś. Małgorzatę, na Wniebowzięcie P. M., na Narodz. P. M., na Wniebowstąpienie Pańskie, na ś. Mateusz, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin, na ś. Mikołay.
Chmielnik. Jarmarków 13 iako to: Na 3 Króle, na ś. Agnieszkę, na ś. Maciéy, na ś. Józef, w Niedz. Przewod., na ś. Zofię, na ś. Wita, na ś. Jakób, na ś. Jacek, na ś. Idzi, na ś. Szymona Judę, na ś. Michał, na ś. Andrzéy.
Szydłów. Jarmarków 12 iako to: 3 Stycznia, 3 Lutego, 13 Marca, 27 Marca, na ś. Filipa i Jakóba, 7 Czerwca 27 Czerwca, na Przem. Pańsk., na ś. Idzi, na ś. Franciszek Seraficki, w dzień Zaduszny, 9 Grudnia.
Nowe Miasto Korczyn. Jarmarków 8 iako to: Na Gromnice, na ś. Józef, na ś. Stanisław. na Nawiedzenie P. M. na ś. Bartłomiey, na Przeniesienie ś. Stanisława, na ś. Elżbietę, na ś. Tomasz.
Busk. Jarmarków 10, te odbywaią się we Srzody iako to. po 3 Królach, po Niedz. Kwietniey, po Szrodopoście, po znalezieniu ś. Krzy

ża, po ś. Antoni m, po ś. Prokopie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Mateuszu, po ś. Leonardzie, po ś. Barbarze.

Obwód Olkuski.

Olkusz. Jarmarków 9 iako to: w wstęp. Poniedziałek, w Kwiet. Poniedziałek, w Poniedziałek po Wniebowstą. Pańskiem, na ś. Jan, na ś. Annę, na Wniebowz. P. M., na ś. Michał, na ś. Franciszek, na ś. Andrzey.
Olsztyn. Jarmarków 2 iako to: w Poniedziałek po Srzodopościu, w Poniedziałek po ś. Stanisławie.
Pilica. Jarmarki odbywaią się co dwa tygodnie w dni Wtorkowe.
Żarki. Jarmarków 13 iako to: Na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, w Poniedz. po Niedz. Suchéy, w Poniedz. po Niedz. Białey, w Poniedz. po N. Przewod., na ś. Stanisław, w Poniedz. po ś. Tróycy, na Nawiedz. P. M., w Ponie. po N. P. Snieżnéy, w Ponie. po ś. Andrzeiu, na Przeniesienie ś. Stanisława, na ś. Szymona Judę, na ś. Andrzéy.
Bendzyn. Jarmarków 11 iako to: Na 3 Króle, na Gromnice, po Niedz. Suchéy, po Niedzieli Białéy, po Niedzieli przewodniey, na ś. Stanisław, po ś. Tróycy, na Nawiedzenie P. M. po N. P. Snieżney, 27 Września, na ś. Andrzey.
Lelów. Jarmarków 16 iako to: Po Nowym Roku, na ś. Agnieszkę, na ś. Maciéy, na ś. Józef, po Wielkanocy, po Wniebowstąpie. Pańskiem, po Bożem Ciele, po ś. Piotrze, po ś. Maryi Magdalenie, na N. P. Anielską, na ś. Bartlomiéy, po Narodzeniu P. M. na ś. Franciszek, na ś. Łukasz, na ś. Marcin, po ś. Mikołaiu.
Siewierz. Jarmarków rocznie dwanascie, to iest w piérwszy Poniedziałek każdego miesiąca.

Obwód Miechowski.

Miechów. Jarmarków 19 iako to: Na 3 Króle, na Gromnice, na Niedz. Głuchą, na ś. Maciéy, na Zwiastowanie P. M. w Kwiet. Niedzielę, w Przewodnią Niedzielę, na ś. Stanisław, na Zielone Swiątki, na Narodzenie, ś. Jana, na ś. Rozesłańców, na ś. Jakób, na ś. Jacek, na Narodzenie P. M. na ś. Mateusz, na ś. Łukasz, na ś. Szymon, na ś. Marcin, na ś. Łucyą.
Opatowiec. Jarmarków 2 iako to: na ś. Jakób, na Zielone Swiątki.
Skalbmierz. Jarmarków 13 iako to: w Niedz. po 3 Królach, na stary Zapust, na Srzodopoście, na Kwiet. Niedzielę, na Niedzielę Przewodnią, na Wniebowstąpienie, na Boże Ciało, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Wawrzyniec, na ś. Idzi, na ś. Franciszek Serafícki, na Wrzystkich świętych, na Niepokalane Poczęcie P. M.

Woiewództwo Sandomierskie.

Obwód Radomski.

Radom. Jarmarków 9 iako to: 3 Stycznia, 13 Lutego, 14 Marca, 7 Kwietnia, 9 Maia, 13 Czerwca, 28 Paźdz. 25 Listopada, 17 Grudnia.
Kozienice. Jarmarków 12 iako to: 21 Stycznia, 21 Lutego, w Niedz. Białą, 23 Kwietnia, 22 Maia, 24 Czerwca, 14 Lipca, 24 Sierpnia, 24 Września, 18 Października, 4 Listopada, 6 Grudnia.
Zwoleń. Jarmarków 8 iako to: Na Nowy Rok, na ś. Dorotę, na Wiel. Czwartek, na Znalezienie ś. Krzyża, na Boże Ciało, na Przemienienie Pańskie. na Podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Katarzynę.
Janowiec. Jarmarków 4 iako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Stanisław, na ś. Małgorzatę, na ś. Łukasz.

Obwód Sandomierski.

Zawichost. Jarmarków 12 iako to w Niedz. Białą, na Boże Ciało, na Podwyż. ś. Krzyża, w Niedz. 1 Adwentu, po 3 Królach, na ś. Walenty, we Srzo. po Wielkiéynocy, po ś. Stanisławie Biskup. na ś. Antoni Padewski, na N. P. Anielską, na ś. Franci. Serafícki, na ś. Barbarę.
Staszów. Jarmarków 13 iako to: Na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M. na ś. Maciéy, na Niedzielę Białą, na ś. Annę, na ś. Bartłomiey, na ś. Mateusz, na ś. Urszulę, na ś. Jędrzéy.
Osik. Jarmarków 12 iako to: Na ś. Paweł, na ś. Walenty, na ś. Benedykt, na ś. Stanisław, na ś. Wit, na Nawiedz. P. M. na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Piotra w okowach, na ś. Idzi, na ś. Szymona Judę, na Przeniesienie ś. Stanisława, na ś. Tomasz.
Tarłów. Jarmarków 10 iako to: W wstęp. Srzodę, w Kwiet. Poniedziałek, na ś. Woyciech, na ś. Tróycę, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Annę, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin, na ś. Andrzéy, na ś. Tomasz.
Sandomierz. Jarmarków 2 iako to: Na Wniebowstąpienie Pańskie, na Narodzenie P. M.

Obwód Opatowski.

Iłża. Jarmarków 8 iako to: Na N. P. Gromniczną, na Zwiastowanie P. M. na Kwietnią Niedzielę. na ś. Stanisław, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Idzi, na ś. Jadwigę, na Niepokal. Poczęcie P. M.
Lipsk. Jarmarków 9 iako to. Na Nawró. ś. Pawła; we Wto. świąteczny. na ś. Maryą Magdal., na ś. Elżbietę, na ś. Małgorzatę, po Popielcu, w Poniedziałek po Niedzieli Białéy, na ś. Woyciech.

Łagów. Jarmarków 12 iako to: Na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M., na ś. Józef, na ś. Leonard, na Wniebowst. Pańskie, po Oktawie Przemie. Pańs., na ś. Bartlomiéy, na ś. Michał, na ś. Mikołay, na ś. Maciéy, na ś. Marcin, na ś. Jan Chrz.
Wąchock. Jarmarków 8 iako to: Na Nowy Rok, w piérwszą Niedz. postu, na ś. Woyciech, na ś. Jan Chrz. na ś. Małgorzatę, na Narod. P. M. na ś. Michał, na ś. Elżbietę.
Opatów. Jarmarków 12 iako to: na Nowy Rok, na ś. Agnieszkę, w Wstęp. Srzodę, w Niedz. Kwiet. w Niedz. Przewod. na ś. Tróycę, na ś. Jan Chrz.. na ś. Annę, na ś Bartlomiéy, na ś. Franciszek, na ś. Marcin, na ś. Tomasz.

Obwód Opoczyński.

Końskie. Jarmarków 9 iako to: w Poniedziałek po Nawróc. ś. Pawła, na ś. Maciéy, na ś. Józef, na ś. Filipa i Jakóba, w Poniedz. po Bożem Ciele, na ś. Jakóba, w Poniedz. po ś. Bartlomieiu, na poświęcenie kościoła, na ś. Mikolay.
Żarnów. Jarmarków 12 iako to: Na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M. na ś. Kazimierz, na Niedz. Kwietnią, na ś. Woyciech, na ś. Tróycę, na ś. Małgorzatę, na Wniebowzię. P. M. na Narodz. P. M. na ś. Łukasz, na ś. Marek, na ś. Mikołay.
Opoczno. Jarmarków 10 iako to: na 3 Króle, w Poniedz. Starozapu. w Poniedz. Srzodopostny, w Poniedz. przewodni, we Wtorek świąteczny, 22 Lipca, 24 Sierpnia, 21 Września, 2 Listopada, w Poniedziałek Adwentowy.
Drzewica. Jarmarków 8 iako to: Na Nowy Rok, w Niedz. Zapus. w Niedz. Białą, na ś. Woyciech, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Annę, na Narodzenie P. M. na ś. Łukasz.
Gielniów. Jarmarków 11 iako to: na ś. Pawła, 16 Lutego, na ś. Grzegórz, na ś. Marek, na ś. Tróycę, na Nawiedz. P. M., na ś. Dominik, na ś. Idzi, w Poniedz. po N. P. Rożańc., na ś. Marcin, na ś. Łucyą.
Radoszyce. Jarmarków 8 iako to: w Poniedz. po 3 Królach, na ś. Dorotę, na ś. Woyciech, na Boże Ciało, na ś. Annę, na ś. Mateusz, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin.
Szydłowiec. Jarmarków 12 iako to: na 3 Króle, na ś. Walenty, na Srzodopoście na wielką Srzodę, na ś. Zygmunta, na Boże Ciało, na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, na ś. Franciszek, na ś. Łukasz, na ś. Marcin, na ś. Mikołay.
Ostrowiec. Jarmarków 12 iako to: na 3 Króle, na tłusty Czwartek, na ś. Józef, na Niedz. przewod., na Wniebowstap. Pańsk. w Oktawę Bożego Ciała, na ś. Jan, na Przemienienie Pań. na ś. Idzi, na ś. Michał, na ś. Szymona, na ś. Katarzynę.
Przedbórz. Jarmarków 12 iako to: po 3 Królach, po ś. Macieiu, po Niedz. Białéy, po Wniebowstąpieniu, po Bożem Ciele, po ś. Janie Chrzcicielu, po ś. Alexym, po Wniebowz. P. M., po ś. Krzyżu, po ś. Michale, po ś. Marcinie, po Niepokalaném Poczęciu P. M.

Woiewództwo Kaliskie.

Obwód Kaliski.

Kalisz. Jarmarków 6 w Poniedziałki, iako to: po Niedz. Septuagesima, po Niedz. Judica, po ś. Wicie, po ś. Wawrz. po ś. Michale, po ś. Marcinie.
Opatowek. Odbywać się będą stałe targi w dni czwartkowe każdego tygodnia, a jarmarki w dniach: na ś. Dorotę, dnia 6 Lutego, na ś. Filipa i Jakóba, dnia 1 Maia, i na Wniebowzięcie dnia 15 Sierpnia.
Turek. Jarmarków 11 iako to: na 3 Króle, w Poniedz. po Niedz. Kwietniey, w Poniedziałek po Bożem Ciele, na ś. Jakób, na Wniebowz. N. P., na Narodz. P. M. na ś. Łukasz, na Niepokal. Pocz. P. M. na ś. Marek, na ś. Agatę, na ś. Leonard.
Warta. Jarmarków 13 iako to: 2 Stycznia, w dzień Nawróc. ś. Pawła, w drugi czwartek Postu, w czwart. przed Kwiet. Niedz. czyli szósty czwartek Postu, w dzień ś. Woyciecha, nazaiutrz po Wstąp. Pańskiém, nazaiutrz po Boż. Ciele, w dzień Nawiedz. Matki Boskiéy, w dzień P. M. Anielsk. czyli 2 Sierpn., w dzień Scięcia ś. Pawła, w dzień ś. Franciszka Seraf. czyli 4 Października, w dzień ś. Elżbiety, w dzień ś. Łucyi. Każdy Jarmark przypadaiący w dzień sobotny lub niedzielny, odkładany bywa na poniedziałek.
Uniejów. Jarmarków 12 iako to: w Niedz. Starozapustną, na ś. Maciéy, w poni. Przewodni, na Znalez. ś. Krzyża, w Poniedz. Swiąteczny, na ś. Piotra i Pawła, na N. P. Szkaplerzną, na ś. Wawrzyniec, na ś. Michał, na ś. Szymona Judę, na ś. Andrzéy, na ś. Szczepan.
Dobre. Jarmarków 13 iako to: na ś. Walenty, na Niedz. Judica, na ś. Filip i Jakób, w poniedz. po ś. Tróycy, na ś. Jan, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Bartlomiéy, na Narodz. P. M. na ś. Mateusz, na ś. Franciszka, na Wszystkich świętych, na ś. Katarzynę, na ś. Tomasz.
Koźminek. Jarmarków 8 iako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Grzegorza na ś. Woyciech, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Wawrzyniec, na Naw. P. M., na ś. Szymona Judę, na ś. Barbarę. Oprócz tych odbywaią się ieszcze: dnia 15 Stycznia, 14 Lutego, 29 Maia i 29 Lipca.
Sław. Jarmarków 10 iako to: na 3 Króle, na ś. Maciey, na ś. Jó-

zef, na ś Stanisław, na Ziel. Swiątki, na ś Jakób, na ś Egidy, na ś Jadwigę, na wszystkich świętych, na ś Mikołay.

Chocz. Jarmarków 4 iako to: na trzy dni przed ś. Fil. i Jakóbem, przed ś Bartłomieiem, przed ś Jadwigą, przed ś Marcinem.

Stawiszyn. Jarmarków 11 w Poniedziałki, iako to po 3 Królach, po ś Walentym, po Srzodopościu, po Przew. Niedzieli, po Wniebowst. Pańskiem, po Nawiedz. P. M., po ś. Dominiku, po ś Bartłomieiu, po ś Franciszku, po ś Marcinie, po ś Mikołaiu.

Blaszki. Jarmarków 10 iako to: na N. P. Gromniczną, na Niedz. Quasim, na ś Antoni, w Niedz. po ś Janie, na ś Annę, na ś Roch, nazaiutrz po ś Michale, na ś Katarzynę, na ś Tomasz, na 3 Króle.

Iwanowice. Jarmarków 5 iako to: w Niedz. po 3 Królach, na ś Kaźmierz, w Niedz. po ś Tróycy, na Narodz. P. M., na ś Katarzynę.

Obwód Koniński.

Konin. Jarmarków 9 iako to: na ś Fabiana i Sebastyana, na Laetare, na Wniebowst. Pańskie, na Boże Ciało, nazaiutrz po Maryi Magdaleny, nazaiutrz po ś Idzim, po ś Franciszku, na ś Urszulę, na ś Mikołay.

Koło. Jarmarków 10 iako to: w dzień po Nowym Roku, w dzień po N. P. Gromniczney, po ś Macieiu, w Poniedz. po Niedz. Judica, po ś Filipie i Jakóbie, w Poniedz. po Bożem Ciele, w dzień po ś Wawrzyńcu, po Podwyższeniu ś Krzyża, po ś Szymonie Judy, po ś Katarzynie.

Pyzdry. Jarmarków 12 odbywaią się w Poniedziałki, iako to: po N. Roku, po Oczyszcz. P. M. po Srzodopościu, po Wielkieynocy, przed Swiątkami, dniem przed ś Piotrem, w Poniedz. po ś M. Magdalenie, po Wniebowz. P. M., po ś Franciszku, po ś Szymonie, po ś Mikołaiu.

Kazimierz. Jarmarków 12 iako to: na 3 Króle, na ś Macieý, na Zwiastowanie P. M. na ś Woyciech, na ś Stanisław, na ś Jan Chrzciciel, na ś Annę, na ś Porcyunkulę, na Narodz. P. M. na ś Franciszek, na ś Marcin, na Niepokal. Pocz. P. M.

Wilczyn. Co cztery tygodnie bywa iarmark.

Zagorów. Bywa iarmark w każdy pierwszy Czwartek Miesiąca.

Władysławów. Jarmarków 10 iako to: w poniedz. po 3 Królach, we czwartek po Zapustach, na ś Józef, 23 Kwietnia, w poniedz. po Wniebowstąpieniu, 29 Czerwca, 24 Sierpnia, w poniedz. po ś Michale, 1 Listopada, 30 Listopada.

Tuliszków. Jarmarków 8 iako to: na ś Michał, w poniedz. przed ś Marcinem, w Poniedz. 2gi Adwentu, we Wtorek po 3 Królach, w poniedz. przed Popielcem, w poniedz. po ś Woyciechu, w poniedz. przed ś Janem Chrzcicielem, w poniedziałek po Wniebowz. P. M.

Słupca. Jarmarków 10 iako to: 7 Stycznia, w poniedz. po Niedz. Septua. na Srodopo. w poniedz. *Wielkan.*, we Czwart. przed Swiątk., 30 Czerwca, w poniedz. po ś *Wawrzyńcu*, 22 Września, 17 Paźdz., 26 Listopada.

Skulsk. Jarmarków 10 iako to: Na Zwiastowanie P. M. na Oczys. P. M. na Opieki ś Józefa, na Wniebowst. P., na ś Jana, na Nawiedzenie N. P. M., na Wniebowz. P. M., na Narodz. P. M., na Wszyst. Sw., na Niepokal. P. P. Maryi.

Obwód Sieradzki.

Sieradz. Jarmarków 12 iako to: na 3 *Króle*, na ś Macieý, na ś Józef, na *Kwietnią* Niedz., na ś Stanisław, na ś Tróycę, na ś Annę, na Wniebowstąpienie, na ś Mateusz, na *Wszystkich* Swiętych, na ś Mikołay, na ś Tomasz.

Lutomiersk. Jarmarków 8 iako to: 4 Lutego, 4 *Marca*, na 8 dni przed *W.* Czwartkiem, na 4 dni przed Zielonemi Swiątkami, 29 Czerwca, 24 Sierpnia, 15 Października, 4 Grudnia.

Łask. Jarmarków 10 iako to: na Nowy Rok, 6 Lutego, w Niedz. *Kwietnią*, w Przew. Niedz., na ś Stanisław, na Swiątki, 1 Lipca, na *Wniebowz.* P. M., 29 *Września*, 19 Listopada.

Szczerców. Jarmarków 12 iako to: 10 Stycznia, 24 Lutego, 19 Marca, 25 Kwietnia, 25 Maia, 24 Czerwca, 25 Lipca, 17 Sierpnia, 7 *Września*, 21 Października, 17 Listopada, 5 Grudnia.

Widawa. Jarmarków 12 iako to: w poniedz. Zapustny, w Poniedziałek ś Kazimierza, w Niedz. 1 Postu; w Poniedz. ś Józefa, na Półpoście, w poniedz. ś Antoniego, w Niedz. 2 po Wielkieynocy. w poniedz. Swiąteczny, na dzień przed ś Małgorzatą w poniedz. ś Rocha, na dzień przed ś Marcinem, w Niedz. 4 Adwentu.

Pabianice. Jarmarków 7 iako to: na ś Agnieszkę, na ś Józef, na ś Aloizy, na ś *Wawrzyniec*, na ś *Mateusz*, w Niedz. po ś Marcinie, na ś Tomasz.

Złoczew. Jarmarków 13 iako to: na *N.* Rok, na *Niedz.* P. Gromniczney, na ś *Kazimierz*, na Niedz. *Kwietnią*, we 2 tygodnie po *Wielkieynocy*, na ś Zofią, na ś Antoni, w Niedz. po *N.* P. Szkaplerzney, na *Wniebowz.* P. M. na *Narodz.* P. M., na ś Franciszek Seraficki, w Niedz. po *Wszystkich* Swiętych, na ś Andrzey.

Zdońska Wola. Jarmarków 8 iako to: 23 Lutego, 23 *Kwietnia*, 23 Maia, 23 Lipca, 23 *Września*, 23 Października, 23 Listopada, 23 Grudnia.

Obwód Wieluński.

Wieluń. Jarmarków 7 iako to: na ś Agnieszkę, na *Niedz.* Białą, po Niedz. Przewod., na Ziel. Swiątki, na *Nawiedz.* P. *M.*, na ś *Michał*, na ś Barbarę.

Działoszyn. Jarmarków 2 iako to: na 3 *Króle*, na ś Tomasz.

Stara Częstochowa. Jarmarków 12 iako to: na ś. Agnieszkę, w poniedz. po Niedz. *Wstępnéy*, w poniedz. po *Niedz.* *Kwiet.*, na ś Filipa i Jakóba, w srzodę po Ziel. Swiątkach, na ś Jan Chrzciciel, na ś *Maryą Magdalanę*, w poniedz. po *Wniebowz.* P. *M.* w poniedz. po *Narodz.* P. *M.* w poniedz. po ś *Michale*, na Wszystkich śś, na ś *Katarzynę*.

Nowa Częstochowa. Jarmarków 4 iako to: 19 *Marca*, 15 Czerwca, 1 Września, 13 Grudnia.

Kłobuck. Jarmarków 12 iako to: 24 Stycznia, 7 Lutego, 7 *Marca*, 28 *Marca*, 18 *Kwietnia*, 15 *Maia*, 30 *Maia*, 13 Lipca, 20 Sierpnia, 3 Października, 14 Listopada, 4 Grudnia.

Bolesławiec. Jarmarków 9 iako to: 3 Lutego, w Poniedz. po *Niedz.* Głuchey, w 3ci poniedz. po Wielkanocy, w poniedz. po ś Tróycy, dnia 13 Lipca, dnia 10 Sierpnia, 21 Września, 2 Listopada, 13 Grudnia.

Mstów. Jarmarków 12 iako to: na 3 *Króle*, na ś *Walenty*, na ś Gertrudę, na ś Woyciech, na ś Urban, na 1 *Niedz.* po ś Janie Chrzcicielu, na Rozesłańców, na Wniebowz. *N.* P., na ś *Mateusz*, na ś Szymona Judy, na Ofiarowanie P. *M.*, na ś Tomasz.

Przyrów. Jarmarków 13 iako to: dnia 3 po ś Grzegorzu, dnia 3 po ś *Woyciechu*, w poniedz. po Bożem Ciele, na ś Annę, na ś Dorotę, na ś Zofią, na ś Jan Chrzciciel, na ś *Michał*, na ś Łucyą, na ś *Kaźmierz*, na *Niedz.* Kwietnią, w *Niedz.* po ś *Marcinie*, na ś *Mikołay*.

Wieruszów. Jarmarków 10 iako to: na ś Fabian i Sebastyan, na ś Agatę, na Srzodop., na ś *Woyciech*, na ś Stanisław, na ś Piotra i Pawła, na ś Bartłomiey, na ś *Michał*, na ś Szymona Judy, na ś Jana Ewangielisty.

Krzepice. Jarmarków 8 w poniedziałki, iako to: po ś Dorocie, po półpościu, po ś Filipie i Jakobie, po ś *Wicie*, po ś Dominiku, po podwyższeniu ś *Krzyża*, po ś Jadwidze, po *N*iepokalanem Poczęciu P. *M.*

Obwód Piotrkowski.

Piotrków. Jarmarków 4 iako to: na ś Stanisław, na Zielone Swiątki, na ś Jakób, na ś *Michał*.

Bełchatów. Jarmarków 6 iako to: w poniedz. po 3 *Królach*, w Biały poniedziałek lub w *Niedz.* w tydzień po Zielonych *Swiątkach*, na ś Antoni, na ś *Michał*, w tydzień po *Wszystkich Swiętych*.

Brzeźnica. Jarmarków 10 w poniedziałki, iako to: po ś

Walentym, we Czwartek przed *Kwietnią Niedz.*, po *Wniebowstąpieniu* Pańskiem, po Bożem Ciele, na Rozesłańców, po ś *Wawrzyńcu*, po ś Egidym, po ś *Mateuszu*, po ś Jadwidze, po ś *Mikołaiu*.

Kamińsko. Jarmarków 10 iako to: na 3 *Króle*, na Gromnice, na ś Józef, na ś Filipa i Jakóba, na ś Piotra i Pawła, na ś Maryą *Magdalenę*, na *Wniebow*. P. *M.* na ś Franciszek, na ś Szymona Judę, na ś Tomasz.

Koniecpol. Jarmarków 11 iako to: w *Wilią* ś Agnieszki, w *Wilią* ś *Macieia*, w *Wilią* ś Józefa, w pierwszą *Niedz.* po *Wniebowst*. Pańskiem, po święcie ś Piotra i Pawła, w *Wilią* ś *Maryi Magdaleny* w *Wilią* ś Bartłomieia, w *Wilią* ś Michała, w *Wilią* ś Franciszka, w *Wilią* ś Marcina, w *Wilią* ś Mikolaia.

Pławno nad Wartą. Jarmarków 13 w poniedziałki, iako to: po N. Roku, po N. P. Gromniczney, po ś Marcinie, po ś Józefie, po *Wielkieynocy*, po ś Stanisławie, po Zielonych Swiątkach, po Bożem Ciele, po ś Jakóbie, po ś Bartlomieiu, po ś Franciszku, po ś Marcinie, po ś Mikołaiu.

Wolborz. Jarmarków 9 iako to: na ś *Kaźmierz*, na *Wniebowstąpienie* Pańskie, na Boże Ciało, na ś Piotra i Pawła, na ś Rocha, na ś Michał, na ś Jadwigę, na ś Mikolay, w *Wielki* Czwartek zwany podstarzycą.

Pajęczno. Jarmarków 12 iako to: na 3 *Króle*, na Gromnice, na ś *Kaźm.*, na *W.* Czwartek, na ś *Woyciech*, na ś Antoni, na *Nawiedz*. P. M. na *Wniebowz*. P. M. na *Narodz*. P. M. na ś Franciszek, na ś Leon, na *Niep*. pocz. P. M.

Radomsk. Jarmarków 10 w poniedziałki, iako to: po 3 *Królach*, w pierwszy poniedziałek postu, w ostatni poniedziałek postu, po ś *Krzyżu*, po ś Tróycy, po ś Magdalenie, po ś Jacku, po podwyższeniu ś *Krzyża*, po ś Łukaszu, po ś Andrzeiu.

Tuszyn. Jarmarków 10 iako to: 6 Stycznia, 11 Lutego, 1 *Kwietnia*, 1 Maia, 4 Czerwca, 22 Lipca, 8 *Września*, 4 Października, 1 Listopada, 30 Listopada.

Woiewództwo Lubelskie.

Obwód Lubelski.

Lublin. Jarmarków 4 iako to: na N. P. Gromniczną, na Zielone Swiątki, na *Wniebowz*, P. M. na ś *Szymona* Judę, oprócz tego odbywa się dwanaście iarmarków iednodniowych w pierwszy dzień każdego miesiąca.

Kazimierz. Jarmarków 5 iako to: na ś *Kazimierz*, na ś Jan Chrz. na *Wszystkich* śś., na ś Barbarę, na ś Bartłomiey.

Lubartów. Jarmarków 7 iako to: na 3 *Króle*, na Niedz. Zapustną, na Niedz. *Kwietnią*, na ś Filipa i Jakoba, na ś Annę, na ś Bartłomiey, na ś Dyonizy.

Opole. Jarmarków 13 to iest w każdym miesiącu po iednym, a w iednym miesiącu dwa.

Końska Wola. Jarmarków 9 iako to: na ś Fabian i Sebastyan, na wstępną *Niedzielę*, na Zwiastowanie P. M. na Znalezienie ś *Krzyża*, po pierwszey Niedz. Oktawy Bożego Ciała, na ś Annę, na ś Bartłomiey, na podwyż. ś Krzyża, na ś Łukasz.

Piaski. Jarmarków 10 iako to: na N. P. Gromniczną, na ś Maciey, na Niedz. *Kwietnią*, na ś *Krzyż*, na ś Jan, na ś *Kilian*, na podniesienie ś *Krzyża*, na *Wszystkich* śś. na ś Jędrzey, na ś Tomasz.

Obwód Hrubieszowski.

Hrubieszów. Jarmarków 8 iako to: na Maślenice, na *Wniebowstąpienie*, na 10 Piątek, na ś Prokopa, na *Wniebowz*. P. M., na ś *Krzyż*, na pokrowy, na ś *Marcin*, wszystkie podług Ruskiego *Kalendarza*.

Łaszczów. Jarmarków 10 iako to: 13 *Stycznia*, 2 Lutego, 24 Lutego, 19 Marca, 6 *Kwietnia*, 21 *Kwietnia*, 6 Czerwca, 11 Lipca, 29 *Września*, 11 Listopada.

Komorów. Jarmarków 8 iako to: na Srzodopoście, na *Niedz.* przewodnią, na ś Stanisław, na *Wniebowz*. P. *M.* na ś Michał, na ś Szymona Judę, na ś Jędrzey, na Młodzianki.

Dubienka. Jarmarków 3 iako to: na 3 *Króle*, na Zielone Swiątki, na *N.* P. Rożańcową.

Horodło. Jarmarków 3 iako to: 13 Stycznia, 22 *Maia*, 18 Grudnia.

Uchanie. Jarmarków 6 iako to: na ś *Woyciech*, na ś Piotra, na ś Dymitra, na *N.* P. Gromniczną, na Zielone Swiątki, na *Wniebowzięcie* P. *M*.

Tyszowce. Jarmarków 4 iako to: 2 Stycznia, 5 Lipca, 12 *Września*, 6 Listopada.

Obwód Krasnostawski.

Chełm. Jarmarków 5 iako to: na Zwiastowanie P. *M.* na ś *Mikolay*, na ś Jan Chrz. na *Narodz*. P. *M*. na ś *Michał*.

Krasnystaw. Jarmarków 6 iako to: na 3 *Króle*, na *N*. P. Gromniczną, na ś Annę, na *Wniebowz*. P. *M*. na Narodz. P. M. na ś Michał.

Łęczna. Jarmarków 6 iako to: na Boże Ciało, na ś Idzi, na ś Maryą Magdal. na ś Marcin, na ś Mikoley, na 3 *Króle* Ruskie.

Woysławice. Jarmarków 3 iako to: na ś Józef, 12 Lipca, 29 *Września*, 25 Listopada, 27 Grudnia.

Obwód Zamoyski.

Krasnik. Jarmarków 11 iako to: na 3 *Króle*, na ś *Walenty*, w poniedziałek po *Kwietniey* Niedz., na ś Serwacy, na ś Antoni, na ś *Kilian*, 6 Sierpnia, na ś Nikodem, na ś Franciszek, na ś Marcin, na ś Barbarę.

Krasnobród. Jarmarków 9 iako to: 24 Lutego, 25 Marca, 28 Maia, 2 Lipca, 18 Sierpnia, 22 *Września*, 2 Listopada, 20 Grudnia, 26 Grudnia.

Szczebrzeszyn. Jarmarków 10 iako to: na ś Agnieszkę, na Srodopoście, na ś Filipa i Jakóba, na ś Jan Chrzciciel, na ś Jakób, na *Wniebowz*. P. M., na Narodz. P. M., na ś Michał, na ś Marcin, na ś Mikolay.

Tomaszów. Jarmarków 8 iako to: na ś Stanisław, na ś Bartłomiey, na 3 *Króle*, na ś Łukasz, na N. P. Gromniczną, na N. P. Skaplerzną, na ś Teklę, na ś Franciszek Xawery.

Zamość. Jarmarków 6 iako to: na Nawrócenie ś Pawła, na *Wniebowst*. Pańskie, na Zielone Swiątki, na Narodzenie P. M., na ś Marcin, na ś *Katarzynę*.

Woiewództwo Płockie.

Obwód Płocki.

Płock. Jarmarków 4 iako to: 25 Stycznia, 19 Czerwca, 7 Września, 18 Listopada (19 Czerwca i 18 Listopada oddzielnie na wełnę.)

Płońsk. Jarmarków 5 iako to: we Wtorek Kwietni, we Wtorek Swiąteczny, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Bartlomiéy, na ś. Mikołay.

Zakroczym. Jarmarków 8 iako to: 1 Stycznia, 14 Lutego, 27 Marca, 3 Maja, 24 Czerwca, 10 Sierpnia, 14 Wrześ., 21 Listop.

Czerwińsk. Jarmarków 4 iako to: na 3 Króle, na ś. Woyciech, na ś. Małgorzatę, na ś. Marcin.

Wyszogród. Jarmarków 7 iako to: na ś. Maciéy, na Wniebowst. Pańskie, na ś. Józef, na ś. Jakób, na ś. Michał, na ś. Barbarę, na ś. Tomasz.

Obwód Lipnowski.

Lipno. Jarmarków 12 iako to: po 3 Królach, po N. P. Gromniczney, po Niedz. Kwiet., po Niedz. Przewodniey, po Wniebowst. Pańskiem, po Bożem Ciele, po N. P. Szkaplerzney, po Przemienieniu Pańs., po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Michale, po ś. Szymonie Judy, po ś. Barbarze, w pierwsze Poniedz.

Dobrzyń nad Wisłą. Jarmarków 12 w Poniedziałki iako to: po Nowym-Roku, po ś. Agnieszce, po ś. Macieiu, po Niedzieli Przewod., po ś. Janie Nepom., po ś. Antonim, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Magdalenie, po Wniebowz. P. M., po ś. Franciszku, po ś. Łukaszu, po Niepokal. Pocz. P. M.

Dobrzyń nad Drwęcą. Jarmarków 12 iako to: we Wtorek po Nowym-Roku, po Zapustney Niedz., po Niedz. 2 Postu, po Kw. Niedz., po ś. Woyciechu, po ś. Filipie, po ś. Janie, po ś. Jakóbie, po ś. Bartłomieju, po ś. Michale, po ś. Jadwidze, po ś. Katarzynie.

Obwód Mławski.

Mława. Jarmarków 7 iako to: na ś. Tróycę, na ś. Piotra, na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, na ś. Szymon, na ś. Mikolay, na ś. Maciey.

Raciąż. Jarmarków 5 iako to: na Zielone Swiątki, na Nawiedz. P. M., na ś. Michał, na ś. Agnieszkę, na ś. Woyciech.
Szreńsk. Jarmarków 9 w Poniedziałki iako to: po 3 Król. na dzień przed ś. Pawłem, we Czwartek po dniu Popielcowym, we Czwartek przed Kwietnią Niedz., w wigilią ś. Stanisława, we Wtorek świąteczny, na dzień przed ś. Janem, na ś. Jakóba, na ś. Józef.

Obwód Przasnyszki.

Przasnysz. Jarmarków 9 iako to: na Nowy-Rok, na Kwiètn. Niedzielę, na ś. Woyciech, na Wniebowst. P. M., na Boże Ciało, na ś. Jan, na Narodz. P. M., na ś. Franciszek, na ś. Katarzynę.
Janów przy granicy Pruskiéy. Jarmarków 8 w Poniedziałki iako to: po ś. Kaiu, 3 Maja, po ś. Janie, po ś. Magdalenie, po ś. Bartlomieiu, 16 Września, 15 Października, po ś. Andrzeiu.
Krasnosielce. Jarmarków 8 iako to: 26 Stycznia, 26 Marca, 8 Maja, 29 Czerwca, 10 Sierpnia, 21 Września, 1 Listopada, 30 Listopada. — Targi zaś tygodniowe w każdy Poniedziałek.

Obwód Pułtuski.

Pułtusk. Jarmarkow 9 iako to: na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na Półpoście, na ś. Stanisław, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Tróycę, na ś. Jadwigę, na Narodz. P. M., na ś. Elżbietę.
Nowe Miasto. Jarmarków 9 iako to: 6 Stycznia, w Poniedz. Wstęp., we Czwartek przed Niedz. Wstęp., na Wniebowstąpienie Pańsk. w Poniedz. po ś. Tróycy, na ś. Roch, na Narodz. P. M., na ś. Jadwigę, na ś. Andrzéy.

Obwód Ostrołęcki.

Ostrołęka. Jarmarków 8 w Poniedziałki iako to: po ś. Agnieszce, po ś. Walentym, po ś. Józefie, po znalezieniu ś. Krzyża, po Nawiedz. P. M., po podwyższeniu ś. Krzyża, po wszystkich śś., po ś. Mikołaju.

WOJEWÓDZTWO PODLASKIE.

Obwód Siedlecki.

Siedlce. Jarmarków 9 iako to: na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na Wstępy, na ś. Floryan, na ś. Tróycę, na ś. Jan, na ś. Annę, na ś. Mateusz, na ś. Marcin.
Węgrów. Jarmarków 6 iako to: na ś. Agnieszkę, na Szrodopoście, 1 Maja, 29 Czerwca, na ś. Idzi, 21 Listopada.

Obwód Łukowski.

Łuków. Jarmarków 5 iako to: w Wielki Poniedziałek, w Poniedz. Kwietni, w Poniedz. Przewodni, w Poniedz. Swiąteczny, na Narodzenie P. M.
Łaskarzew. Jarmarków 13 iako to: na 3 Króle, w Nied. Staroz. na ś. Kazimierz, w Niedz. Kwietnią, na Znalez. ś. Krzyża, na Zielone Swiątki, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Annę, na Wniebowz. P. M., na Podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Franciszek, na Wszystkich śś., na ś. Andrzéy.
Żelechów. Jarmarków 7 iako to: na Oczysz. P. M., na ś. Macieiy, na ś. Woyciech, na ś. Stanisław, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Maryę Magdalenę, na Wniebowz. P. M., na ś. Łukasz, na ś. Marcin, na Niepokal. Poczęcie P. M., na ś. Jana Ewangelistę.

Obwód Bialski.

Biała. Jarmarków 2 iako to: na ś. Annę, na Zielone Swiątki.
Terespol. Jarmarków 2 iako to: 21 Marca, w 10 Piątek po Wielkanocy Ruskiéy.
Łosice. Jarmarków 11 iako to: na ś. Agnieszkę, na Srodopoście, w Kwiet. Niedz., na Kwiet. Niedz. Ruską, na przewodnią Niedz., na przewod. Niedz. Ruską, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Jan Chrzc. Ruski, na ś. Michał i na ś. Michał Ruski.

Obwód Radzyński.

Radzyń. Jarmarków 5 iako to: na 3 Króle Pol., na 3 Króle Rus., w Białą Niedz., na ś. Tróycę, na Wszystkich śś.
Międzyrzec. Jarmarków 4 iako to: na ś. Mikołay, na N. P. Grom., na Przeniesienie ś. Mikołaja, na ś. Jakóba Apostoła, (wszystko podług Ruskiego Kalendarza.
Włodawa. Jarmarków 4 iako to: na Zielone Swiątki, na ś. Jan Chrzc., na Wniebowz. P. M., na Pokrowy, wszystkie podług Ruskiego Kalendarza.

WOJEWÓDZTWO AUGUSTOWSKIE.

Obwód Augustowski.

Suwałki. Jarmarków 9 iako to: 6 Stycznia, 7 Lutego, 21 Marca, 3 Maja, 13 Czerwca, 16 Lipca, 14 Września, 9 Października, 30 Listopada.
Augustów. Jarmarków 6 iako to: na Nowy-Rok, w Kwiet. Niedz., na ś. Antoni; na ś. Piotra i Pawła, na ś. Bartłomiéy, na ś. Marcin.
Szczuczyn. Jarmarków 9 iako to: pryncypalnych iarmarków 4 trwaiących po 15 dni, na 3 Króle, na ś. Maciéy, na ś. Woyciech, na ś. Kazimierz, reszta mnieyszych odbywa się: na ś. Jan, na ś. Wawrzyniec, na ś. Michał, na ś. Marcin, na ś. Mikołay.
Raygród. Jarmarków 6 iako to: na ś. Kazimierz, na Zwiastowanie P. M., na ś. Filipa i Jakóba, na ś. Annę, na Narodzenie N. P., na ś. Franciszek Seraficki.
Jedwabno. Jarmarków 13 iako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Kazimierz, na ś. Józef, d. 8 Kwiet., na ś. Stanisław, na Boże Ciało, na ś. Piotra i Pawła, na Przem. Pańskie, na ś. Idzi, na ś. Mateusz, na dzień zaduszny, na ś. Andrzey, na ś. Tomasz.

Obwód Łomżyński.

Łomża. Jarmarków 8 iako to: w Poniedz. po N. P. Gromniczney, w Poniedz. 1 W. Postu, w Poniedz. po Kwiet. Niedz. na Przewodnią Niedzielę, w Poniedziałek po Bożem Ciele, na N. P. Szkaplerzną, w Poniedz. po ś. Michale, w Poniedziałek pierwszy po ś. Stanisławie.
Nowogród. Jarmarków 8 w Poniedz. iako to: po 3 Królach, po ś. Agnieszce, po ś. Macieiu, po ś. Stanisławie, po ś. Janie Chrzc., po ś. Małgorzacie, po Narod. N. P., po ś. Szymonie Jud.
Tykocin. Jarmarków 7 iako to: na N. P. Gromniczna 2 dni trwaiący, na ś. Benedykt, na ś. Troycę, na ś. Wincenty, na ś. Franciszek, na ś. Marcin, na ś. Tomasz.

Obwód Seyneński.

Seyny. Jarmarków 3 iako to: na ś. Kazimierz, na ś. Stanisław, na ś. Mikołay.
Sereie. Jarmarków 5 iako to: na Wniebowst. Pańskie, w 10 Piątek po Wielkieynocy, na N. P. Szkaplerzną, na ś. Szymona Judę, na ś. Tomasz.
Łozdzieie. Jarmarków 3 iako to: na Boże Ciało, na ś. Annę, na Półpoście.
Wiżayny. Jarmarków 7 iako to: na Zielone Swiątki, na ś. Małgorzatę, na ś. Michał, w tydzień przed Bożem Narodzn., na Wniebowz. P. M., w Zapust. Poniedz., w Kwiet. Niedzielę.
Filipowo. Jarmarków 7 iako to: na tydzień przed Zapusty, w Poniedz. po Kwiet. Niedz., w Poniedz. Zielonych Swiątek, na Wniebowzięcie P. M., na ś. Mateusz, na ś. Marcin, na tydzień przed Bożem Ciałem.

Obwód Kalwaryiski.

Wilkowyszki. Jarmarków 3 iako to: na ś. Józef, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Nawiedzenie P. M.
Kalwarya. Jarmarków 4 iako to: na Wniebowst. Pańskie, na ś. Jan, na ś. Bartłomiéy, na ś. Marcin.
Wysztyniec. Jarmarków 4 iako to: na ś. Kazimierz, na ś. Jerzy, na ś. Tróycę, na ś. Szymona Judę.

Obwód Maryampolski.

Maryampol. Jarmarków 7 iako to: na 3 Króle, na ś. Tróycę, na Wniebowz. P. M., na ś. Michał, na ś. Jerzy, na Wszystkich świętych, na ś. Piotr.
Władysławów. Jarmarków 3 iako to: na N. P. Gromniczną, na ś. Piotra i Pawła, na Niedz. 1 Adwentu. Każdy z tych Jarmarków trwa 3 tygodnie.

JARMARKI ZAGRANICZNE.

Berdyczów. *Jarmarków 3 iako to: 26 Stycznia, 9 Kwiet., 23 Czerwca.*
Białystok. *Jarmark na ś Jan Chrzciciel.*
Brody. *Jarmarków 2 iako to: 1 na 3 Króle, na ś Łukasz*
Brześć litewski. *Jarmark na ś Agnieszkę.*
Bydgoszcz (*Bromberg*). *Dwa znaczne iarmarki: 1 od 17*

do 21 *Maja*, 2 *od* 18 *do* 22 *Listopada, pierwszego dnia zawsze zwyczayny targ na konie. Dwa pośledniejsze iarmarki*, 1 *w Poniedziałek; Wtorek i Srodę ostatnich dni Stycznia*, 2 *w Poniedziałek, Wtorek i Srodę po ś Jakóbie. Jarmarki na wełnę*, 1 *w pierwsze trzy dni iarmarczne po ś Jakóbie;* 2 *w pierwsze trzy dni ostatniego tygodnia Listopada.*

Choynice (*Konitz*). *Jarmarków* 3 *iako to:* 1 *na ś Jan Chrzciciel*, 2 *na ś Mateusz*, 3 *na ś Szymona Judę.*

Ciechanowiec. *Jarmark na ś Woyciech.*

Dubno. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na śś. Piotra i Pawła, podług Ruskiego Kalendarza trwa trzy tygodnie;* 2 *tygodnie przed tym iarmarkiem zaczyna się iarmark na wełnę;* 2 *na* 3 *Króle, gdzie się odbywaią różne interessa obywatelskie, trwa* 4 *tygodnie.*

Elbląg. *Jarmarków* 2 *iako to:* 22 *Lipca; na ś Marcin.*

Frankfurt nad rzeką Odrą. *Jarmarków* 8 *iako to:* 1 *w Poniedziałek po Reminiscere,* 2 *w Poniedziałek po ś Małgorzacie;* 3 *w Poniedziałek po ś Marcinie.*

Gdańsk. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na ś. Dominik;* 2 *na ś. Marcin.*

Głogów. *Jarmarków* 3 *iako to:* 1 8 *Maja*, 2 17 *Sierpnia*, 3 *na ś Łucyą.*

Gniezno. *Jarmarków* 8 *w Poniedziałki iako to:* 1 *po* 3 *Królach*, 2 *po ś Macieiu*, 3 *po ś Woyciechu*, 4 *po ś Tróycy*, 5 *po ś. Annie*, 6 *po ś. Bartłomieiu*, 7 *po ś. Karólu Boromeuszu*, 8 *po ś Andrzeiu. Zawsze wspólne kramny i bydelny.*

Grodno. *Jarmark na podwyższenie ś Krzyża.*

Grudziąz. *Jarmarków* 3 *w Poniedziałki iako to:* 1 *po Niedzieli suchéy*, 2 *po ś Bartłomieiu*, 3 *po ś Katarzynie.*

Hłudzko i Bobrowniki w Woiewództwie Nowogrodzkiém. *Jarmarków* 8 *iako to:* 1 *dwuniedzielny* 10 *Piątku po Wielkieynocy*, 2 *czteroniedzielny w dzień ś Jana Bohusława według Ruskiego Kalendarza* 26 *Września, a podług Rzymskiego d.* 8 *Października*, 3 *także czteroniedzielny na woły, według Ruskiego Kalendarza d.* 27 *Stycznia, a d.* 8 *Lutego podług Rzymskiego.*

Jarosław. *Jarmarków* 3 *iako to:* 1 *na Popielec*, 2 *na Wniebowstąpienie Pańskie*, 3 *na ś Jędrzéy.*

Kempno. *Jarmarków* 7 *iako to:* 1 *na* 3 *Króle*, 2 *w Poniedziałek po Niedzieli wstępnéy*, 3 *na ś Jerzy*, 4 *na ś. Tróycę*, 5 *na ś Dominik*, 6 *na ś Franciszek*, 7 *na ś Katarzynę.*

Kayszyn. *Jarmarków* 2 *iako to: na* 3 *Króle, na Wniebowstąpienie Pańskie.*

Kraków. *Jarmarków* 7 *iako to:* 1 *na Jubilate*, 2 *na ś Stanisław*, 3 *na ś Wit*, 4 *na ś Jan Chrzciciel*, 5 *na ś Piotr w okowach*, 6 *na ś Michał*, 7 *na ś Jadwigę.*

Królewiec. *Jarmark w Poniedziałek przed ś Janem.*

Lipsk. *Jarmarków* 3 *iako to:* 1 *na Nowy-rok*, 2 *w Niedzielę Jubilate*, 3 *po ś Michale.*

Malborg. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na śś. Filipa i Jakóba*, 2 *na ś Dyonizego.*

Merecz nad Niemnem w Litwie. *Jarmarków* 7 *iako to:* 1 *na* 3 *Króle*, 2 *na Wniebowzięcie P. M.*, 3 *na ś Michał aż do Oktawy Różańcowey*, 4 *w Niedz. Kwietnią*, 5 *na Boże Ciało*, 6 *na ś Piotra i Pawła*, 7 *na Niepokalane Poczęcie P. M. Oprocz tego odbywaią się targi w każdą Sobotę.*

Mińsk. *Kontrakty na ś Józef, iarmark na ś Andrzéy.*

Mitawa. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na Narodzenie P. M.*, 2 *na ś Michał.*

Nieśwież. *Jarmark* 1 *Lipca trwaiący przez* 3 *tygodnie.*

Poczaiów, miasto na Wołyniu. *Jarmarków* 2 *iako to*, 1 *czteroniedzielny na Zielone Swiątki Ruskie*, 2 *czteroniedzielny na uspenie Ruskie; — na bydło, konie i różne towary.*

Pawłocz 6 mil za Berdyczowem. *Jarmark dwutygodniowy na ś Demetryusza Ruskiego, d.* 9 *Października sławny na konie, woły, tudzież na tureckie i na inne cudzoziemskie towary.*

Poznań. *Jarmarków* 4 *iako to:* 1 *w Niedzielę wstępną*, 2 *na ś Jan*, 3 *na ś Michał*, 4 *na ś Łucyą.*

Przemyśl. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na ś Piotra i Pawła*, 2 *na ś Michał.*

Ryga. *Jarmark wielki od* 5 *Sierpnia aż do* 7 *Września.*

Swisłocz. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *d.* 1 *Maia trwaiący dni* 5, 2 *na ś Bartłomiey. Wielkie sklepy z izbami, gabinetami, na końcu placu iarmarcznego wymurowane, są naywygodnieysze w całym kraiu.*

Toruń. *Jarmarków* 3 *iako to:* 1 *na* 3 *Króle*, 2 *na ś Tróycę*, 3 *na ś Szymona Judę.*

Usiatyń na Podolu. *Dwa iarmarki wielkie, iako to:* 1 *na ś Jan*, 2 *na ś Tomasz; gdzie oryentalni kupcy z różnemi towarami bywaią.*

Wilno. *Jarmark wielki na* 3 *Króle.*

Wrocław. *Jarmarków* 9 *iako to: na półpoście na bydło i konie, na Srodopoście iarmark kramny, na Niedzielę Przewodnią na konie i bydło,* 5 *Czerwca na wełnę, na ś Jan Chrzciciel kramny, na konie i bydło, na ś Małgorzatę na bydło i konie, na Narodz. M. P. iarmark kramny,* 2 *Listopada na wełnę, na ś Elżbietę kramny, i na konie i bydło.*

Yzyatyw na Podolu. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na ś Jan*, 2 *na ś Tomasz, trwaią przez* 4 *tygodnie.*

Zelwa w Woiewództwie Nowogrodzkiém. *Jarmark wielki sławny na ś Dominik, to iest dnia* 4 *Sierpnia, który trzy tygodnie trwa.*

Zołkiew. *Jarmarków* 2 *iako to:* 1 *na* 3 *Króle*, 2 *na ś Piotra i Pawła.*

ZAĆMIENIA.

W tym roku przypadaią dwa zaćmienia Słońca, i przeyście planety Merkurego przez tarczę Słońca. Zaćmienia Xiężyca mieysca mieć nie będą.

Pierwsze zaćmienie Słońca, ktore dnia 1 Lutego przypadnie, widzialném tylko będzie na spokoynym Oceanie w Zachodniéy Ameryce, wschodniéy części Nowey Hollandyi.

Drugie dnia 27 Lipca przypadaiące, dla niektórych tylko części Europy, szczególnie zaś dla Ameryki Północnéy, całéy prawie Afryki, Zachodniéy Azyi widzialne.

Przeyście Merkurego przez tarczę Słońca przypada dnia 5 Maja.

Wniyście środka planety na tarczę Słońca o godzinie 10éy min 27 rano. - - Wyiście środka planety z tarczy Słońca o godzinie 5ey min. 16 popoludniu. — Trwanie zakrycia 6 godzin 48 minut.

Całkowity ten fenomen dla Europy i większéy części Afryki, dla Azyi wniyście tylko, a dla Ameryki wyiście widzialném będzie.

W tym roku będą ieszcze inne fenomena widziane; iako to: Dnia 27 Lutego nastąpi zakrycie planety *Venusa*; 29 Lutego zakrycie planety *Merkurego*. 11 Kwietnia i 8 Maja zakrycie *Saturna*; 10 Lutego i 8 Marca zakrycie gwiazdy pierwszéy wielkości *Aldebarana*; 15 Lutego gwiazdy *Regulusa* przez tarczę Xiężyca.

Dnia 29 Września dla szczególnego położenia ziemi względem Saturna, zniknie pierścień Saturna, dnia 1 Grudnia tenże pierścień będzie widzialny lecz krawędzią do nas zwrócony.

Nadto w tym roku powrócą dwie komety peryodyczne: pierwsza w miesiącu Kwietniu, znana pod nazwiskiem komety *Enckego*; druga kometa *Bieli* w miesiącu Listopadzie.

WYKAZ

Przychodu i odchodu Poczt konnych iako i wozowych, do Warszawy i z Warszawy, z wyszczególnieniem dni i godzin.

W NIEDZIELE

ODCHODZĄ. — *O godzinie 2 po południu Nr. 2 (*). Poczta konna Siedlecka i Brzesko-Litewska, do Rossyi na Milosnę; Mińsk, Kałuszyn; Mingosy i Siedlce; Zboczyn; Międzyrzec; Białę; Zalesie; do Brześcia Litewskiego; zkąd odchodzi do tamecznych prowincyi Rossyiskich; Moskwy etc.*

PRZYCHODZĄ. — *Od godziny 6 do 7 z rana. Poczta konna Petersburgska, Grodzieńska, Królewiecka i z Nowodworu.*

Od godziny 8 do 9 z rana. Poczta konna Kaliska, Poznańska, Berlińska i z Wrocławia.

Od godziny 10 do 11 z rana. Poczta konna Toruńska.

Od godziny 11 do 12 w południe. Poczta wozowa Siedlecka i Brzesko-Litewska.

Od godziny 5 do 6 po południu. Poczta osobowa Kaliska.

Od godziny 8 do 9 w wieczór. Poczta wozowa Wrocławska, Kaliska i Poznańska.

W PONIEDZIAŁEK.

ODCHODZĄ. — *O godzinie 12 w południe Nr. 3 Poczta wozowa do Radzymina.*

O godzinie 1 z południa Nr. 1 Poczta konna Kaliska; Poznańska i Berlińska—na Ołtarzew; Błonie; Sochaczew; Łowicz; Kutno; Krośniewice; Kłodawę; Koło; Słupce; do Xięstwa Poznańskiego; Wrocławia, Berlina; Lipska i całych Niemiec północnych; Francyi; Hollandyi etc.—z Koła do Kalisza.

O godzinie 2 po połud. N. 3 Poczta konna Petersburgska; Grodzieńska i Królewiecka—na Jabłonnę; Serock; Pułtusk, Rożan; Ostrołękę, Miastków; Łomżę; Stawiski: Graiewo; Raygród, Raczki; Suwałki; Rutkę; Kalwaryą; Maryampol; Weywery; do Kowna: na Wilno do Petersburga; z Łomży na Tykocin; Białystok do Grodna; z Pułtuska na Maków; Prasnysz; Mławę; Niborg do Królewca i całych Pruss Zachodnich; — z Jabłonny do Nowodworu i Modlina.

O godzinie 4 w wieczór Nr. 4 Poczta konna Toruńska i Płocka—na Sochaczew; Iłów; Gombin; Gostynin; Kowal; Włocławek; Nieszawę; Służewo; Toruń; Bydgoszcz; Chełmno; Grudziądz; Kwidzyn; Gniew; Czczew; do Gdańska.—z Gombina do Płocka i Lipna.

NOTANDUM. *Ta poczta bierze z sobą wszelkie listy w Brzeskie-Kuiawskie; Płockie; Inowrocławskie; Gnieznieńskie; Chełmińskie i do Prus zachodnich.*

PRZYCHODZĄ. *Od godziny 8 do 9 rano. Poczta konna Wrocławska; przez Kalisz; Widawę Piotrków.*

Od godziny 8 do 9 rano. Poczta konna z Lublina.

O godzinie 10 przed południem. Poczta wozowa z Radzymina.

We WTOREK.

ODCHODZĄ. — *O godz. 12 w południe Nr. 2. Poczta wozowa Lubelska na Piaseczno; Górę; Mniszew; Ryczywół; Kozienicę; Granicę. Puławy; Markuszów; Lublin; Piaski; Krasnystaw; Stary Zamość do Zamościa.*

NOTANDUM. *Tą pocztą odchodzą wszelkie listy w Sandomierskie; Gallicyą do Lwowa; Wołynia; Ukrainy; Podola i do Państwa Tureckiego.*

O godz. 4 po południu Nr. 4. Poczta wozowa Piotrkowska i konną Wrocławska; na Sekocin; Żabięwolę; Mszczonów; Chrzczonowicę; Rawę; Czerniewice; Tomaszów, Wolborz; Piotrków; z Piotrkowa, karyolkowa i konna na Widawę; Kalisz do Wrocławia i Saxonii; — od Piotrkowa do Częstochowy i górnego Szląska; tudzież w Sieradzkie i Wieluńskie.

O godzinie 6 w wieczór Nr. 1. Poczta konna Poznańska i Berlińska; na Łowicz; Słupcę w Prussy; tym samym traktem iak wyżey.

O godzinie 7 w wieczór Nr. 1. Poczta wozowa Kaliska; Poznańska i Wrocławska; na Łowicz; Słupcę w Prussy, tym samym traktem iak konna. — od Koła; na Kalisz; do Szląska.

O godzinie 7 w wieczór. Nr. 1 Poczta osobowa Kaliska, traktem iak wyżey przez Koło, Kalisz do Szlązka.

We ŚRODĘ.

ODCHODZĄ. — *O godzinie 2 po południu Nr. 2. Poczta wozowa Siedlecka i Brzesko-Litewska tym samym traktem iak konna.*

O godzinie 6 w wieczór Nr. 1. Poczta konna Krakowska; na Sękocin; Tarczyn; Groiec; Bielsk; Mogielnice; Nowemiasto; Drzewice; Opoczno; Końskie; Radoszyce; Łopuszno; Małogoszcz, Sieńsk; Żarnowiec; Miechów; Wilczkowice; do Krakowa.— z Małogoszczy do Kielc, z Krakowa do Zachodniey Gallicyi; Morawii; Węgier; Czech; Austryi etc.

PRZYCHODZĄ. — *Od god. 6 do 7 z rana. Poczta konna Petersburgska i Grodzieńska.*

Od godziny 8 do 9 rano. Poczta konna Kaliska; Poznańska, Berlińska i z Wrocławia.

Od 11 do 12 rano. Poczta wozowa Krakowska i Kielecka.

Od godz. 3 do 4 po południu. Poczta wozowa Petersburgska i Królewiecka, z Suwałk, Łomży, Nowodworu.

O god. 10 w wieczór. Poczta konna Siedlecka i Brzesko-Litewska

We CZWARTEK.

ODCHODZĄ. — *O godzinie 12 w południe. Nr. 3. Poczta wozowa Petersburgska; Grodzieńska i Królewiecka; do Nowodworu i Modlina; tym samym traktem iak konna; zabiera z sobą wszelkie pakiety i pieniądze do Rossyi.*

O godzinie 1 z południa Nr. 1. Poczta konna Kaliska; Poznańska i Berlińska; tym samym traktem iak wyżey.

O godzinie 6 w wieczor N. 4. Poczta konna Toruńska i Płocka; tym samym traktem iak wyżey.

O godzinie 6 wieczorem Nro 2. Poczta konna na trakt do Lublina.

PRZYCHODZĄ. — *Od godz. 6 do 7 rano. Poczta konna Toruńska.*

Od godz. 6 do 7 rano. Poczta wozowa Lubelska; Zamoyska i konna Lwowska.

W PIĄTEK.

ODCHODZĄ. — *O god. 2 po połud. N. 3. Poczta konna Petersburgska, i Grodzieńska; tym samym traktem iak wyżey.*

PRZYCH. — *Od god. 6 do 7 rano. Poczta wozowa Płocka i Toruńska.*

Od godz. 2 do 3 po południu. Poczta konna Poznańska, Berlińska i z Wrocławia.

O god. 4 po południu Poczta konna Krakowska.

Od godz. 8 do 10 w wieczór. Poczta wozowa Piotrkowska i konna Wrocławska; z Kalisza; Widawy i Piotrkowa.

W SOBOTĘ.

ODCHODZĄ. — *O godz. 12 w południe Nr. 4. Poczta wozowa Toruńska i Płocka; tym samym traktem iak konna.*

O god. 3 po południu N. 3 Poczta wozowa do Radzymina.

O godz. 6 w wieczór Nr. 2. Poczta konna Lubelska; tym samym traktem iak wozowa.

O godz. 6 w wieczór Nr. 1. Poczta wozowa Krakowska; tym samym traktem iak konna; i zabiera z sobą wszelkie listy; pakiety i pieniądze do państwa Austryackiego; Włoch ect.

O godzinie 6 w wieczór Nr. 4. Poczta konna Wrocławska; na Sękocin; Żabięwolę; Mszczonów; Chrzczonowice; Rawę; Czerniewicę; Tomaszów; Wolborz; Piotrków; Widawę do Kalisza; Wrocławia; Czech i Saxonii; od Piotrkowa do Częstochowy i górnego Śląska; od Widawy do Wieruszowa.

PRZYCHODZĄ. — *Od godz. 9 do 10 rano. Poczta konna Lubelska Zamoyska i Lwowska.*

O god. 10 przed południem Poczta wozowa z Radzymina.

UWAGI. Listy wszystkie do expedycyi konney poczty należące, godziną iedną, pakiety zaś i pieniądze, które wozową pocztą odesłane bydź maią, dwiema godzinami przed oznaczonem odeyściem Poczty przyimowane będą; do Poczt zaś zrana o godzinie 8mey odchodzących, dniem wprzódy do godziny 6, wieczorem do expedycyi oddawane bydź powinny.

Główny Urząd Pocztowy Nadworny Jego Król. Mości.

(*) Korrespondencya oddaie się w Expedycyi oznaczoney numerem.

NIEKTÓRE

DZIEŁA UŻYTECZNE

W KANTORZE A. GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP.

1. Dla osób chcących posiadać w sposób wygodny i tani dawnych klassyków naszych, wychodzi ciągle *Zbiór Pisarzów Polskich* składać się maiący z 30 tomów. Prenumeratorowie opłacaią z góry za część iednę czyli tomów 3 . . . . Zł. 7 gr. 15.
i nie otrzymaią trzeciego Tomu, póki nie złożą na dalszą część opłaty.
Już wyszło w ten sposób Tomów 15, obeymuiących:

Pisma Łukasza Górnickiego.	Tomów 4
Pamiętniki Janczara	— 1
Żywot poczciwego człowieka Mikołaja Reja. .	— 3
Kronika Chwalczewskiego	— 2
Kronika Polska Bielskiego	— 5

Każde z tych dzieł można dostać osobno, ale o złoty drożey na tomie.

2. Dla rzemieślników, kupców, i w ogólności dla całey młodzieży kształcącey się na użytecznych, rządnych i uczciwych, obywateli, dzieło we wszystkich kraiach w ręku ludu będące, pod tytułem: *Życie i pisma Benjamina Franklina* z angielskiego przetłómaczone. Dwa tomy . . Zł. 10 gr. —
3. Dla miłośników podróży, osobliwie dla chcących poznać dokładnie państwo Wielkiey Brytanji dzieło pod tytułem: *Angliia* i *Szkocya* przypomnienia z podróży r. 1820 do 1824 odbytey przez *Krystyna Lacha Szyrmę:* 3 Tomy, z portretami sławnieyszych pisarzy angielskich. . . Zł. 20 gr. —
4. Dla dzieci, młodych panienek, Matek i Ochmistrzyń, kompletne dzieła Autorki *Pamiątki po dobrey Matce* iako to:

Assarmot (gra w kostki)	Zł. 6 gr. 20
Wiązanie Helenki z obrazkami	Zł. 3 gr. 10
Druga xiążeczka Helenki	Zł. 2 gr. —
Rozmyślania religiyne, z angielskiego	Zł. 2 gr. —
Xiążeczka do modlitwy dla dzieci z obrazkami i winetami na lepszym papierze.	Zł. 6 gr. 20
na pośledniey szym	Zł. 4 gr. —
Pamiątka po Dobrey Matce.	Zł. 5 gr. —
Amelja Matka 3 Tomy	Zł. 18 gr. —
Rozrywki dla dzieci. Tomów 10	Zł. 96 gr. —
Powieści z Pisma Świętego na papierze lepszym . . .	Zł. 8 gr. —
na pośledniey szym	Zł. 6 gr. —

5. Dla osób pragnących poznać dzieie i obyczaie narodowe w sposób przyiemny i zaymuiący:
Powieści *A Bronikowskiego* iako to:

Pretendenci	Zł. 8 gr. —
Elekcya przez tegoż	Zł. 3 gr. 10
Polska w XVII. wieku czyli Jan III Sobieski i dwór iego Tomów 5	Zł. 25 gr. —

WARSZAWA,

W DRUKARNI A. GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP.

PRZY ULICY ZABIEY Ner 472